

Årsberetning og årsregnskap 2022

Innholdsfortegnelse

Del I Årsberetning

Innholdsfortegnelse	1
Kommentarer til årsregnskapet	3
Driftsregnskap	29
Styring og kontroll – etisk standard	44
Vedtaksoppfølging	46
Medarbeidere og organisasjon	47
Planstatus i forhold til Planstrategi 2020-2023.....	56
Rapportering på bærekraftig omstilling og samfunnsutvikling	58

Del II Årsregnskap

Rana kommunes årsregnskap	77
Økonomiske oversikter	78
Avdelingsregnskap	85
Noter	90

Del I

Årsberetning

Kommentarer til årsregnskapet

Rana kommune har god kontroll på drifta og leverer gode tjenester til innbyggerne. Samtidig evner vi å tilpasse tjenestene til endret demografi og rammebetingelser. Resultatet for 2022 gjør at Rana kommune kan fortsette å levere gode tjenester innenfor de ulike sektorene, og vi har et solid handlingsrom som styrker vår posisjon som aktiv samfunnsaktør.

Rana kommune har dyktige medarbeiderne som de siste årene har stått i en krevende håndtering av pandemien, der vi også gikk inn i 2022 med full beredskap. Samtidig har økonomistyringen vært god i et år preget av stramt arbeidsmarked, høy inflasjon og økte renter. De ansatte evner å tenke nytt og samarbeider om å oppnå målene som er satt, både for kvaliteten på det vi leverer, og økonomisk.

Tidlig på året var sektorene helse og omsorg, oppvekst og kultur og tekniske tjenester under press, samtidig som prognosene på inntektssiden var usikre. Det ble derfor iverksatt tiltak for å holde forbruket innenfor budsjetttrammene. Dette har vært med på å bidra til det solide resultatet.

Et solid regnskapsresultat

Netto driftsresultat (NDR) viser hva kommunen sitter igjen med etter at drifta, renter og avdrag er betalt og er den delen av overskuddet som er disponibelt som egenkapital til investeringer og avsetninger til fond. Rana kommune har som mål å ha et NDR på 3 prosent av driftsinntektene for å møte fremtidige utfordringer i kommunen. Høyere inntekter enn forventet på tampen av 2022 gjør at Rana kommune leverer et høyere driftsresultat enn forventet. Ureviderte regnskapstall viser et positivt netto driftsresultat på 218 mill. kr, tilsvarende 8,9 prosent av driftsinntektene.

Resultatet er 95 mill. kr enn budsjettet. Tjenestene bidrar med et mindreforbruk på 32 mill. kr, mens finansområdet bidrar med 63 mill. kr. Driftsmarginene oppleves som gode og flere økonomiske indikatorer viser positive tall. Samtidig er kommunens gjeldsgrad presset og langt høyere enn måltallet for økonomisk bærekraft. Det blir dermed viktig fremover å hindre en videre økning i gjeldsgraden, samtidig som vi må håndtere et stort vedlikeholdsetterslep på kommunal infrastruktur.

Rana kommune investerte i 2022 for 241,5 mill. kr inkludert tilskudd til Kirkelig fellesråd og egenkapitaltilskudd til KLP. De største investeringsprosjektene er knyttet til skolelokaler, som ferdigstilling av Båsmo barneskole og bygging av nye gymsaler på Selfors og Båsmo. Samlet ble det brukt 109 mill. kr til skolelokaler i 2022, mens det ble brukt 58 mill. kr til vann og avløpsanlegg og 40,5 mill. kr til kommunale veier.

Det er flere årsaker til det solide resultatet:

- Høyere inntekter fra skatt, rammetilskudd og konsesjonskraft.
- Lavere kostnader til pensjon
- Høyere renteinntekter.

Det var usikkerhet helt til slutten av 2022 rundt dekning av kommunens koronakostnader. Først i slutten av november fikk kommunen 25 mill. kr i koronakompensasjon, noe som bidro til et bedre resultat på tjenestene, spesielt helse og omsorg.

Driftsresultatet innebærer at Rana kommune opprettholder en bærekraftig kommuneøkonomi. Disposisjonsfondet øker med 172,5 mill. kr og utgjør 36,2 prosent av driftsinntektene og er på 885,5 mill. kr. Selv etter utbetaling av 450 mill. kr til flyplass, er kommunens disposisjonsfond på et bærekraftig nivå.

Rana kommunes årsregnskap er avsluttet med et regnskapsmessig mindreforbruk før strykninger på 94,7 mill. kr. Strykninger av bruk av disposisjonsfond på 36,9 mill. kr er utført i henhold til regnskapsforskriftens paragraf 4-3. Mindreforbruk etter strykninger utgjør 57,8 mill. kr og er avsatt til disposisjonsfond i henhold til forskriften.

Investeringsregnskapet er avsluttet med et udisponert beløp før strykninger på 49,4 mill. kr. Strykninger av bruk av lån på 49,4 mill. kr er utført i henhold til regnskapsforskriftens § 4-6. Beløpet er inkludert 16,5 mill. kr i avvik mellom budsjettert bruk av lån til videreutlån og regnskapsført bruk av lån til finansiering av videreutlån.

Om årsberetningen og årsregnskapet

Dokumentet utarbeides i tråd med gjeldende lover og forskrifter. Årsberetningen redegjør for kommunens økonomiske utvikling og handleevne over tid. Vesentlige avvik mellom årsbudsjettet og årsregnskapet redegjøres for, samt vesentlige avvik fra kommunestyrets premisser for bruken av bevilgningene.

Videre redegjør årsberetningen for internkontrolltiltak, organisasjon og medarbeidere, likestillingstiltak, virksomhetens måloppnåelse og planstatus i forhold til vedtatt planstrategi. I tillegg gis det en helhetlig redegjørelse for hvordan det går med samfunn og befolkning, vurdert opp mot langsiktige utfordringer, vedtatt retning og prioriterte samfunns- og bærekraftsmål i kommunens planer.

Arbeidet med avslutning av årsregnskapet for 2022 har fulgt faste aktiviteter og rutiner i samarbeid med kommunens leverandør av revisjonstjenester, Deloitte. Det er også utarbeidet konsolidert regnskap som består av Rana kommune, Mo i Rana Havn KF og Rana Byggdrift KF.

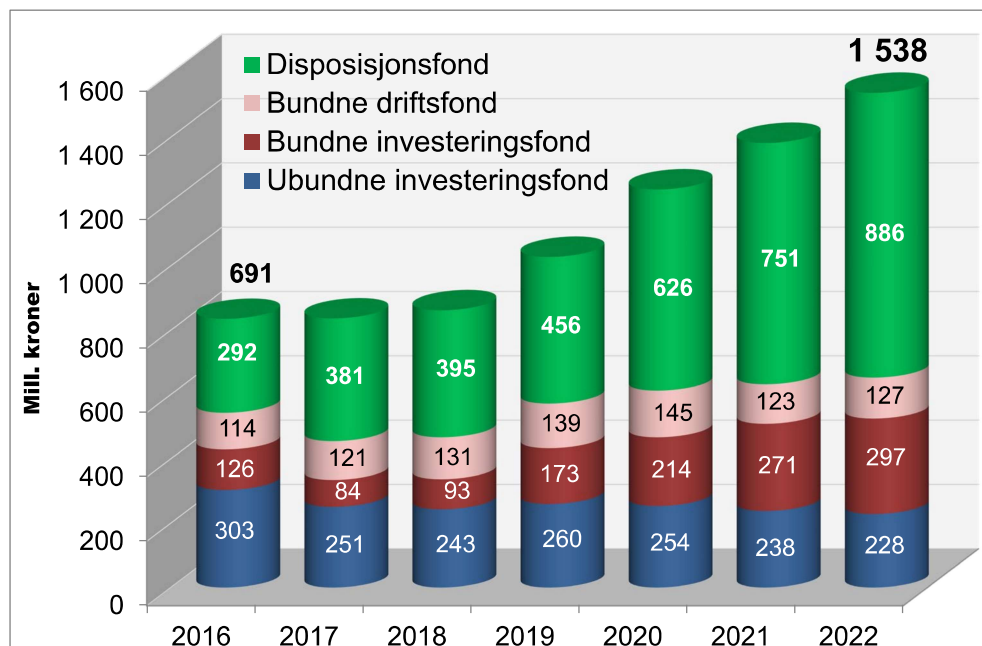
Kommunens årsregnskap og skjema med tjenesteproduksjonsdata for KOSTRA er sendt statistisk sentralbyrå innen fristen 22.februar. Årsregnskapet er også overlevert revisjonen med noter og dokumentasjon.

Årsregnskapet med noter og årsberetning skal revideres og kontrollutvalget skal gi sin uttalelse før det skal behandles i formannskap og kommunestyre innen utgangen av juni.

Fondsbeholdning

Kommunens totale fondsbeholdning økte fra 1 382,7 mill. kr til 1 538,2 mill. kr, en økning på 155,5 mill. kr målt i 2022 kroner. Disposisjonsfondet økte med 134,7 mill. kr mens bundne driftsfond og bundne investeringsfond økte med henholdsvis 4,3 mill. kr og 26,2 mill. kr. Ubundne investeringsfond ble redusert med 9,7 mill. kr. Note 13 viser detaljert bruk og avsetning av alle fond.

Figur 1. Utvikling fondsmidler i 2022 kroner

Handlingsregel for bærekraft

Rana kommunes handlingsregler for økonomisk bærekraft vises i tabellen under, med mål for budsjett 2022 og indikatorer for regnskap 2022.

Tabell 1. Handlingsregel for bærekraft 2022

	Mål bærekraft	Regnskap 2022	Avvik	Avvik i mill. kr
Netto driftsresultat	3,0 %	8,9 %	5,9 %	144,1
Disposisjonsfond	8,0 %	36,2 %	28,2 %	689,8
Netto lånegjeld	75,0 %	94,4 %	-19,4 %	-475,1
Samlet bærekraftavvik				358,8

Modellen for økonomisk bærekraft setter krav til langsiktighet i den økonomiske styringen av kommunen. Modellen er et viktig hjelpemiddel til kommunikasjon og beslutningsgrunnlag for utvikling i kommuneøkonomien. Handlefrihet og robusthet er bærende elementer i modellen. Kommuneøkonomien skal kunne håndtere uforutsette hendelser uten at dette får umiddelbare konsekvenser for tjenestetilbudet.

Gjeldsgraden er over måltallet for økonomisk bærekraft, noe som skyldes høyt investeringsnivå over tid og lav egenkapitalfinansiering. Bærekraftavviket som økende gjeldsnivå representerer er

bekymringsfullt, og stiller krav til at kommunen planlegger for gjenopprettelse av økonomisk bærekraftig gjeldsbalanse fremover.

I perioden 2023-2026 er det vedtatt en investeringsramme på ca. 1,0 mrd. kr og økt egenfinansiering av investeringene. Dette skal hindre en videre økning i gjeldsgraden, men vil ikke bidra til at handlingsregelen for bærekraftig gjeldsnivå på 75 prosent nås.

Disposisjonsfondet er godt over måltallet for økonomisk bærekraft. Selv etter utbetaling av 450 mill. kr til ny flyplass, vil kommunen ha et bærekraftig nivå også i 2023. Per 31.12.2022 er disposisjonsfondet på 885,5 mill. kr, tilsvarende 36,2 prosent av driftsinntektene. Fondet økte med 172,5 mill. kr i 2022, som tilskrives 114,7 mill. kr i budsjetterte avsetninger, samt avsetning av mindreforbruk på 57,8 mill. kr. Budsjettert bruk av disposisjonsfond på 36,9 mill. kr ble strøket i henhold til forskriften.

Samlet har Rana kommune et positivt bærekraftavvik på 358,8 mill. kr i 2022. Hvis vi trekker fra utbetaling av 450 mill. kr til ny flyplass, blir bærekraftavviket negativt med om lag 91 mill. kr. Det er derfor behov for å fortsette å styre økonomien nøkternt med tanke på å opprettholde en bærekraftig kommuneøkonomi fremover.

Kommentarer til hovedoversikten

Hovedoversikten viser avvik mellom budsjett og regnskap på hovedpostnivå. Dette har i noen grad sammenheng med at endringer som skjer i løpet av året, ikke i tilstrekkelig grad fanges opp og budsjett reguleres i sektorene. Det har også sammenheng med prinsippet om rammestyring, som retter sektorenes fokus mot nettoforbruket.

Tabell 2. Økonomisk oversikt drift

	Regnskap 2022	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2021	Avvik 2022
Sum driftsinntekter	2 446 975	2 371 880	2 215 544	2 387 152	75 095
Sum driftsutgifter	2 260 104	2 293 794	2 174 825	2 293 255	-33 690
Brutto driftsresultat	186 872	78 086	40 719	93 898	108 786
Netto finansutgifter	-78 933	-89 570	-118 603	-69 507	10 637
Motpost avskrivninger	109 598	113 600	113 600	104 970	-4 002
Netto driftsresultat	217 537	102 116	35 716	129 361	115 421
Disponering eller dekning av netto driftsresultat					
Overføring til investering	34 505	32 727	20 262	1 402	1 778
Avsetninger til bundne driftsfond	34 020	19 078	16 078	26 397	14 942
Bruk av bundne driftsfond	-23 500	-27 500	-22 114	-41 796	4 000
Avsetninger til disposisjonsfond	172 512	114 679	46 115	143 358	57 833
Bruk av disposisjonsfond	0	-36 868	-24 625	0	36 868
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0
Sum disponeringer	217 537	102 116	35 716	129 361	115 421
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	-	-	-	-	-

Kommunestyret vedtar budsjettet på netto nivå. Det er denne rammen sektorene styres etter og måles mot. Når budsjetttrammene og budsjettpremissene for rammeområdene er satt i budsjettvedtaket, må budsjettet detaljeres, slik at det gir presis styringsinformasjon.

Kommunens driftsinntekter var 2 447 mill. kr mot regulert budsjett på 2 371,9 mill. kr, 75,1 mill. kr høyere enn regulert budsjettet.

De største avvikene på inntektssiden er knyttet til følgende forhold:

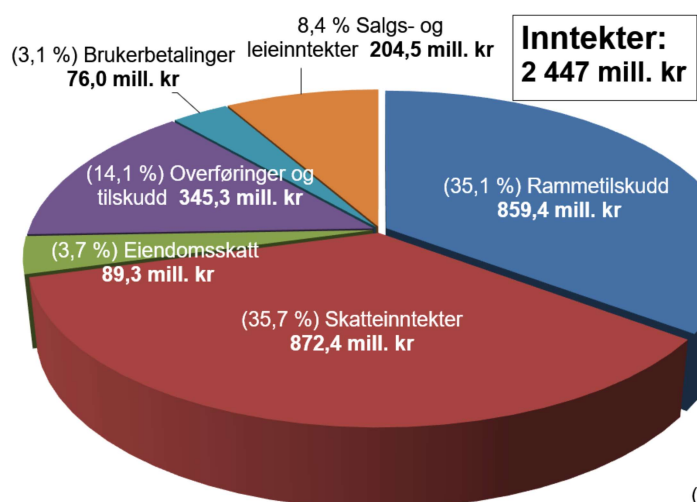
- **Salgs og leieinntekter 22,7 mill. kr**
 - Herav salg av konsesjonskraft 20 mill. kr.
- **Rammetilskudd 10,8 mill. kr**
 - Herav inntektsutjevning 10,4 mill. kr
- **Overføringer og tilskudd fra andre 44,1 mill. kr**
 - Herav sykkelønnsrefusjon 11,8 mill. kr
 - Refusjoner fra andre kommuner 8,7 mill. kr
 - Overføringer fra fylkeskommunen 8,0 mill. kr
 - Refusjoner fra andre 7,0 mill. kr

Høye kraftpriser i desember medførte høyere inntekter fra salg av konsesjonskraft enn budsjettet. Inntektsutjevningen ble høyere enn forventet, som følge av lav skatteinngang lokalt og høy nasjonal skatteinngang. Høyt sykefravær gjennom året, har medført en høyere refusjonsinntekt enn forventet. Overføringer og refusjoner er inntekter som i stor grad er knyttet til ulike prosjekter ute i sektorene, samt videreformidling av spillemidler fra fylket. Høyere inntekter enn budsjettet har motpost i form av høyere utgifter enn budsjettet, og kunne vært budsjettregulert i løpet av året.

Kommunens driftsutgifter var 2 260,1 mill. kr mot regulert budsjett på 2 293,8 mill. kr, 33,7 mill. kr lavere enn regulert budsjett. Avviket er i hovedsak knyttet til at overskuddsmidler fra 2021 på 10,2 mill. kr i sektorene ikke fullt ut er disponert. I tillegg ble pensjonskostnadene 9,6 mill. kr lavere enn forventet. 6,5 mill. kr av kompensasjon for kostnader til vaksinasjon og generell kompensasjon for koronapandemien, ble ikke disponert.

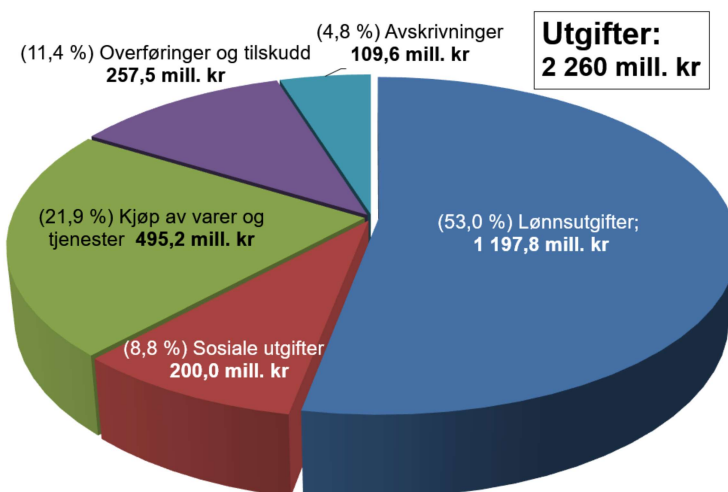
Høyere driftsinntekter kombinert med lavere driftsutgifter, medfører at brutto driftsresultat ble 186,9 mill. kr mot regulert budsjett på 78,1 mill. kr. Dette er 108,8 mill. kr høyere enn budsjettet.

Figur 2. Fordeling inntekter og utgifter

Inntekter	2022	2021	Endring	
Rammetilskudd	859,4	822,9	36,5	4,4 %
Skatteinntekter	872,4	827,7	44,8	5,4 %
Eiendomsskatt	89,3	89,8	-0,5	-0,5 %
Overføringer og tilskudd	345,3	363,6	-18,3	-5,0 %
Brakerbetalinger	76,0	74,7	1,3	1,8 %
Salgs- og leieinntekter	204,5	208,5	-4,0	-1,9 %
Sum inntekter	2 447,0	2 387,2	59,8	2,5 %

Utgifter	2022	2021	Endring	
Lønnsutgifter	1 197,8	1 161,1	36,7	3,2 %
Sosiale utgifter	200,0	201,3	-1,3	-0,6 %
Kjøp av varer og tjenester	495,2	550,7	-55,5	-10,1 %
Overføringer og tilskudd	257,5	275,2	-17,7	-6,4 %
Avskrivninger	109,6	105,0	4,6	4,4 %
Sum utgifter	2 260,1	2 293,3	-33,2	-1,4 %

Lønnsutgiftene økte med 36,7 mill. kr, sammenlignet med 2021, mens sosiale utgifter ble 1,3 mill. kr lavere. Kjøp av varer og tjenester ble 55,5 mill. kr lavere enn i 2021, mens overføringer og tilskudd ble 17,7 mill. kr lavere. Endringene er i hovedsak knyttet til at kostnader knyttet til Rana Byggdrift KF ble bokført i kommunens regnskap deler av 2021. Avskrivningene økte med 4,6 mill. kr.

Netto finansutgifter ble 78,9 mill. kr mot regulert budsjett på 89, mill. kr, et avvik på 10,6 mill. kr. Avviket skyldes i hovedsak høyre renteinntekter enn budsjettet.

Netto driftsresultat ble på 217,5 mill. kr mot regulert budsjett på 102,1 mill. kr, et avvik på 115,4 mill. kr.

Forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv. § 4-1 - § 4-4 regulerer hvilke strykingsregler som gjelder ved avslutning av årsregnskapet.

Budsjettavviket i 2022 før strykninger var 94,7 mill. kr. Etter strykning i bruk av disposisjonsfond på 36,9 mill. kr, ble 57,8 mill. kr av mindreforbruket avsatt til disposisjonsfondet i henhold til forskriften.

Frie inntekter - rammetilskudd og inntekts- og formuesskatt

Samlet økte de frie inntektene fra 1 636,8 mill. kr til 1 718,0 mill. kr, en økning på 81,2 mill. kr fra 2021. Dette var 13,2 mill. kr høyere enn regulert budsjett, og er i hovedsak knyttet til høyere inntektsutjevning på slutten av året.

Inntekts og formuesskatt inkludert naturressursskatt økte fra 814 mill. kr til 858,7 mill. kr, en økning på 44,7 mill. kr fra 2021. Dette er 2,4 mill. kr høyere enn regulert budsjett. Naturressursskatten utgjorde 28,8 mill. kr i 2022, mot 29,3 mill. kr i 2021.

Inntektsutjevningen økte fra 83 mill. kr til 140,8 mill. kr, en økning på 57,8 mill. kr fra 2021. Dette var 10,4 mill. kr høyere enn regulert budsjett og skyldes lav lokal skatteinngang sammenlignet med nasjonalt nivå.

Rammetilskuddet ble redusert fra 739,8 mill. kr til 718,5 mill. kr, en reduksjon på 21,3 mill. kr fra 2021. Inntektsført rammetilskudd var i henhold til regulert budsjett. Regjeringen vedtok et uttrekk av kommunenes rammetilskudd for 2022 som følge av økt skatteinngang. Dette utgjorde en reduksjon på 42,6 mill. kr for Rana kommune.

Eiendomsskatt

Inntekter fra eiendomsskatt ble redusert fra til 89,8 mill. kr til 89,3 mill. kr. Eiendomsskatt fra kraftanlegg er redusert med 5,1 mill. kr, mens eiendomsskatt fra boliger og annen nærings-eiendom har økt med henholdsvis 2,6 mill. kr og 2,0 mill. kr. Samlet eiendomsskatt er i henhold til regulert budsjett.

Inntekter fra kraftverk

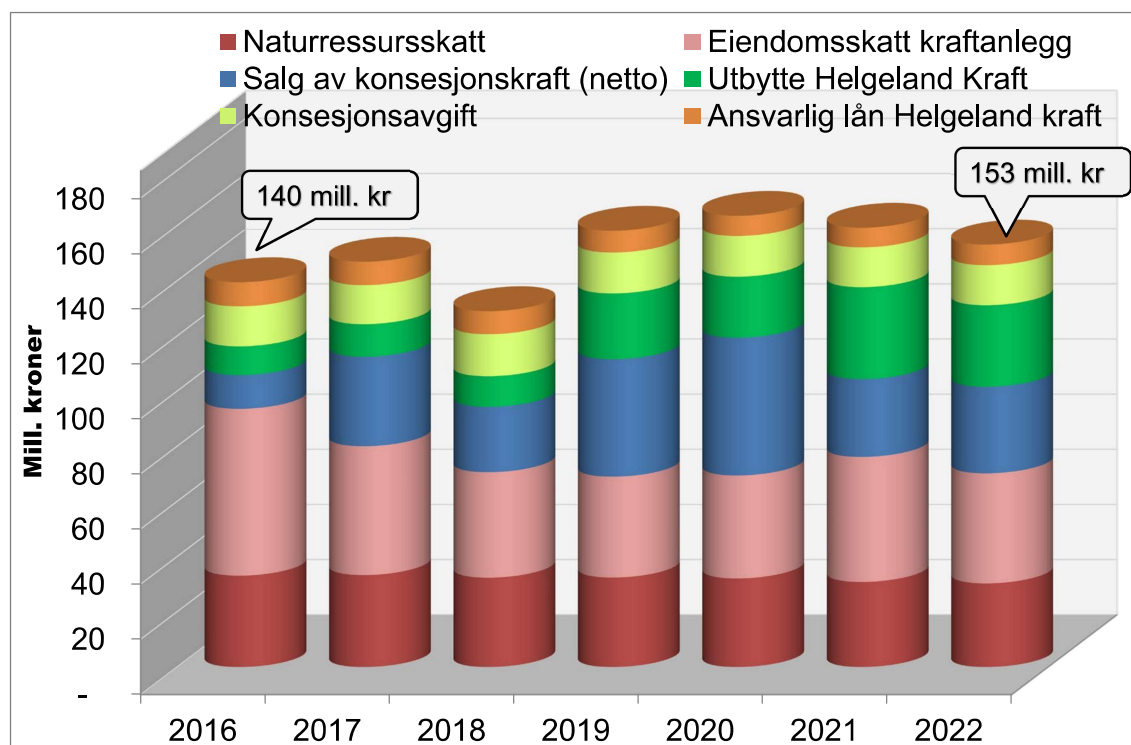
Rana kommune har høyere driftsinntekter enn sammenlignbare kommuner. Dette er i stor grad knyttet til inntekter fra kraft. Dette er inntekter som eiendomsskatt fra kraftverk, salg av konsesjonskraft, naturressursskatt, konsesjonsavgift samt renter og utbytte fra eierskap. Det er imidlertid et press både fra kraftbransjen og sentrale myndigheter på kommunenes mulighet til å disponere disse inntektene selv.

Prisjustert til 2022 kroner, har verdien av disse inntektene økt med 13,7 mill. kr fra 2016.

Totalt hadde Rana kommune 153,2 mill. kr i inntekter fra kraft i 2022, noe som er 6,1 mill. kr mindre enn i 2021, når vi tar hensyn til prisstigning. Nivået på inntektene varierer fra år til år, men har vært nedadgående de siste to årene. Ekstraordinært utbytte fra Helgeland Kraft i 2021 og utbytte på 28,1 mill. kr i 2022, påvirker inntektene positivt. I årene 2016-2018 lå ordinært utbytte på mellom 8,6 og 10,0 mill. kr årlig. Varierende kraftpris påvirker både utbytte fra Helgeland Kraft og inntekt fra salg av konsesjonskraften.

<i>(Alle tall i mill. kroner)</i>	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Sum inntekter (2022 kroner)	139,5	147,0	129,0	158,2	163,6	159,3	153,2
Endring fra 2016		7,4	-10,5	18,7	24,1	19,8	13,7

Figur 3. Kraftrelaterte inntekter i 2022 kroner

Naturressursskatt

Kommunen mottok 28,8 mill. kr i naturressursskatt i 2022, en reduksjon på 0,5 mill. kr fra 2021 fra 29,3 mill. kr. Skatten pålegges det enkelte kraftverk og beregnes på grunnlag av gjennomsnittet av de siste sju års produksjon, og utbetales med 1,1 øre/kWh til kommunene. Naturressursskatten inngår i inntektssystemet.

Eiendomsskatt fra kraftanlegg

Av kommunens totale inntekter fra eiendomsskatt på 89,3 mill. kr, utgjorde skatten fra kraftanleggene 37,9 mill. kr, en reduksjon på 5,1 mill. kr fra 43 mill. kr i 2021.

Inntekter fra salg av konsesjonskraft

Kommunen kan ta ut 184,8 GWh som konsesjonskraft. Eiere av større vannkraftverk plikter å levere en andel konsesjonskraft til kommunene som er berørt av kraftutbyggingen. For konsesjoner gitt før 10. april 1959 fastsettes prisen basert på en selvkostberegning for det aktuelle kraftverket. For konsesjoner gitt etter 10. april 1959 gjelder "OED-prisen", som fastsettes av Olje- og energidepartementet. Konsesjonene i Rana kommune er alle gitt etter 10. april 1959.

Rana kommune hadde fram til salget av konsesjonskraften for 2021 videresolgt kraften i markedet på fastpriskontrakter for budsjettåret. Prisnivået høsten 2020 på fastpriskontrakter gjorde at det ble inngått kontrakt med salg til spotpris i første kvartal, og mulighet til å velge mellom fastpris og spot resten av året. Ved salget høsten 2021 var prisforskjellen på kraft mellom Nord- og Sør-Norge så stor at aktørene ikke ville gi en pris på nord-norsk kraft over 20 øre per kWh. I rådmannens

forslag til budsjett for 2022 var det lagt til grunn en pris på 31 øre per kWh i gjennomsnitt. Det ble derfor valgt å inngå samme type kontrakt for 2022 som året før.

Den store prisforskjellen mellom Nord- og Sør-Norge vedvarte utover året og det var få aktører som var villige til å stille fastpris. Det ble derfor valgt å ligge på spot med forventning om at prisforskjellen mellom nord og sør skulle utjevnes. Spotprisen var nede i 1,9 øre per kWh i gjennomsnitt i juli måned. Kraftprisen i Nord-Norge varierte utover høsten, fra 21 øre i oktober opp til 44 øre i november og en kraftig økning til 98,5 øre i gjennomsnitt i desember.

På grunn av lavt prisnivå til langt utpå høsten ble forventet pris for året som helhet i rapportering til politisk nivå regulert ned til 20,6 øre, med en forventet inntekt på 37,7 mill. kr. Prisøkningen i desember økte imidlertid gjennomsnittsprisen for året til 29,4 øre, og ga kommunen en inntekt på 56,2 mill. kr. Med en OED-pris på 11,57 øre per kWh, samt innmating og energiavgift for kraften, ble netto inntekt 29,8 mill. kr. Dette var 19,9 mill. kr høyere enn regulert budsjett.

Konsesjonsavgift

Konsesjonsavgifter er en årlig avgift som konsesjonærene betaler for påførte skader i distriktene hvor den utnyttede vannressursen befinner seg. Avgiftssatsen er fastsatt i konsesjonsvilkårene og blir indeksjustert hvert femte år. Konsesjonsavgiftene tas opp til ny deling hvert tiende år, og det er NVE som regner ut mengde og fordeling. Rana mottok 13,8 mill. kr i konsesjonsavgift fra Statkraft, Helgeland Kraft og Mo Industripark i 2022. Dette er 0,1 mill. kr mer enn i 2021. Inntekten avsettes til næringsfondet.

Ansvarlig lån Helgeland kraft AS

Rana kommune mottok renter og avdrag på ansvarlig lån til Helgeland Kraft AS med 7,1 mill. kr i 2022. Renter og avdrag fra ansvarlige lån til kraftselskapet inntektsføres i investeringsregnskapet og avsettes til ubundet investeringsfond. Restlån per 31.12.2022 er 24,2 mill. kr.

Utbytte fra Helgeland Kraft AS

Rana kommune mottok 28,1 mill. kr i ordinært utbytte på sin eierandel i Helgeland Kraft AS i 2022, 17,9 mill. kr mer enn i 2021.

Øvrig utbytte

Rana kommune mottok 9,3 mill. kr i utbytte på sin eierandel i Helgeland Invest AS, mot 3,2 mill. kr i 2021.

Lån og tilskudd

Startlån, landbrukslån og sosiale lån administreres av Intrum etter inngått forvaltningsavtale.

Startlån og tilskudd

Det ble utbetalt 4,3 mill. kr i tilskudd i 2022. Kommunen betalte 7,6 mill. kr i renter på opptatte lån i Husbanken og mottok 10,9 mill. kr i renter på utlånte midler og renter på midler i bank.

I investeringsregnskapet føres utlån av startlån. Det ble lånt ut 96,4 mill. kr i 2022 mot 66,3 mill. kr i 2021. Det var ingen tap på utlån i 2022. Kommunen mottok 47,7 mill. kr i avdrag i 2022 mot 57,6 mill. kr i 2021. Mottatte avdrag fra låntakerne kan bare finansiere avdrag på innlån eller nye utlån. Avdragsutgiftene til Husbanken var 18,9 mill. kr i 2022. Avsatte mottatte avdrag fra utlån, utgjør 49,4 mill. kr i 2022.

Utlån fra landbruksfondet

Det ble utbetalt 1,0 mill. kr i lån fra landbruksfondet i 2022. I 2021 var utlånet på 0,5 mill. kr. Det er inntektsført 0,95 mill. kr i mottatte avdrag og 0,26 mill. kr i renteinntekter for utlån. Alle inn- og utbetalinger avsettes og finansieres til/fra fondet. Landbruksfondet ble redusert med 1,1 mill. kr i 2022 og var på 6,8 mill. kr per 31.12.2022.

Sosiale lån

I 2022 ble det utbetalt 0,3 mill. kr i sosiale lån, mot 0,6 mill. kr i 2021. Lånene utgiftføres fortløpende i driftsregnskapet til NAV kommune.

Utlån til Stakobygget AS

Kommunen mottok 24,2 mill. kr i renter og avdrag fra utlån til Stakobygget AS. Rentene på 4,3 mill. kr inntektsføres i driftsregnskapet, mens mottatte avdrag på 19,9 mill. kr inntektsføres i investeringsregnskapet og avsettes til fond. 15 mill. kr av mottatte avdrag er en ekstraordinær avdragsbetaling fra selskapet. Utlånet til selskapet er finansiert av innlån, og mottatte avdrag avsettes til bundet investeringsfond og kan bare benyttes til å finansiere nedbetaling av kommunens innlån. Restlån per 31.12.2022 er 172 mill. kr av opprinnelig utlån på 266,4 mill. kr.

Pensjon og sosiale utgifter

De sosiale utgiftene består av pensjon, kollektive forsikringer og arbeidsgiveravgift. Samlet pensjonskostnader var 201,3 mill. kr i 2021 og 200 mill. kr i 2022. Samlet kostnad i 2022 ble 12,1 mill. kr lavere enn budsjettert.

Som følge av økt lønns- og prisvekst ble reguleringspremien for 2022 vesentlig høyere enn først antatt. Imidlertid oppnådde KLP en høy avkastning i 2021, som ga rom for å tilføre et høyere overskudd til kundenes premiefond. Økt innbetaling til KLP medførte høyere inntektsført premieavvik og ingen økt kostnad for kommunen.

Kostnadene på pensjonsområdet avhenger av flere faktorer, og endelig kostnad fremkommer først i januar året etter budsjettåret, når pensjonsberegningene fra leverandørene foreligger. Avkastningen som leverandøren oppnår på pensjonsmidlene, har betydning. Verdijustert avkastning ble langt høyere enn forventet avkastning. Dette medfører at pensjonsmidlene øker, men betyr isolert sett en lavere pensjonskostnad for kommunene. Endret lønnsutvikling har også betydning for kostnadene. Høyere lønnsutvikling vil medføre høyere pensjonskostnad, tilsvarende vil en vekst eller reduksjon i antall ansatte gi utslag på samlet pensjonskostnad.

Det ble brukt 75,9 mill. kr av kommunens premiefond i pensjonsordningen for å delfinansiere premieinnbetalingene i 2022. Dette påvirker kommunens likviditet positivt og fører til lavere premieavvik og lavere kostnader kommende år. Totalt ble premiefondet tilført 68,7 mill. kr i løpet av 2022. Saldo ved utgangen av året var på 329,1 mill. kr. Midlene på premiefondet kan kun benyttes til å betale kommunens pensjonspremie.

Realkapital

Fra og med 2021 ble ansvar for vedlikehold av bygningsmassen skilt ut i et kommunalt foretak, Rana Byggdrift KF. Foretakets formål er å redusere kommunens areal og øke den økonomiske innsatsen på drifts- og vedlikeholdsoppgaver knyttet til kommunale bygg. Foretaket skal medvirke til god formues bevaring og verdibevarende vedlikehold av kommunens bygningsmasse gjennom midlene foretaket disponerer.

I 2022 utarbeidet foretaket en overordnet tilstandsanalyse for kommunale bygg, etter bestilling fra rådmannen. Analysen tar kun hensyn til bygningsteknisk tilstand som følge av vedlikeholdsetterslep etter elde og slitasje. Byggene som er vurdert skulle vært omfattet av større utskiftinger, både av rene bygnings/-konstruksjonsdeler og tekniske anlegg.

Det anslås et kritisk vedlikeholdsetterslep på kommunale bygg på rundt 1,6 mrd. kr. I tillegg anslås vedlikeholdsetterslepet på vann- og avløpsnett til ca. 2,0 mrd. kr.

Langsiktig verdibevarende vedlikehold

I et langsiktig perspektiv er det viktig å bevare kommunens realkapital. Profesjonell eiendomsforvaltning handler om å kunne tenke og planlegge langsiktig og forutsigbart.

Effektiv forvaltning kan gi besparelser for samfunnet og bedre tjenester til innbyggerne. Et faglig godt vedlikehold, tilpasningsdyktige bygninger og effektiv arealutnyttelse er et vesentlig bidrag til et bærekraftig samfunn, ved at det forlenger levetiden for bygningene og reduserer behovet for arealer. Planlagt verdibevarende vedlikehold er huseiers ansvar og viktig for å ivareta kommunens verdier i et langsiktig perspektiv.

Fagmiljøet anbefaler en vedlikeholdsinnsats på minst 170 kr/m². Dette er en forutsetning for at bygget skal ha en levetid på 60 år og opprettholde samme standard som da det var nytt.

Vedlikeholdsfond

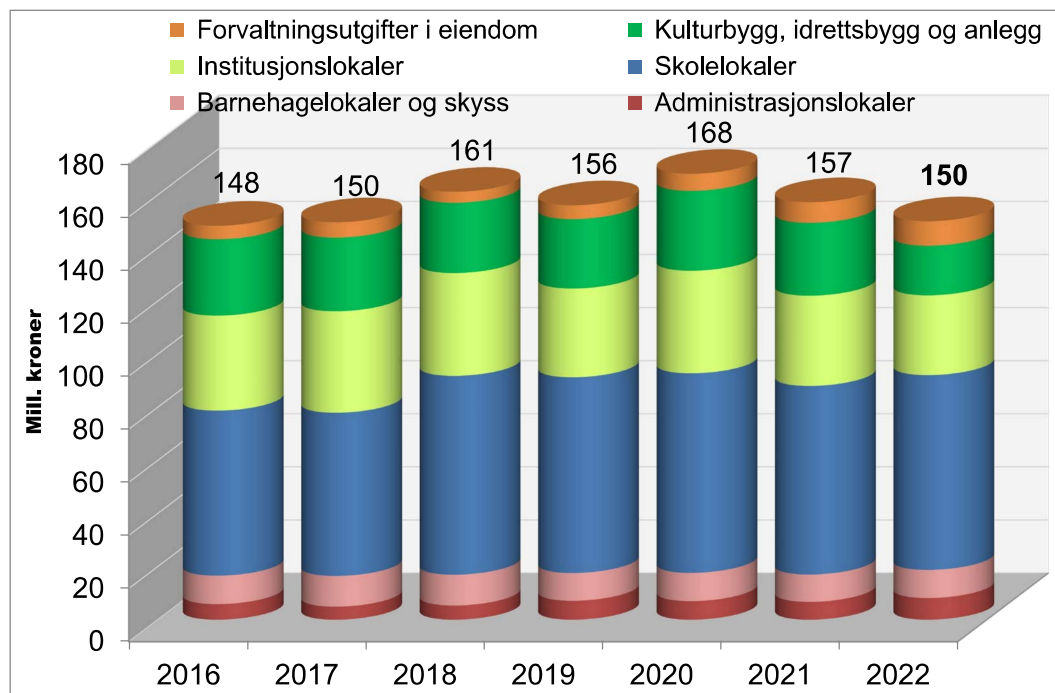
I 2021 vedtok kommunestyret å opprette et vedlikeholdsfond. Salgsgevinsten knyttet til salg av eiendom og merinntekter på finansområdet i form av økt eiendomsskatt og salg av konsesjonskraft ut over vedtatt budsjett, kan avsettes til vedlikeholdsfondet.

Vedlikeholdsfondet skal bidra til verdibevarende vedlikehold av kommunens bygg, veier og anlegg, for å sikre en fremtidsrettet infrastruktur jamfør satsingsområde i kommuneplanens samfunnsdel.

Avsetning av midler til vedlikeholdsfondet, blir vurdert ved politisk behandling av årsregnskapet for 2022.

Eiendomsforvaltning kommunale formålsbygg

Figur 4. Netto driftsutgifter til formålsbygg i 2022 kroner, konsern

I 2022 brukte Rana kommune inkludert Rana Byggdrift KF 150 mill. kr i netto driftsutgifter til kommunal eiendomsforvaltning på utvalgte kommunale eide- og leide formålsbygg. Dette er 7,2 mill. kr mindre enn i 2021 og 17,9 mill. kr mindre enn i 2020.

Netto driftsutgifter på hovedpostnivå i 2022 kroner (2021 i parentes):

- Lønn og sosiale utgifter: 51,6 mill. kr (52,7 mill. kr)
- Kjøp av varer og tjenester og overføringer og tilskudd: 50,9 mill. kr (50,4 mill. kr)
- Avskrivninger: 57,5 mill. kr (59,4 mill. kr)
- Salgs- og leieinntekter: - 9,8 mill. kr (- 5,3 mill. kr)

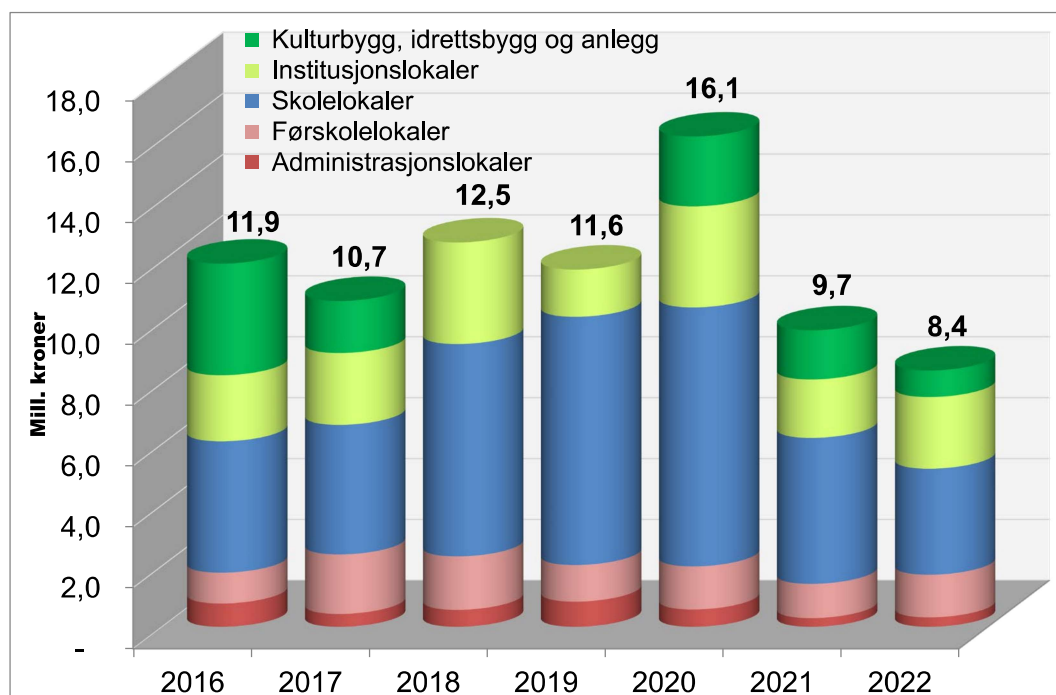
Direkte vedlikeholdsutgifter eide formålsbygg

I 2022 ble det brukt 8,4 mill. kr i direkte utgifter til vedlikehold av eide formålsbygg, en reduksjon på 1,3 mill. kr fra 2021. Fra 2021 ble ansvar for vedlikehold av bygningsmassen skilt ut i et eget foretak, Rana Byggdrift KF. Foretaket har fått ansvar for å redusere antall kvadratmeter kommunen eier og leier, og styrke vedlikehold av kommunens bygningsmasse.

Eiendomsforvaltningen ble også styrket i perioden 2019 – 2020, med en årlig budsjettbevilgning på 4,5 mill. kr i til styrking av realkapital bygg.

Figuren under viser direkte driftsutgifter til vedlikehold av formålsbygg (kjøp av varer og tjenester fra eksterne) på konsernnivå, det vil si samlet ressursbruk inkludert Rana Byggdrift KF.

Figur 5. Netto vedlikeholdsutgifter formålsbygg i 2022 kroner, konsern

Oversikten viser ikke kostnader til sanering av bygg. Avskrivninger, forbruksmateriell eller lønnsutgifter med videre, er ikke med i oversikten.

I 2020 fikk Rana kommune en særskilt engangsbevilgning fra staten på 11,8 mill. kr i forbindelse med koronapandemien. Bevilgningen var øremerket vedlikehold, rehabilitering og oppgradering av kommunal infrastruktur. 7,3 mill. kr av bevilgningen ble brukt til formålet i 2020, mens resten av bevilgningen ble brukt i 2021 til ferdigstillelse av iverksatte tiltak.

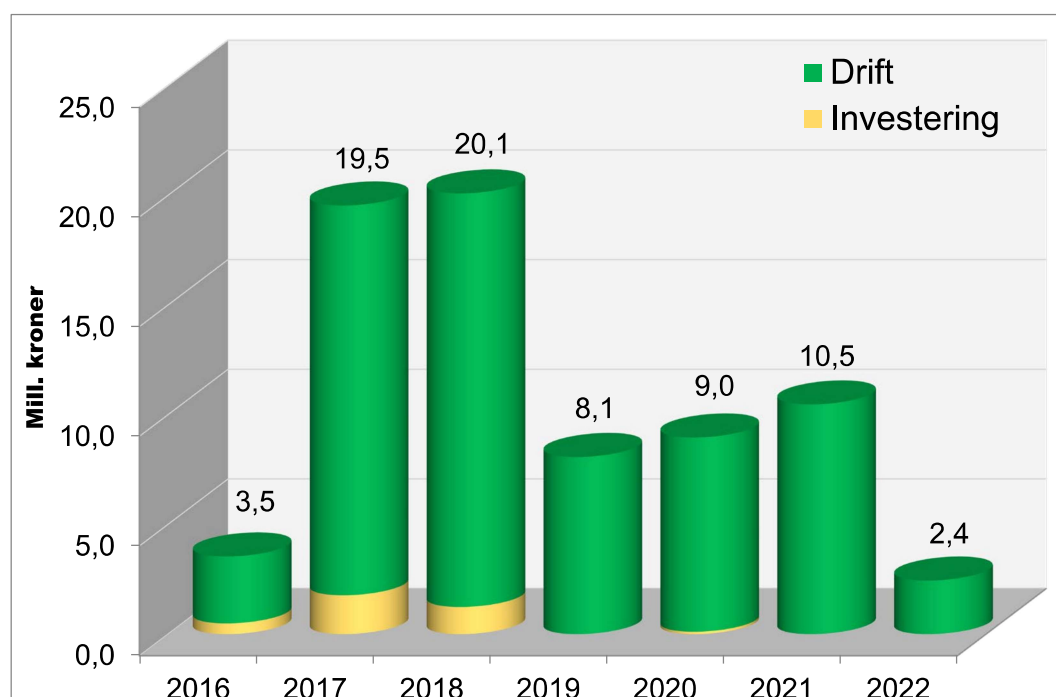
Veivedlikehold

Figuren under viser kommunens brutto utgifter til kjøp av tjenester fra Veidekke AS (tidligere Asfaltverket AS) til slitedekkelegging.

Totalt er det lagt slitedekke i kommunen for 73,1 mill. kr de siste sju årene, prisjustert til 2022 nivå. Dette tilsvarer et gjennomsnitt på 9,1 mill. kr per år. Det er i hovedsak lagt nytt slitedekke på asfalterte kommunale veier. Totalt ble det lagt slitedekke for 2,4 mill. kr i 2022 inkl. mva.

I 2017 vedtok kommunestyret en engangsbevilgning på 20 mill. kr til slitedekkelegging finansiert av tidligere mindreforbruk i tekniske tjenester, samt bruk av disposisjonsfond. Dette tilsvarer brutto kostnader på 25,0 mill. kr inkl. mva., som ble brukt i 2017 og 2018. I tillegg er det vedtatt en årlig budsjettstyrking på 8,0 mill. kr til realkapital vei.

Figur 6. Brutto utgifter til slitedekkelegging i 2022 kroner

Investeringer

Det ble investert for til sammen 241,5 mill. kr i 2022, inkludert tilskudd til andres investeringer og kjøp av aksjer og andeler, mot 462,1 mill. kr i 2021. Av dette utgjorde investeringer i anleggsmidler 232,1 mill. kr mot 429,5 i 2021.

Tabell 3. Hovedoversikt investeringer

Bevilgningsoversikt - investeringer (regnskap)	Regnskap 2022	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2021
Investeringer i varige driftsmidler	232 137	251 199	404 000	429 484
Tilskudd til andres investeringer	3 800	22 200	472 200	18 901
Investeringer i aksjer og andeler, utlån og avdrag på lån	5 599	6 400	6 400	13 744
Sum investeringsutgifter	241 536	279 799	882 600	462 129
Bruk av lån eksklusive videreutlån	-136 881	-169 812	-314 198	-366 480
Øvrige investeringsinntekter	-76 366	-81 930	-107 508	-136 434
Netto utgifter til videreutlån	-35 880	-8 000	-8 000	-15 699
Overføringer fra drift og netto avsetninger	7 591	-20 057	-452 894	56 484
Sum finansiering	-241 536	-279 799	-882 600	-462 129
Udekket/udisponert	0	0	0	0

Det ble lånt ut 96,4 mill. kr, gjennom ordningen med startlån, mot 66,3 mill. kr i 2021. Avsetning til ubundne investeringsfond utgjorde 8,4 mill. kr, og til bundne investeringsfond 74,5 mill. kr. Utgifter til kjøp av aksjer og andeler utgjorde 5,6 mill. kr som er kommunens egenkapitalinnskudd i pensjonsordningen til KLP.

Avdragsutgiftene utgiftsført i investeringsregnskapet utgjorde 18,9 mill. kr. Dette er avdrag på innlån fra Husbanken. Utbetalte avdrag på innlån fra Husbanken blir finansiert av avsetninger av mottatte avdrag fra låntakere i ordningen. Ekstraordinære avdrag på øvrige innlån og alle avdrag på innlån av startlån i Husbanken utgiftsføres i investeringsregnskapet. Ordinære avdrag utgiftsføres i driftsregnskapet.

Det er regnskapsført 70,3 mill. kr i salgsinntekter, refusjoner, tilskudd og kapitalinntekter i investeringsregnskapet i 2022. Kommunen mottok refusjon av betalt merverdiavgift med 32,8 mill. kr. Andre refusjonsinntekter og tilskudd utgjorde 10,7 mill. kr, og salg av fast eiendom og øvrige driftsmidler 21,2 mill. kr. Renteinntekter inntektsført i investeringsregnskapet utgjorde 5,6 mill. kr i 2022.

Totalt finansieringsbehov etter fratrekk av inntektene i 2022 utgjorde totalt 295,8 mill. kr mot 574,9 mill. kr i 2021. Dette ble finansiert ved bruk av lånemidler med 220,4 mill. kr mot 432,8 mill. kr i 2021, 40,9 mill. kr i bruk av fondsmidler og 34,5 mill. kr overført fra drift. Kommunen mottok 111,2 mill. kr i avdrag på utlån. Bortsett fra mottatte avdrag på ansvarlig lån i Helgeland Kraft AS (HK), er ikke avdragene kommunen mottar på videreutlån, finansiert av innlån frie inntekter i investeringsregnskapet. Mottatte avdrag fra videreutlån kan bare benyttes til å nedbetale kommunens innlån. Kommunen mottok 6 mill. kr i avdrag på ansvarlig lån i HK, 19,9 mill. kr fra utlån til Stakobygget AS, 47,7 mill. kr fra utlån til Startlån og 37,5 mill. kr fra Eldres Borettslag, som er nedbetaling av gjestående utlån etter overføring av Hauknes og Selfors omsorgsboliger til stiftelsen.

Bruk av fondsmidler til finansieringen med 40,9 mill. kr i 2022 var henholdsvis fra ubundne investeringsfond med 6,1 mill. kr, og fra bundne investeringsfond med 34,8 mill. kr. Det ble overført 34,5 mill. kr fra driften til finansiering av investeringene i 2022 mot 1,4 mill. kr i 2021. Dette utgjorde 14,5 prosent av investeringene i aksjer og anleggsmidler mot 0,3 prosent i 2021.

De største investeringene i 2022 var skoleinvesteringer med 108,7 mill. kr, hvorav byggingen av ny gymsal ved Selfors barneskole utgjorde 43,6 mill. kr. Bygging av nye Båsmo barneskole og ny gymsal utgjorde 35,7 og 26,4 mill. kr. Planlagt bygging av bofelleskap i vedtatt budsjett for 2022 ble stoppet i påvente av gjennomgang av en fremtidig strategi innen området. Påløpte utgifter til prosjektering ble belastet driftsregnskapet.

Innenfor vann og avløp ble det utgiftsført 57,8 mill. kr i investeringsregnskapet, mens investeringer til øvrig infrastruktur var på 58 mill. kr. Dette omfatter kommunale veier med 39,5 mill. kr, der de største prosjektene var ny bru Andfjell – 27,6 mill. kr og oppgradering bru på Dunderfossen bru - Stupforsmoen med 4,8 mill. kr. Oppgradering av Havmannaksen og Jernbaneparken utgjorde 9,5 mill. kr. Utgifter til utbygging av internt nettverk utgjorde 4,3 mill. kr.

Vesentlige avvik mellom vedtatt budsjett og fremdrift

Investeringsstilskudd Rana kirkelige fellesråd – bygging av nytt kjølerom mv.

Det var i 2022 bevilget 18,4 mill. kr i investeringsstilskudd til Rana kirkelige fellesråd til nybygg som skulle inneholde kjølerom, stellerom, syningsrom og garasje. Prosjektet ble ikke igangsatt og skulle vært regulert ut av investeringsbudsjettet. Dette medfører et vesentlig avvik mellom regnskap og budsjett på posten tilskudd til andres investeringer.

Videreutlån til Eldres borettslag

Byggingen av omsorgsboligene på Hauknes og Selfors ble gjennomført og forskuttet av kommunen. Innbetalt innskudd fra kjøperne av andeler i omsorgsboligene ble utbetalt til kommunen som oppgjør for boligene, som er deretter ble overført borettslaget. Det gjenstod et restbeløp etter utbetalt innskudd på 37,5 mill. kr, ført som fordring i kommunens årsregnskap. I årsregnskapet for 2020 ble restbeløpet korrigert fra fordring mot borettslaget til utlån. Korrigeringen ble ikke ført via drift og investeringsregnskapet, bare internt mellom postene i balansen. Dette fremkommer dermed som et avvik i årsregnskapet 2020. Avviket er korrigert i årsregnskapet for 2022 ved at mellomværet mellom kommunen og borettslaget er ført i investeringsregnskapet som videreutlån, og det endelige oppgjøret gjennomført i 2022 ført som mottatte avdrag på videreutlån. Dette ble ikke regulert inn i investeringsbudsjettet og fører til vesentlige avvik fra regulert budsjett både på posten videreutlån og på posten mottatte avdrag på videreutlån i bevilgningsoversikt investeringer.

Nye gymsaler ved Båsmo og Selfors barneskoler

Det bygges to identiske gymsaler på Båsmo og Selfors. Total budsjettramme for prosjektene ble oppjustert etter anbud fra 93,2 mill. kr til 137,5 mill. kr, jf. sak 24/22. Årsbudsjettet for 2022 på 50 mill. kr ble ikke regulert opp i investeringsbudsjettet, mens totalt forbruk i 2022 på prosjektene ble nær 70 mill. kr. Noe ekstra kostnader har påløpt, som gjelder begge gymsalene, blant annet forurensede masser som må graves opp og kjøres til deponi. Gymsalene skal etter planen være ferdig til prøvedrift ved skolestart høsten 2023, og totalkostnad for byggene forventes imidlertid å holdes innenfor vedtatt budsjettramme.

Oppgradering Ytteren bosenter

Total budsjettramme for prosjektet er 22 mill. kr, med planlagt gjennomføring i 2021 og 2022. Prosjektet er i utgangspunktet en totalentreprise, og har vært lyst ut på anbud to ganger. Det har vært liten interesse i markedet for prosjektet med kun en tilbyder begge ganger. Anbudssummen er 27 mill. kr, som gir en total kostnad for prosjektet på omkring 40 mill. kr. For å gjennomføre oppgraderingen må alle beboere flyttes ut en periode. Prosjektet er foreløpig ikke startet, og entreprisiform vurderes for å få større interesse i markedet, samtidig med bedre kontroll på både risiko og usikkerhet.

Omsorgsboliger, bofelleskap mv.

I budsjett og økonomiplan for perioden 2022 – 2025 var det tatt inn bygging av tre bofellesskap og to småhus med en total budsjetttramme på 111,5 mill. kr, hvorav 62,5 mill. kr i vedtatt budsjett for 2022. Det var etter opprinnelig planlagt ferdigstillelse i 2023. Prosjektet for bygging av bofellesskapet Kløverbakken 2 med en budsjetttramme på 34,5 mill. kr ble lagt ut på anbud.

Mottatte anbud viste at totalkostnaden for byggingen ville bli godt over 40 mill. kr. Bofellesskapene er selvfinansierende prosjekter. Dette kostnadsnivået vil medføre en husleie som ingen beboere kan leve med. I tillegg ble det i en rapport utarbeidet av Agenda Kaupang, konkludert med at kommunen burde vurdere fremtidig struktur for bofelleskap og sykehjem på nytt. Prosjektene ble dermed stoppet i påvente av denne vurderingen som vil bli gjennomført i 2023. Påløpte kostnader til prosjektering på 2,2 mill. kr ble belastet driftsregnskapet.

På inntektssiden var det budsjettert med blant annet statstilskudd til prosjektene. Dette ble ikke regulert ut av budsjettet og medfører et avvik på posten tilskudd fra andre i bevilgningsoversikt investering.

Havmannaksen – jernbaneparken

Opprinnelig budsjetttramme for prosjektet var 40 mill. kr, der 20 mill. kr etter planen var kommunens andel av kostnadene. Den resterende del av kostnadene var forutsatt finansiert av næringslivet. Siden næringslivet ikke ville delta i utbyggingen, er prosjektet nedskalert med et budsjett på 20 mill. kr. Parken ble overtatt i august 2022 med en totalt påløpt kostnad på 11,8 mill. kr. I tillegg ble det i august inngått kontrakt for bygging av scene, som planlegges utført våren 2023 med en kostnad på 9,2 mill. kr.

Sluttregnskap og sluttrapport investeringsprosjekter

I henhold til investeringsreglementet, skal det utarbeides sluttrapport med byggeregnskap for investeringsprosjekter. Rapport og sluttregnskapet skal legges frem snarest og senest ett år etter at overtakelsesforretningen har funnet sted, eller når ansvar og risiko er overført.

Sluttregnskapet inngår som del av årsberetning, tertialrapportering eller i egen sak.

Tabell 4. Sluttregnskap investeringsprosjekter

Prosjekt	Slutt regnskap	Opprinnelig bevilgning	Tilleggs bevilgning	Samlet bevilgning
Sum	668 332	589 050	116 900	705 950
Skolelokaler				
Gruben barneskole - nybygg	262 330	200 000	72 000	272 000
Båsmo barneskole - nybygg	233 658	205 000	42 500	247 500
Sum skolelokaler	495 988	405 000	114 500	519 500
Lokaler omsorg, helse og sosial				
Krisesenter Tjærahågen	4 938	5 300	0	5 300
Sum lokaler omsorg, helse og sosial	4 938	5 300	0	5 300
Investeringer i infrastruktur				
Fortau Toranesgata	13 026	9 400	4 600	14 000
Gang- og sykkelvei Brennåsen del 2	38 394	41 250	0	41 250
Grøntpark Nordlandsveien-Talvikparken-skoleplass	58 366	69 500	-5 000	64 500
Miljøgate Lars Meyers gate og Nordlandsveien	7 784	4 000	0	4 000
Sum infrastrukturinvesteringer	117 570	124 150	-400	123 750
Øvrige kommunale bygg				
Kjøp av Torggata 2 (Trygdegården)	19 041	20 500	0	20 500
Nytt luftaggregat Moheia bad	13 208	11 000	2 800	13 800
Sum øvrige kommunale bygg	32 249	31 500	2 800	34 300
Prosjekter innen vann og avløp (VA)				
P27 Rehab VA Mølleriveien del 1 og 3	11 778	14 400	0	14 400
P28 Rehab VA Sankthansveien	4 557	7 700	0	7 700
Ombygging Storforshei avløpsrenseanlegg	1 251	1 000	0	1 000
Sum prosjekter VA	17 586	23 100	0	23 100

Gruben barneskole - nybygg

Totalt budsjett for prosjektet er 272 mill. kr. Bygget ble overtatt av Rana kommune i oktober 2021, og har vært i prøvedrift fram til høsten 2022. Bygget fungerer bra og det er gode tilbakemeldinger på funksjonalitet som skolebygg. Bygget oppleves som et godt bygg med gode kvaliteter. Det har påløpt 3 mill. kr i kostnader for noen etterarbeider av mindre art i prøveperioden. Totalt forbruk på prosjektet per 31.12.2022 er 262,3 mill. kr.

Båsmo barneskole – nybygg

Vedtatt totalt budsjett for bygging av ny barneskole på Båsmo er 247,5 mill. kr. Bygget ble tatt i bruk i mai 2022, og ferdigstilling av utearealet ble utført i sommerferien 2022. Prøvedriftsperioden vil løpe til mai 2023. Totalt forbruk per 31.12.2022 er på 233,7 mill. kr.

Krisesenter Tjærahågen

Ombygging av kommunens lokaler på Tjærahågen til nytt krisesenter ble tatt i bruk i oktober 2021. Totalt vedtatt budsjett for prosjektet er 5,3 mill. kr. Totalt forbruk på prosjektet per 31.12.2022 er 4,9 mill. kr.

Torggata 2 (Trygdegården)

Det ble bevilget en ramme på 20,5 mill. kr til kjøp av bygget, kjøp av tomt og nødvendig rehabilitering og tilpasning av planløsninger for kommunens bruk av bygget. Kommunen kjøpte bygget for 12,3 mill. kr i 2019, og festetomten bygget står på kjøpt for 2,6 mill. kr i februar 2021. Det er i tillegg brukt 4,1 mill. kr til tilpasning av bygget, totalt 19 mill. kr. Bygget huser fritids-tjenesten og stab for oppvekst og kultur.

Fortau Toranesgata

Det er bygd nytt fortau og eksisterende veg er oppgradert fra Nordlandsveien til Mo ungdomsskole. I prosjektet inngikk utskifting av eksisterende vann- og avløpsledninger samt riving av eksisterende og bygging av nye boder. Totalt budsjett er på 14 mill. kr. Totalt forbruk per 31.12.2022 er 13 mill. kr.

Gang- og sykkelvei Brennåsen del 2

Prosjektet omfatter bygging av 1,1 km gang og sykkelveg med fortau, og oppgradering av eksisterende veg langs Brennåsveien fra Hallveien til Granåsen. I tillegg inngår graving og legging av 1 km vann- og avløpsledninger. Ny hovedvannledning dekkes over selvkost vann. Totalt budsjett utenom hovedvannledningen er på 41,3 mill. kr. Totalt påløpte kostnader per 31.12.2022 er 38,4 mill. kr.

Grøntpark Moheiakvartalet, Nordlandstorget og Talvikparken

Totalt budsjett for prosjektet er 38,5 mill. kr. Utgiftene til uteområdet ved skoleplassen er regnskapsført på prosjektet. Når dette sees i sammenheng med de 30 mill. kr, som var en del av budsjettrammen for Rana ungdomsskole, er totalrammen for Moheiakvartalet, Talvikparken og uteområdet totalt på 68,5 mill. kr. Totalt påløpte kostnader per 31.12.2022 er 58,4 mill. kr.

Miljøgate Lars Meyers gate og Nordlandsveien til skansen

Deler av Lars Meyers gate, ca. 70 meter vei samt kryss Lars Meyers gate/skolegata var prosjektert og medtatt i beskrivelse og tilbud fra entreprenør for Moheiakvartalet. Dette arbeidet ble i forbindelse med gjennomføringen tatt ut av prosjektet i påvente av prosjektering og gjennomføring av Lars Meyers gate.

Merkostnader etter anbud på Lars Meyers gate var 4,5 mill. kr. Det var naturlig å belaste prosjektet Moheiakvartalet, som er integrert i helheten for kvartalet, med dette. Lars Meyers gate belastes med 4 mill. kr som budsjett, og Moheiakvartalet belastes med inntil 4,5 mill. kr. Forbruk per 31.12.2022 er 7,8 mill. kr.

Totalt forbruk for Moheiakvartalet, Nordlandstorget og Talvikparken inkludert ferdigstillelse av Lars Meyers gate er 66,2 mill. kr per 31.12.2022.

Nytt luftaggregat Moheia bad

Total budsjettramme for prosjektet var 13,8 mill. kr, som ble overtatt av kommunen høsten 2021. Det påløp 0,3 mill. kr for etterarbeider og HMS-tiltak i 2022, og påløpt per 31.12.2021 var 12,8 mill. kr.

Rehabilitering VA Sankthansveien

Total budsjettramme for prosjektet var på 7,7 mill. kr. Prosjektet ble overtatt sommeren 2021. Sluttoppgjør på 1 mill. kr ble gjort i 2022. Totalt forbruk per 31.12.2022 er 4,6 mill. kr.

Rehabilitering VA Møllerveien del 1 og 2

Total budsjettramme for prosjektet var på 14,4 mill. kr. Prosjektet ble overtatt vinteren 2021. Totalt forbruk på prosjektet per 31.12.2022 er 11,8 mill. kr.

Ombygging Storforshei avløpsrenseanlegg

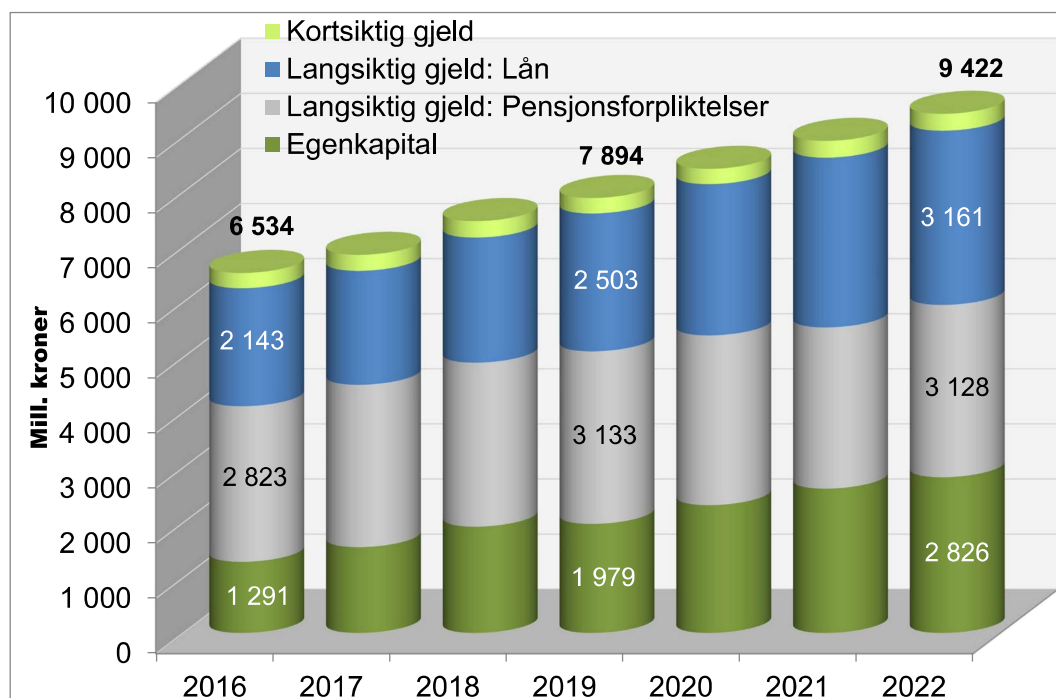
Total budsjettramme for prosjektet var 1 mill. kr. Prosjektet omfattet nye blåsemaskiner, ventilasjon og delvis fornying av styringssystemet. Prosjektet ble overtatt sommeren 2021. Totalt forbruk på prosjektet er 1,3 mill. kr.

Balansen

Balansen gir en oversikt over kommunens eiendeler, gjeld og egenkapital. Kommunens eiendeler økte med 491,1 mill. kr i 2022. Herav utgjorde økning i anleggsmidler 242,5 mill. kr, og omløpsmidler 248,6 kr. Egenkapitalen økte med 207,0 mill. kr, mens kortsiktig gjeld økte med 2,8 mill. kr. Langsiktig gjeld økte med 281,3 mill. kr, herav økning i lån 79,7 mill. kr og pensjonsforpliktelsene med en økning på 201,6 mill. kr.

Tabell 5. Oversikt balansen

	Regnskap 2016	Regnskap 2017	Regnskap 2018	Regnskap 2019	Regnskap 2020	Regnskap 2021	Regnskap 2022
Eiendeler							
Anleggsmidler	5 350 259	5 844 388	6 287 128	6 553 349	6 941 091	7 239 161	7 481 658
Omløpsmidler	1 183 486	1 018 450	1 237 696	1 340 814	1 483 126	1 691 876	1 940 509
Sum eiendeler	6 533 745	6 862 838	7 524 824	7 894 163	8 424 217	8 931 037	9 422 167
Egenkapital og gjeld							
Egenkapital	1 291 093	1 557 137	1 929 594	1 978 583	2 319 320	2 619 269	2 826 298
Langsiktig gjeld	4 966 837	5 015 291	5 296 863	5 635 557	5 827 064	6 008 214	6 289 559
Herav:							
- Pensjonsforpliktelser	2 823 434	2 946 908	2 976 540	3 132 709	3 081 669	2 926 491	3 128 103
- Lån	2 143 403	2 068 383	2 270 323	2 502 847	2 745 396	3 081 723	3 161 456
Kortsiktig gjeld	275 815	290 410	298 367	280 023	277 832	303 554	306 309
Sum EK og gjeld	6 533 745	6 862 838	7 524 824	7 894 163	8 424 217	8 931 037	9 422 167

Figur 7. Utvikling egenkapital og gjeld

Egenkapital og gjeld har økt fra 6,5 mrd. kr i 2016 til 9,4 mrd. kr i 2022. Økningen er i hovedsak knyttet til økning i langsiktig gjeld (lån), som har økt fra knapt 2,1 mrd. kr i 2016 til 3,2 mrd. kr i 2022. Kommunens pensjonsforpliktelser har økt i perioden, fra 2,8 til 3,1 mrd. kr. Egenkapitalen består av fondsmidler og kapitalkonto og har økt betydelig i perioden, fra 1,3 mrd. kr i 2016 til 2,8 mrd. kr i 2022. Økt egenkapital er knyttet til at kapitalkontoen og fondsmidlene har økt. Kapitalkontoen har økt fra 0,5 mrd. kr i 2016 til 1,3 mrd. kr i 2022, mens fondsmidlene har økt fra 0,7 mrd. kr til over 1,5 mrd. kr.

Nøkkeltall

Tabell 6. Utvalgte nøkkeltall

Utvalgte finansielle nøkkeltall	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Brutto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	6,4 %	4,7 %	4,2 %	3,9 %	5,0 %	3,9 %	7,6 %
Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	6,2 %	4,7 %	5,4 %	4,9 %	6,8 %	5,4 %	8,9 %
Arbeidskapital (1000 kroner)	907 671	728 040	939 329	1 060 161	1 205 293	1 388 322	1 634 200
Likviditetsgrad 1	3,2	2,6	3,3	4,0	4,5	5,0	5,8
Likviditetsgrad 2	2,6	2,1	2,7	3,2	3,9	4,3	5,0
Gjeldsgrad	1,7	1,3	1,2	1,3	1,3	1,3	1,2
Egenkapitalprosent	19,8 %	22,8 %	25,6 %	25,1 %	27,5 %	29,3 %	30,0 %
Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter	69,1 %	69,1 %	71,9 %	77,1 %	82,9 %	92,7 %	94,4 %
Netto lånegjeld i kr pr innbygger	54 459	55 741	58 723	66 434	73 191	84 787	89 549
Netto finans og avdrag i prosent av bto. driftsinnt.	3,2 %	3,3 %	2,3 %	2,6 %	2,8 %	2,9 %	3,2 %
Renter og avdragsutgifter i prosent av bto. driftsinnt.	5,0 %	5,2 %	5,1 %	5,0 %	4,9 %	4,3 %	6,5 %

Brutto driftsresultat (BDR)

Brutto driftsresultat viser resultat av ordinær virksomhet inkludert avskrivninger. Resultatet uttrykker kommunens evne til å betjene sin gjeld, finansiere investeringer og avsette midler til

fond. Brutto driftsresultat i andel av brutto driftsinntekter er på 7,6 prosent i 2022 mot 3,9 prosent i 2021. Godt brutto driftsresultat forklares i hovedsak med høyere inntekter fra skatt og inntektsutjevning, samt god økonomistyring og mindreforbruk i drifta.

Netto driftsresultat (NDR)

NDR viser resultatet etter at renter, avdrag og utlån er belastet regnskapet. Kommunene har i de senere år arbeidet målrettet for å etablere større grad av handlefrihet. Den viktigste indikatoren på handlingsrommet i kommunal økonomi er netto driftsresultat som angir overskuddet som er disponibelt som egenkapital til investeringer og avsetninger.

Rana kommune har en målsetning om et netto driftsresultat på 3,0 prosent, som tilsvarer 73,4 mill. kr av driftsinntektene i 2022. Regnskapet for 2022 ga et NDR på 217,8 mill. kr, tilsvarende 8,9 prosent av driftsinntektene.

Arbeidskapital

Arbeidskapitalen er differansen mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld. Den uttrykker evnen til å betjene kortsiktig gjeld. Kommunens arbeidskapital økte med 245,9 mill. kr i 2022. For nærmere detaljer vises det til note 1 endring i arbeidskapital.

Likviditet

Forholdet mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld benevnes ved likviditetsgrader, og sier noe om evnen til å dekke betalingsforpliktelsene etter hvert som disse forfaller.

Likviditetsgrad 1 (langsiktig likviditet) forteller om forholdet mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld. Likviditetsgrad 1 har økt fra 5,0 i 2021 til 5,8 i 2022. Det gjøres oppmerksom på at omløpsmidlene er korrigert for balanseført premieavvik som ikke er likvide midler.

Likviditetsgrad 2 (kortsiktig likviditet) forteller om forholdet mellom de mest likvide midlene og kortsiktig gjeld. De mest likvide omløpsmidlene er bankinnskudd, kontanter og lignende. Likviditetsgrad 2 har økt fra 4,3 i 2021 til 5,0 i 2022.

Soliditet (gjeldsgrad og egenkapitalprosent)

Soliditet angir evnen til å tåle tap. Gjeldsgraden og egenkapitalprosenten gir informasjon om dette. Egenkapitalprosent sier noe om hvor stor andel av kommunens eiendeler som er finansiert med egenkapital. Ved utgangen av 2022 var 30 prosent av eiendelene finansiert med egenkapital, mot 29,3 prosent i 2021.

Gjeldsgraden viser forholdet mellom gjeld og egenkapital. En gjeldsgrad på 1 vil si at kommunen har like stor gjeld som egenkapital. Jo mindre dette forholdstallet er, jo mer solid er kommunen. Gjeldsgraden korrigert for pensjonsforpliktelser var på 1,2 i 2022 mot 1,3 i 2021.

Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter

Investeringsnivået og opptak av lån må innrettes slik at lånegjelden ikke er større enn at utgifter til renter og avdrag kan dekkes gjennom løpende inntekter. Det er derfor viktig å ha kontroll på utviklingen av gjeldsnivået. En økning i lånegjelden indikerer at kommunen må bruke en større andel av inntektene til å dekke renter og avdrag. Det historisk lave rentenivået de siste årene har bidratt til at kommunen har unngått at renter og avdrag har spist en større andel av inntektene. På lengre sikt med et normalt rentenivå vil økt lånegjeld få betydning for rammene til tjenesteproduksjonen.

Indikatoren viser netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter. Netto lånegjeld er definert som langsiktig gjeld (eksklusive pensjonsforpliktelser) fratrasket totale utlån og ubrukte lånemidler.

I totale utlån inngår startlån og ansvarlige lån (utlån av egne midler). Indikatoren omfatter dermed utlån hvis mottatte avdrag skal inntektsføres i investeringsregnskapet, i tillegg til innlån som skal avdras i driftsregnskapet. Netto lånegjeld var 2,3 mrd. kr ved utgangen av 2022 mot 2,2 mrd. kr i 2021 og utgjorde 94,4 prosent av brutto driftsinntekter, mot 92,7 prosent i 2021. Netto lånegjeld har økt med 1,7 prosentpoeng på ett år og er 19,4 prosentpoeng høyere enn måltallet for økonomisk bærekraft på 75 prosent.

Netto lånegjeld per innbygger

Netto lånegjeld var i 2022 89 549 kr per innbygger mot 84 787 kr per innbygger i 2021. I 2016 var netto lånegjeld 54 459 kr per innbygger. Netto lånegjeld per innbygger har økt med 64,4 prosent fra 2016.

Netto finans- og avdrag i prosent av brutto driftsinntekter

Netto finans- og avdrag i prosent av brutto driftsinntekter, viser hvor stor andel av brutto driftsinntekter som er bundet opp i tilbakebetaling av lån. Netto finans- og avdrag sin andel av driftsinntekter, var i 2022 3,2 prosent mot 2,9 prosent i 2021.

Utbytte og eieruttak omfattes også av definisjonen. Det er derfor også greit å følge utvikling av renter og avdrag i prosent av brutto driftsinntekter.

Renter og avdragsutgifter i prosent av brutto driftsinntekter

Rente- og avdragsutgifter i prosent av brutto driftsinntekter var 6,5 prosent i 2022 mot 4,3 prosent i 2021.

Status omstilling og økonomisk handlingsrom

Rana kommune har stått ovenfor store utfordringer med å tilpasse driftsnivået til reduserte driftsrammer, en oppgave som startet i etterkant av Terra. Samlet kan omstillingen oppsummeres slik for perioden 2013-2022:

Tabell 7. Omstilling 2013-2022

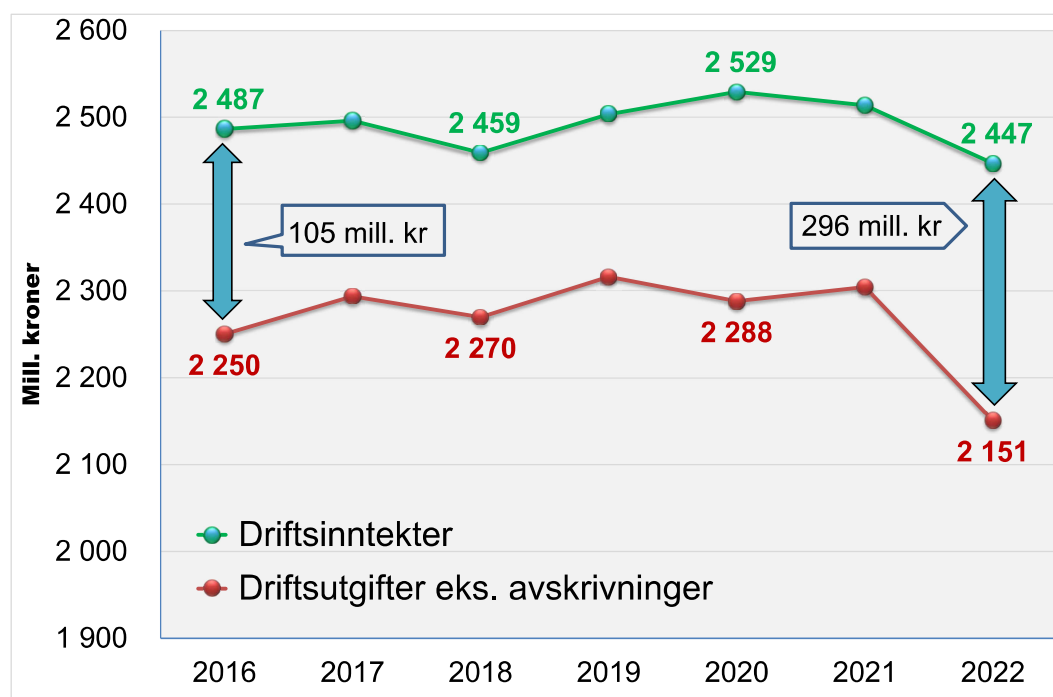
Måloppnåelse	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Omstillingsmål akkumulert	48	89	118	163	208	223	243	263	292	307
Avvik omstillingsmål (res. drift)	-12	-15	-10	26	8	5	-7	47	26	32
Akkumulert måloppnåelse	36	74	108	189	216	228	236	310	318	339

Omstillingsmålet i 2022 var på 15 mill. kr isolert sett og akkumulert i hele perioden på 307 mill. kr og resulterte i en måloppnåelse på 339 mill. kr, 32 mill. kr over målkravet. Dette viser at tjenesteproduksjonen har tilpasset seg reduserte driftsrammer og leverer over målkravet.

Økonomisk handlingsrom

Rana kommune har gjennom flere år tilpasset driftsnivået til reduserte driftsrammer. Tjenestene har evnet å omstille driften og levert positive resultater som har bidratt til økt handlingsrom.

Figur 8. Økonomisk handlingsrom i 2022 kroner

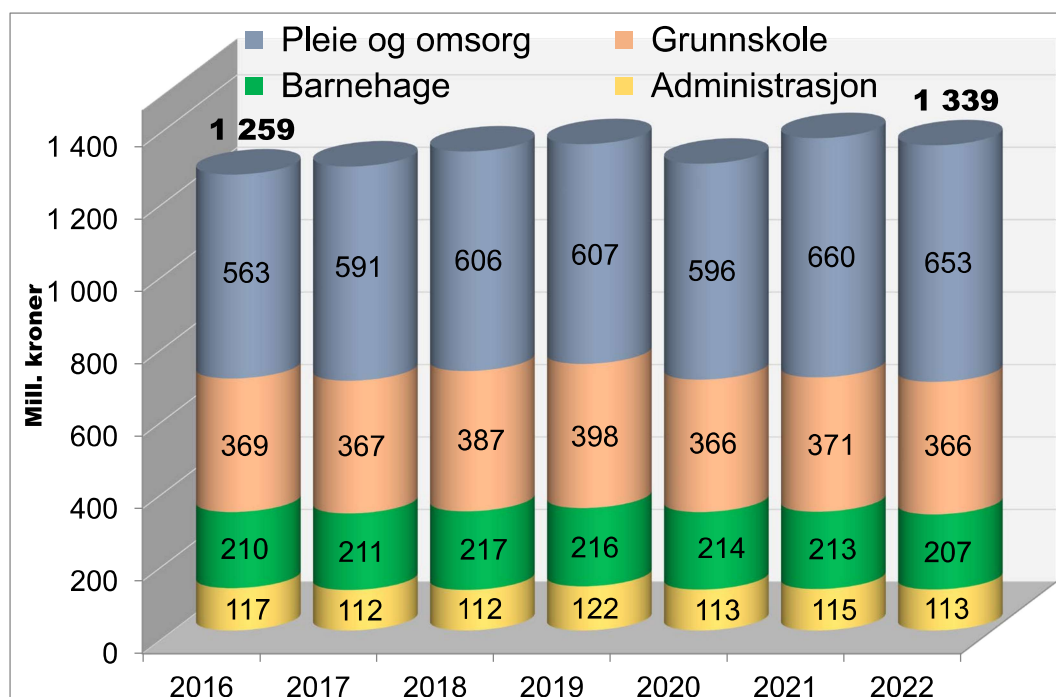
Figuren over viser kommunens driftsutgifter eksklusive avskrivninger og totale driftsinntekter. Differansen mellom disse, skal dekke finansutgifter, egenkapital til investeringer og avsetning til fond.

Kommunens handlingsrom har økt og var i 2022 på 296 mill. kr som var 87 mill. kr høyere enn i 2021. Herav ble dette disponert til netto finansutgifter på 78,9 mill. kr og netto driftsresultat på 217,5 mill. kr. Herav ble disposisjonsfondet styrket med 172,5 mill. kr, mens 34,5 mill. kr ble overført som egenkapital til investeringer. Bundne driftsfond økte med 10,5 mill. kr.

Prioriteringer og ressursbruk til tjenesteproduksjon

Ressursbruken til tjenestene har økt fra 1 657 mill. kr i 2016 til 1 672 mill. kr i 2022, når ressursbruken justeres for lønns- og prisvekst. Dette er en økning på 15,5 mill. kr. Samtidig gikk samlet ressursbruk til tjenestene ned med 102,4 mill. kr fra 2021 til 2022. prosent. Det har skjedd omprioriteringer i drifta og ressursbruken mellom de enkelte tjenesteområdene har endret seg. Størst utslag ser vi innenfor pleie og omsorgssektoren, der ressursbruken har økt fra 563 mill. kr til 653 mill. kr, en økning på 90 mill. kr tilsvarende 16 prosent.

Figur 9. Netto driftsutgifter konsern, 2016-2022 – tjenester i 2022 kroner

Ressursbruken til grunnskole, barnehage og administrasjon har gått svakt ned i perioden.

Ressursbruken til sosialtjeneste har gått kraftig ned de siste årene og er 29 mill. kr lavere enn i 2016. Lavere utgifter til økonomisk sosialhjelp og introduksjonsordningen de siste årene er hovedårsakene til dette.

Ressursbruken til kommunehelse har økt med 36 mill. kr fra 2016 til 2022. Dette tilsvarer en økning på 49,3 prosent. Økningen er delvis knyttet til koronapandemien i 2020-2022, men i hovedsak økt ressursbruk innenfor fastlegeordningen.

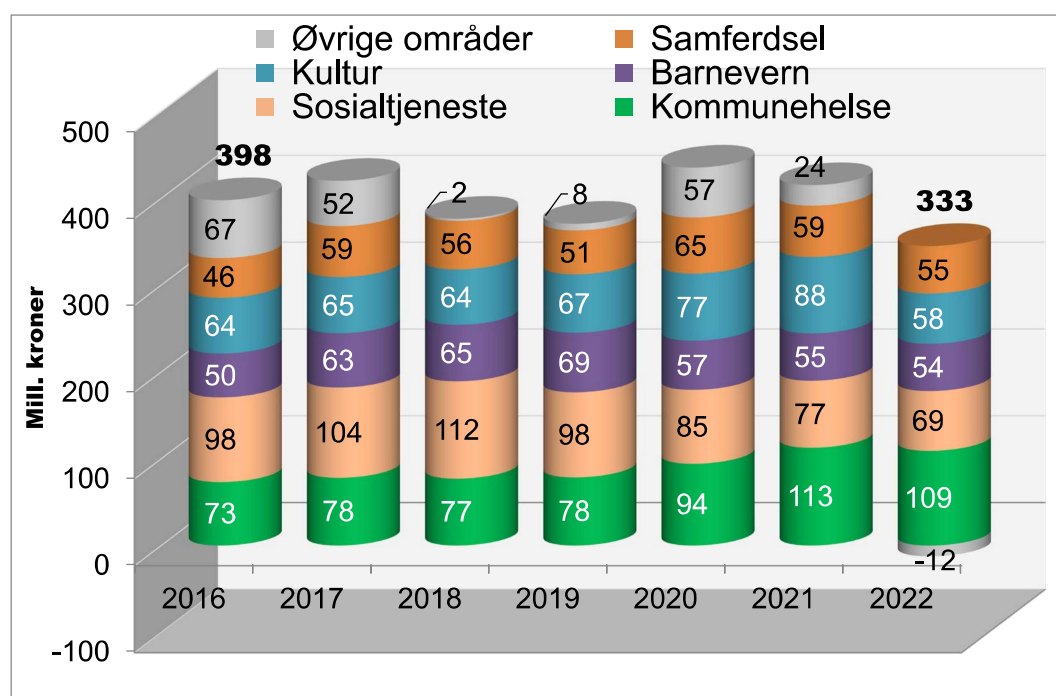
Ressursbruken til samferdsel varierer fra år til år, og var 9 mill. kr høyere i 2022 enn i 2016. Varierende utgifter til vintervedlikehold er en av årsakene til at utgiftene varierer fra år til år.

Ressursbruken til kultur var noe høyere i 2020 og 2021, men har samlet sett gått ned i perioden og var 6 mill. kr lavere i 2022 enn i 2016. Tilskudd til private idrettsanlegg i 2020 og 2021 er årsaken til høye utgifter disse årene.

Ressursbruken til barnevern har variert i perioden. Ressursbruken økte i perioden 2017-2019, men har gått ned de tre siste årene, men var noe høyere i 2022 enn i 2016.

Ressursbruken til øvrige områder har variert i perioden og er redusert fra en netto utgift på 67 mill. kr i 2016 til en netto inntekt på 12 mill. kr i 2022. Innenfor øvrige områder ligger; vann og avløp, brann og redning, bolig, næring, kirke, finans og fellesutgifter som pensjon. Lavere ressursbruk fra 2021 til 2022 er knyttet til høyere inntekter på vann og avløpsområdet for å dekke økte kapitalkostnader, samt lavere ressursbruk knyttet til pandemien som karantenehotell og videreformidling av tilskudd til næringslivet.

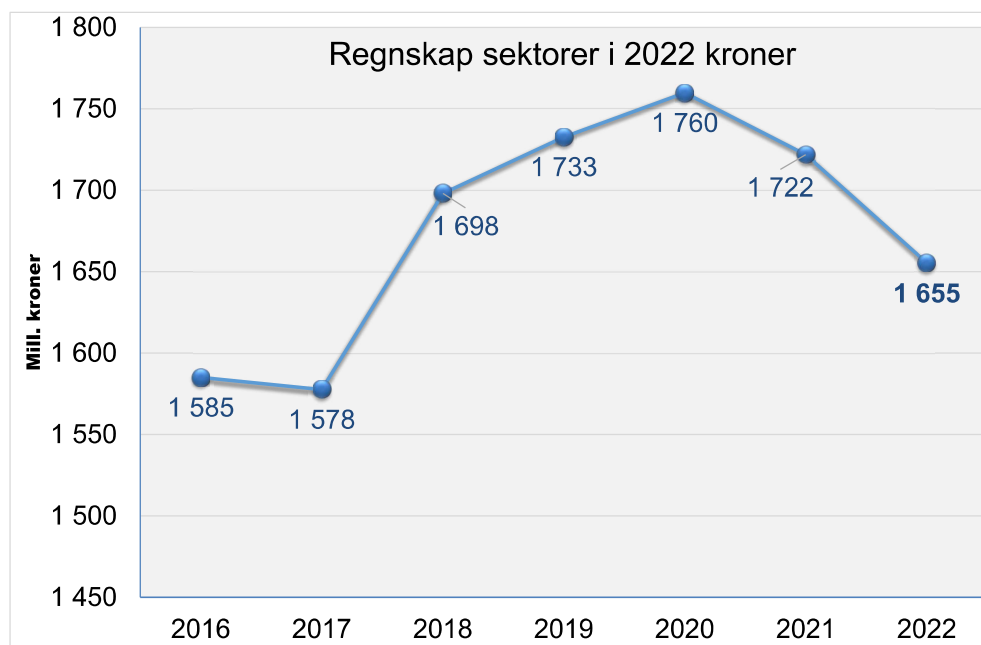
Figur 10. Netto driftsutgifter konsern, 2016-2022 tjenester i 2022 kroner

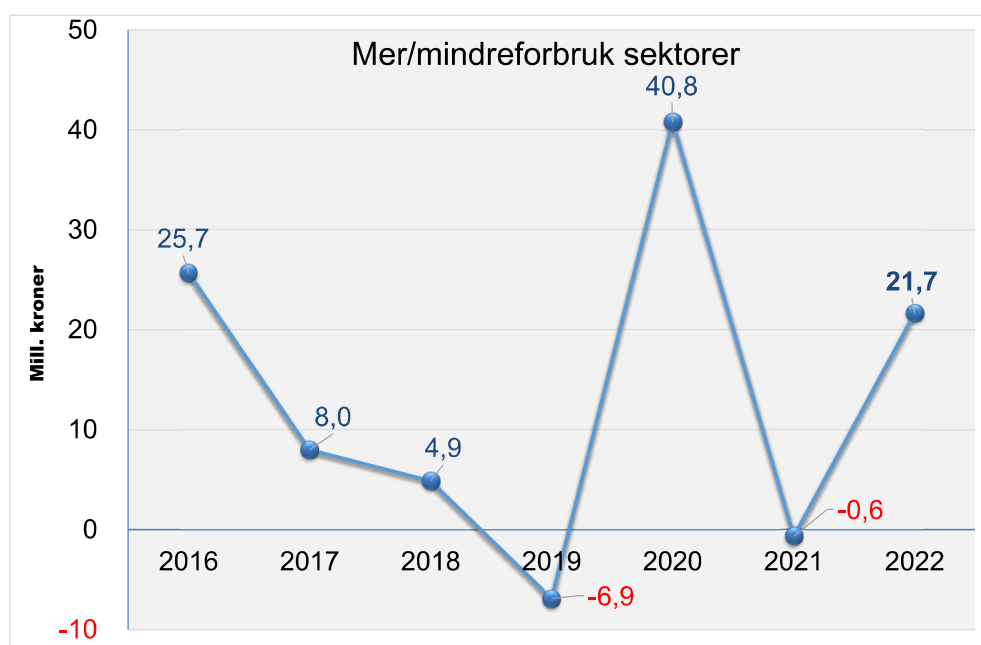
Driftsregnskap

Driftsregnskapet inkludert fellesområde drift, viser netto driftsutgifter på 1 655 mill. kr. Dette er en reduksjon på 67 mill. kr (3,9 prosent) når regnskapet 2021 prisjusteres til 2022 nivå.

Figur 11. Realendring driftsregnskap 2016-2022

Figur 12. Mer/mindre forbruk virksomheter 2016-2022

Når det korrigeres for overskuddsmidler som ble overført fra 2021 på 10,2 mill. kr, hadde drifta et mindreforbruk på 21,7 mill. kr i 2022. I 2021 hadde drifta et merforbruk på 0,6 mill. kr, når det ble korrigert for overskuddsmidler fra 2020.

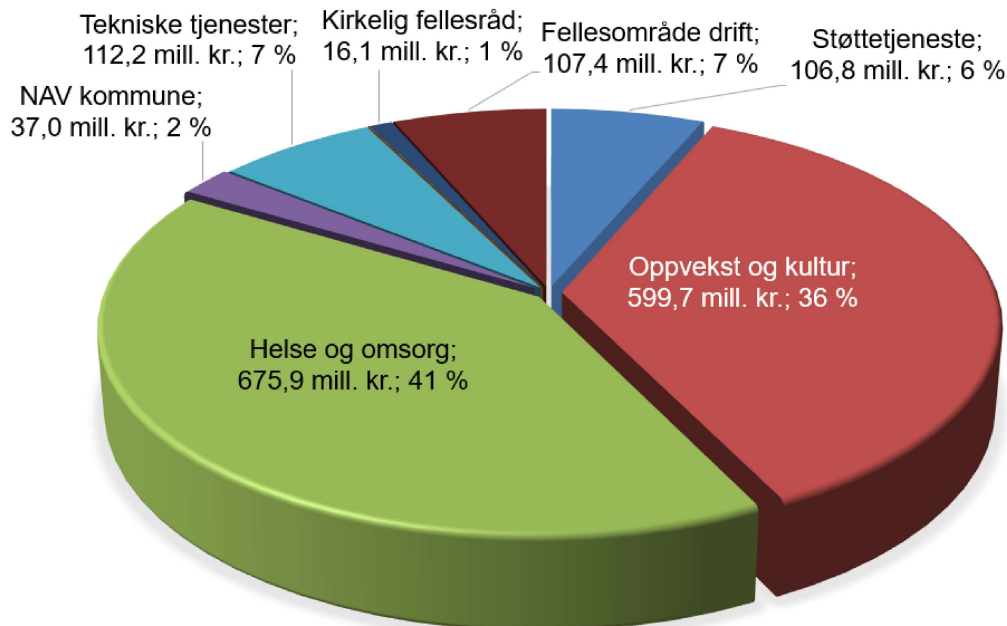
Tabell 8. Regnskap sektorer

	Regnskap 2022	Regulert budsjett	Forbruk i prosent	Avvik i kroner	Regnskap 2021	Endring i prosent
Støttetjeneste	106 760	121 168	88,1 %	14 408	103 946	2,7 %
Oppvekst og kultur	599 653	603 760	99,3 %	4 107	584 467	2,6 %
Helse og omsorg	675 913	664 524	101,7 %	-11 389	647 972	4,3 %
NAV kommune	36 975	44 938	82,3 %	7 963	42 386	-12,8 %
Tekniske tjenester	112 211	117 904	95,2 %	5 693	113 499	-1,1 %
Selvkostområder	275	0		-275	-156	
Kirkelig fellesråd	16 068	16 068	100,0 %	-0	15 785	1,8 %
Fellesområde drift	107 364	118 726	90,4 %	11 362	127 332	-15,7 %
Sum sektorer	1 655 219	1 687 088	98,1 %	31 869	1 635 229	1,2 %

Tjenesteproduksjonen leverer et positivt avvik på 31,9 mill. kr. Samtlige områder med unntak av helse og omsorg og selvkostområdet har en lavere ressursbruk enn regulert budsjett. Helse og omsorg fikk et merforbruk på 11,4 mill. kr i forhold til regulert budsjett 2022.

Samlet fikk sektorene overført 10,2 mill. kr av mindreforbruket eller overskuddet fra 2021. Beløpet er regulert inn i budsjetttrammene. Dersom vi korrigerer for dette, var forbruket 21,7 mill. kr lavere enn budsjettet. Økonomistyringen og budsjett disiplinen oppleves fortsatt som god. Samlet sett er drifta i balanse og tjenestene har tilpasset seg reduserte driftsrammer.

Figur 13. Andel driftsregnskap 2022

Det vises til kapitlet om organisasjon og medarbeidere for kommentarer om årsverk og sykefravær.

Koronapandemien har ført til en rekke endrede forutsetninger også i 2022. Kommunen har hatt økte kostnader og reduserte inntekter på enkelte driftsområder som følge av smitteverntiltak. På noen områder er utviklingsarbeid satt på vent, noe som også kan forskyve kostnader frem i tid. Kommunene, også Rana, ble kompensert for netto driftsutgifter knyttet til pandemien i 2022.

Over- og underskudd overføres

I Rana kommunes økonomireglement gjelder prinsippet om at over- eller underskudd på inntil tre prosent av sektorenes budsjetttramme som hovedregel overføres til senere år. Rådmannen saksbehandler resultatet etter fastsatte prinsipper og legger fram plan for anvendelse av overskudd og dekning av underskudd.

Overskudd skal primært benyttes til tiltak som styrker den langsiktige driften. I kommunestyrets vedtak for disponering av overskuddet fra 2021, ble det vedtatt at overskuddet fra samtlige sektorer skal gå til omorganiserings- og omstillingsprosesser. De fleste sektorene har benyttet overskuddet i henhold til vedtaket. Økonomiske utfordringer tidlig på året, førte til at oppvekst og kultur, samt tekniske tjenester ikke har benyttet hele overskuddet i henhold til formålet.

Støttetjenesten

Overskuddsmidler fra 2021 ble brukt til å finansiere IKT sikkerhetstiltak som to faktor autentisering og flytte kommunens sak-/arkiv løsning ut i sky. Midlene skulle også finansiere overgang til skyløsning for andre fagsystem, men dette er forskjøvet til 2023.

Oppvekst og kultur

Overskuddet på 3,8 mill. kr fra 2021 skulle benyttes til arbeidet med Tidlig inn Rana, men ble ikke benyttet i sin helhet til dette formålet. Overskuddet er holdt tilbake, da rapporter tidlig i regnskapsåret 2022 viste negativ tendens.

Helse og omsorg

Underskuddet på 1,8 mill. kr fra 2021 ble i sin helhet prøvd inndeckt innen arbeidet med omorganisering- og omstillingsprosessene i avdelingene. Her nevnes spesielt synergieffekter knyttet til samlokalisering fra 2021 i mellomvika 5 relatert til hjemmetjenesten, tildelingskontoret og lokalmedisinsk senter.

NAV kommune

Overskuddet på 1,5 mill. kr fra 2021 ble brukt til kompetanseheving og delfinansiering av prosjektstillinger med mål om å redusere sosialhjelpsbehovet. Dette i henhold til den løpende omorganiserings- og omstillingsprosessen i avdelingen.

Tekniske tjenester

Av overskuddet på 3,9 mill. i 2021 ble 3,5 mill. overført til 2022. På grunn av stort merforbruk i 1. tertial innenfor bydrift, ble deler av overskuddet holdt tilbake. Det ble ikke iverksatt større omorganisering eller omstillingsprosesser i 2022.

Sektor kommentarer

Støttetjeneste

Regulert budsjett for 2022 utgjorde 121,2 mill. kr, mens regnskap for 2022 viser 106,8 mill. kr, et mindreforbruk på 14,4 mill. kr. Sektoren omfatter rådmann og støttetjenester med avdelingene økonomi, IKT, juridisk, HR og organisasjon. Foruten sektordriften disponeres budsjettet til felles-utgifter, kontingenter, tilskuddsordninger, samt politisk styring og kontroll.

Sektoren har håndtert rammereduksjoner på 0,8 mill. kr i 2022 og leverer et mindreforbruk fordelt med 6,3 mill. kr for rådmann og 8,1 mill. kr for støttetjenesten. Tilbakeført overskudd på 3,2 mill. kr fra 2021, stram drift samt lavere utgifter enn budsjettet innenfor politisk styring og læringer forklarer mindreforbruket innenfor støttetjenesten. For rådmannens del er forklaringen ubrukt reservert tilleggsbevilgning.

Sykefraværet i 2022 ble 7,8 prosent som er høyere enn normalt. I 2022 har det vært skifte i bemanning og stillinger har i perioder stått vakant. Ved utgangen av året var det disponert 64,8 årsverk. Til tross for utfordringer på bemanningssiden, har vi levert gode tjenester og gjennomført prioriterte utviklingsløp. Ny organisering og nye arbeidsformer har bidratt til effektivisering og økt kompetansedeling på tvers av fagområder.

I 2022 ble system og strategier innenfor økonomi, IKT, anskaffelser og HR området oppdatert for å sikre ønsket utvikling. Det er prioritert ressurser fra HR avdelingen for å støtte ledere i organisasjonen med oppfølging av vedtatt sykefraværsstrategi. Denne innsatsen videreføres i 2023. Vi har ikke klart å nå kommunestyrets mål om lærlingedekning på grunn av manglende søkermasse.

Det er jobbet aktivt med å videreutvikle og implementere plan og styringssystemet, internkontroll og bærekraftsmål. Rapportering på ikke økonomiske mål presenteres som egen del i årets årsberetning. Vi har også i 2022 bidratt til omdømmebygging gjennom deling av kunnskap og erfaring knyttet til økonomi, virksomhetsstyring og planarbeid i ulike fora.

Innovasjon, kvalitetsforbedring og digitalisering av tjenester er satsingsområder. I 2022 ble innovasjonsstrategi og frivillighetsstrategi utformet og vedtatt. Føringer i boligstrategien er fulgt opp gjennom målrettet bruk av Husbankens virkemiddelordninger, som startlån og bostøtte.

Arbeidet med å etablere en fremtidsrettet og robust IT tjeneste er videreført. Samtidig er vi i prosess med overgang til skyløsninger og etablering av nye digitale løsninger og teknologi som vil effektivisere arbeidshverdagen. Helhetlig kommune risiko- og sårbarhetsanalyse, er oppdatert og legges til grunn for kommunens systematiske beredskapsarbeid. Som følge av trusselbilde har vi hatt høyt fokus på informasjonssikkerhet og beredskap.

Oppvekst og kultur

Regulert budsjett for 2022 utgjorde 603,8 mill. kr, mens regnskapet viser 599,7 mill. kr. Det gir et mindre forbruk på 4,1 mill. kr. I 2021 leverte sektoren et mindre forbruk på 3,8 mill. kr, som i sin helhet er tatt inn i 2022 resultatet. I tillegg kommer koronakompensasjon på 5,4 mill. kr og lønnsoppgjøret til lærerne som ble 2,7 mill. kr lavere enn budsjettet på grunn av streiken. Rammereduksjonen i 2022 var på 4,0 mill. kr.

Stab inkludert PPT, barn- og familieavdelingen og kultur leverte alle i pluss, mens skole og barnehage gikk med merforbruk.

Barn- og familieavdelingen leverer et positivt resultat på 1,1 mill. kr. Kulturavdelingen leverte et mindreforbruk. Stab inkludert PPT ender med et resultat på 10,1 mill. kr. i pluss. Her ligger midler knyttet til satsningen «Tidlig inn Rana», som ikke er benyttet og en generell buffer for å håndtere svingninger innenfor tjenesteområdene.

Merforbruket i skole på 2,9 mill. kr skyldes i all hovedsak merforbruk på lønn, samt merforbruk på kjøp av varer og tjenester.

Barnehage brukte 4,8 mill. kr. mer enn budsjettet. Dette skyldes at tilskuddet til private barnehager ble 9,3 mill. kr. høyere enn budsjettet. De kommunale barnehagene leverte et positivt resultat på 1,7 mill. kr. Barnehagesjefens område bidro med et positivt resultat på 2,9 mill. kr.

Fra 2019 til 2022 er antallet barn som får styrket tilbud gått opp fra 30 til 62, til tross for lavere barnetall, noe som betyr at vi har hatt en økning på mer enn 100 prosent. I tillegg brukes det stadig mer ressurser på det enkelte barn. At vi har 5,3 prosent som får styrket tilbud er ikke et spesielt høyt tall, men det vi må se på er den økte ressursbruken per barn. Det betyr at vi må jobbe mer systemrettet fra PPT, veilederstillingen og barn- og familietjenesten. Et klart mål må være mer tilstedeværelse ute i barnehagene, både de kommunale og de private. Videre vil det gjøres en ekstra satsing på arbeidet med språkutvikling.

Engangsbevillinger i form av ulike tilskudd, stillinger som er holdt vakante og vikarer som ikke er satt inn ved sykefravær og mindre reiseaktivitet bidrar til et bedre resultat. Fra sommeren 2022 ble det innført ansettelses- og innkjøpsstopp, da usikkerhet rundt kompensasjon for koronakostnader og lønnsoppgjøret for lærerne var usikkert.

Det ble også forsøkt etablert løpende opptak for barnehageåret 2022/2023, men tiltaket ble stoppet i oktober, da bevilgningen var brukt opp.

Utviklingsarbeidet knyttet til «Tidlig inn Rana» har kommet godt i gang, men for de mer kostnadskreven delene som etablering av Foyer barn og familie og innføring av BTI med stafettlogg, et verktøy for bedre tverrfaglig arbeid er enda i en planleggingsfase.

Det er stort press på driften og det er viktig at det skapes rom for utvikling, innovasjon og omstilling. I tider der det er vanskelig å rekruttere nye medarbeidere er det også viktig at vi klarer å jobbe godt med å ivareta ansatte gjennom økt oppmerksomhet på arbeidsmiljø, arbeidsnærvær og kompetanseutvikling. Dette ser vi også gjennom resultatene fra siste 10-faktorundersøkelse.

Helse og omsorg

Regulert budsjett for 2022 var 664,5 mill. kr, mens regnskapet viser 675,9 mill. kr, ett ukorrigert merforbruk på 11,4 mill. kr i 2022. Bruk av premiefond knyttet til ressurskrevende tjenester ble ved årsavslutning beregnet til 5,3 mill. kr mer enn budsjettet. Det gir ett korrigert merforbruk på 6,1 mill. kr. Til sammenligning var det i 2021 et merforbruk på 9,4 mill. kr, korrigert til 1,8 mill. kr i merforbruk som avdelingen dekker inn i 2022. Korrigeringen i 2021 var relatert til fastlege-situasjonen med 6,0 mill. kr og rest koronakompensasjon på 1,6 mill. kr. Rammereduksjonen i 2022 var på 7,1 mill. kr.

Kommunaldirektørens område endte med 6,3 mill. kr i mindreforbruk, tildelingskontoret fikk 2,3 mill. kr i mindreforbruk, mens psykisk helse og sosialtjenester fikk 3,5 mill. kr i mindreforbruk.

Legetjeneste og samfunnsmedisin endte med 12,6 mill. kr i merforbruk. Det negative regnskapsresultatet er i hovedsak knyttet til driften av legetjenestene, hvor manglende tilgang på fastleger og utfordringer med dekning av legevakt har gitt store utgifter. I stor grad skyldes dette innleie av leger fra vikarbyrå. Totalt ble det leid inn vikarleger fra byrå i 2022 for 16,7 mill. og ytterligere 7,9 i vikarutgifter er knyttet til pasientlister uten fastlege. Det er gjort store tiltak i tjenesten for å unngå ytterligere negative resultat og samtidig sikre tjenesten. Et av tiltakene er innføring av nordsjøturnus høsten 2022. Kommunestyret vedtok i desember 2022 «tromsømodellen», som ikke får effekt før i 2023.

Andre deler av tjenestene som har merforbruk er institusjon med 7,3 mill. kr og miljøterapeutisk avdeling (MTA) med 3,2 mill. Hjemmetjenesten endte med 0,5 mill. kr i merforbruk. Merforbruket i disse avdelingene skyldes høyt innleie av vikarer og bruk av overtid på grunn av sykdom og ledighet i stillinger. I institusjon var det høyt innleie av vikarer i perioden jan-oktober, hvor bruken av byrå ble avsluttet fra oktober. Deretter har det vært krevende å holde overtidbruken nede i hele tjenesten ettersom tilgangen på andre vikarer er liten. Det jobbes med innføring av års-turnus i store deler av tjenesten for å møte dette. Institusjon merker også prisøkning på mat og annen forbruksvare.

For MTA-området gir utsettelse i bygging av nye boliger for målgruppen utfordringer, hvor man må finne andre løsninger for brukerne blant annet ved opprettelsen av ambulant team. Det er utfordrende at området har mange små boliger, hvorav flere er i dårlig stand.

Sektoren har gjennom økonomiske tiltak, i tillegg til koronakompensasjon på 17,2 mill. kr, klart å redusere prognosen på 40 mill. kr i merforbruk.

Tidlig i 2022 ble det klart at behovet for omstilling i helse- og omsorgstjenestene de neste årene vil bli mer krevende enn sektoren kan klare med ordinære effektiviserings- og forbedringstiltak. Utfordringene fra årene før er fortsatt til stede, tross en omfattende omstillingstakt de siste årene:

- Fortsatt stort press på tjenestene.
- Økende rekrutteringsvansker; særlig leger og sykepleiere.
- Utfordringer med utskrivningsklare pasienter, nok sykehjemsplasser og korttidsplasser.

- Fortsatt påvirkning av koronapandemien på sykefravær.
- Høyt forbruk av vikarer og overtid.
- Flere eldre bygg med stort vedlikeholdsbehov.
- Krevende å gjennomføre omstillingstiltak som møter krav om rammereduksjon.
- Økende leasingleie på biler i hjemmetjenesten.
- Økende behov for hjemmetjenester uten at sykehjemsplasser er tatt tilsvarende ned og samtidig som vi har redusert betalingsdøgn i sykehuset.
- Høyt press på korttidsavdelingene som fører til overbelegg og mindre rotasjon enn ønskelig.

Det ble bestilt en totalgjennomgang av tjenesten fra Agenda Kaupang, noe som resulterte i rapporten «effektivisering og organisering av helse- og omsorgsavdelingen», levert 1.7.2022. Rapporten gir en god analyse av status og utfordringer og foreslår en rekke tiltak for å sikre tjenestene for framtiden.

På grunn av høyt merforbruk per august 2022 på 32,8 mill. kr, ble det satt i gang forsterkede tiltak for å sikre driften og redusere risikoen for ytterligere merforbruk i 2022 – og med dette ytterligere forsterke behovet for omstilling. Tiltakene har virket, og sammen med full kompensasjon av koronautgiftene, har sektoren klart å få et resultat som gir et korrigert merforbruk på 0,9 prosent av rammen. Det har vært jobbet godt i sektoren for å få til dette. Krevende tiltaksgjennomføring og lederskifte medførte at strategiprosess for å utforme framtidige tjenester ble iverksatt først på slutten av året. Strategiprosessen tar utgangspunkt i Agenda Kaupangs funn og anbefalinger og er basert på demografiutvikling, økonomiske utvikling og utfordringer med tilgang til personell.

NAV kommune

Regulert budsjett for 2022 utgjorde 44,9 mill. kr, mens regnskap for 2022 viser 36,9 mill. kr, et mindre forbruk på 7,9 mill. kr i 2022. Regnskapet i 2021 ga et mindre forbruk på 8,7 mill. kr. Av dette ble 1,5 mill. kr regulert inn i 2022. Dette ble brukt til kompetanseheving og delfinansiering av prosjektstillinger, med mål om å redusere sosialhjelpsbehovet. Rammereduksjonen i 2022 var på 0,8 mill. kr. I tillegg ble budsjettet regulert ned med 6,0 mill. kr i endrede budsjettforutsetninger.

Hovedårsaken til mindre forbruk skyldes fortsatt nedgang i antall brukere med behov for økonomisk sosialhjelp, samtidig som færre av disse har sosialhjelp som eneste inntektskilde. Det er nedgang i brukere i alle aldersgrupper. Vi har gitt rask bistand og dempet sosialhjelpsbehov.

Nedgang av brukere skyldes flere forhold:

- Under pandemien ble en rekke statlige ytelser forlenget, noe som dempet behovet for sosialhjelp. Normalt ville flere gått ut av ordningene og dermed hatt økt sosialhjelpsbehov
- Det har fortsatt effekt at vi retter innsatsen mot prioriterte målgrupper som tettere oppfølging av ungdom og barnefamilier
- Gjennom tilskudd via Statsforvalteren har vi hatt økte ressurser til oppfølging av ungdom, med fokus på utenforskap

I løpet av høsten fikk vi økte utgifter i forbindelse med økt bosetning av flyktninger.

I 2022 fortsatte økningen av brukere uten fast bolig. Det er også en markant økning i utgifter til midlertidig bolig. Utgiftene har økt fra 0,4 mill. kr i 2021 til 1,5 mill. i 2022. Vi har ikke tilgjengelig nok antall kommunale boliger, og vi har fortsatt avtale med privat aktør for å sikre tak over hodet til disse. Utviklingen er bekymringsfull og kan føre til økte sosialhjelpskostnader fremover.

Tekniske tjenester

Regulert budsjett i 2022 utgjorde 117,9 mill. kr, mens regnskapet viser 112,2 mill. kr, et mindreforbruk på 5,7 mill. kr. Regnskapet i 2021 ga et mindre forbruk på 3,9 mill. kr. Av dette ble 3,5 mill. kr regulert inn i 2022 budsjettet. Rammereduksjonen i 2022 var på 1,5 mill. kr.

Tekniske tjenester har ansvaret for kommunens infrastruktur (bygg, veier, anlegg, park og idrett, samt vann og avløp) og kommunale investeringer (prosjektstyring). Sektoren ivaretar også områder innen samfunnsplanlegging (arealplan, regulering, kart, byggesak, eiendom, miljø og landbruk), forebygging og beredskap (brann og redning).

Hovedutfordringer for tekniske tjenester er klimaendringer, vedlikeholdsetterslep, økende innbyggerkrav og forventninger til samfunnsutviklerrollen. Freyr og vekstmobilisering øker utfordringsbildet.

De store infrastrukturprosjektene i Rana har tatt betydelig kapasitet i tekniske tjenester også i 2022 – deriblant flyplass, dypvannskai og battericellefabrikk. Det er ikke noen avklaring på konseptvalgutredning fra staten for å se overordnet transport i sammenheng. Fylkeskommunen er ikke kommet lengre på en løsning for FV810 Bustneslia.

Opprustning av jernbaneparken er gjennomført. Etablering av utescene ferdigstilles i 2023.

Båsmo barneskole ble ferdigstilt i 2022. Gymsaler ved Selfors og Båsmo barneskole er startet i 2022 og ferdigstilles til skolestart i 2023. Arbeidet med utbedring av vann- og avløpsanlegg i henhold til langtidsplan for dette området har pågått i 2022 og videreføres i 2023.

Det er gjennomført en større samling med deltakelse fra administrasjon, politikere og utbyggere: Byggesaksdagen i 4. kvartal. Rundt 100 deltakere fikk innsyn i kompleksiteten i plan- og bygningsloven. Samlingen skal videreføres og bidrar til forventningsavklaring mellom de ulike interessentene. Digitaliseringsarbeidet fortsetter, og det vil i 2023 bli sett nærmere på muligheter for mindre og større innovasjonsprosjekter.

Måloppnåelse sektorer 2022

Målene som sektorene rapporterer på, er fra vedtatt årsbudsjett for 2022.

Støttetjenesten

Mål	Status 2022	Mål 2022	Mål oppnådd
Økonomi			
Kostnadseffektiv drift administrasjon (KOSTRA)	8,1 mill. kr. lavere enn KG9	Lavere enn KG9	Ja
Medarbeidere og organisasjon			
Redusere sykefravær	7,8 prosent	5 prosent	Nei, høyere enn normalt, men avklart. Utover i 2023 vil vises som reduksjon i sykefravær.
Ledersamtaler og lederavtaler	100 prosent	100 prosent	Ja
Gjennomført medarbeidersamtaler	100 prosent	100 prosent	Ja. Gjennomføres systematisk.
Bruk av kompetanse - kompetanseutvikling (10 - faktor)	4,0	4,3	Oppnådd resultat 4,0. Uendret fra 2020. Jobbes med tiltak som del av oppfølging av undersøkelsen.
Mestringsklima (10-faktor)	4,1	4,2	Oppnådd resultat 4,1. Positiv utvikling fra 3,8 i 2020.
Tjenester			
Tildelt startlån barnefamilier	63,6 prosent	55 prosent	Ja. Andel startlån til barnefamilier er økt med 9,8 prosent fra 2021-2022. Måltallet er oppjustert i 2023.
Økt andel digitale søknader bostøtte	90,3 prosent	95 prosent	Nei, marginal endring på 0,2 prosentpoeng fra 2021 til 2022.
Økt bruk av KS SvarUT	67 279	90 000	Økt med 10 prosent fra 2021 til 2022. I 2022 var det registrert 6 870 utgående brev i papirforsendelse. Fortsatt potensiale for økt digital post, men måltallet må nedjusteres.
Overgang elektronisk faktura (EHF)	99 prosent	99 prosent	Ja. Måltall nådd i 2022.
Null visjon KOFA saker	1	0	Nei. En KOFA sak i 2022. Økt fokus på rutiner og kontroll.
Samfunn			

Økt antall lærlinger - to pr. 1000 innbygger.	46 (31.12.22)	52	Nei. Måltall ikke nådd. Ikke vært nok søkere til å fylle kvote av lærlingeplasser.
Bruk av digital tvilling - analyser og utredninger	2	6 analyser/saker	Visualiseringsverktøyet brukes internt ved kommune ROS og analyse av veg og transport. Brukes og av eksterne parter, men uten måltall. Prosjektet er i slutt-fasen. Det vurderes videre bruk av verktøyet i plan- og bærekraftarbeid.
Økt andel innbyggere med digital postkasse	46,6 prosent	60 prosent	Marginal økning på 0,5 prosentpoeng. På landsbasis har 49,8 prosent av innbyggerne digital postkasse. De beste kommunene ligger rundt 57 prosent. Viktig å øke andel brukere fordi løsningen åpner for innovasjon.

Oppvekst og kultur

Mål	Resultat 2021/2022	Mål 2022	Mål oppnådd
Økonomi			
Netto driftsbudsjett	599 653	603 760	Ja. Levert innenfor økonomisk ramme
Netto driftsbudsjett avvik i %	4,1 mill. kr/ +0,7%	0	
Medarbeidere-organisasjon			
Sykefravær	8,67 %	7 %	Nei. Korona-topp tidlig i året påvirket resultatet
Antall lederavtaler	100 %	100 %	Ja
Gjennomførte medarbeidersamtaler	> 95 %	100 %	Nei
Bruk av kompetanse og kompetanseutvikling (KS 10-faktor)	4,1	4,3	Nei, måltall var 0,1 opp, istedenfor ble det 0,1 ned fra 2020.
Mestringstro og indre motivasjon (KS 10-faktor)	4,3	4,5	
Skole			
Elevscore trivsel – 7. og 10. trinn, snitt siste 5 år	87/77 %	88/79 %	Nei, men snittet nasjonalt er 85/81 - positiv utvikling i elevundersøkelsen 2022
Andelen som oppfyller norm for lærertetthet	100 %	100 %	Ja
Andel lærere som oppfyller kravene til undervisning på 1.-7. trinn	94,1 %	+ 1 pp	Nei, landssnittet 2021 er 94,7.Tall for 2022 viser en liten nedgang i andel
Andel lærere som oppfyller kravene til undervisning på 8.-10. trinn	97,3 %	+ 1 pp	Landssnittet 2021 er 96,6,3.Tall for 2022 viser en mindre nedgang i andel

Antall elever som gis spesialundervisning på 8.-10. trinn.	3,9 %	< 4 %	Ja, men andelen øker i 2022 til 4,8 %
Grunnskolepoeng	41,5	+1 poeng	Grunnskolepoeng 2022 er 42,2
NP 5. trinn: Andel elever på laveste mestringsnivå, snitt siste 4 år	25,0 %	- 1 pp	Nei, men andel på laveste mestringsnivå 24 % i 2022 NP (ny måling starte)
NP 8. trinn: Andel elever på laveste mestringsnivå, snitt siste 4 år	11,51 %	- 0,5 pp	Nei, andel på laveste mestringsnivå øker i 2022 13,1% NP (ny måling starter i 22)
NP 9. trinn: Andel elever på laveste mestringsnivå, snitt siste 4 år	7,29 %	- 0,5 pp	Nei, men andel på laveste mestringsnivå går ned til 7 % 2022 % NP (ny måling starter i 22)
Andel som har fullført og bestått videregående opplæring innen 5 år	73,2%	+ 0,5 pp.	Idet foreligger ikke tall for 2022, men der er en positiv utvikling på fylkesnivå (76,6%)
Barnehage			
Antall barn per årsverk i grunnbemanningen i kommunale barnehager	5,9	6	Nei, litt igjen. Snitt kommune- barometeret 5,25
Andel kommunale barnehager som oppfølger pedagognormen uten dispensasjoner	100 %	100 %	Ja, snitt kommune- barometeret 73,09
Andelen ansatte i kommunale barnehager med pedagogisk utdanning	54,8 %	Min. 50 %	Ja, positiv utvikling. Bedre i stand til svingninger i barnetall. Snitt kommunebarometeret 43,67
Andel minoritetsspråklige barn som går i barnehage, siste år	78,6 %	80 %	Nei, lavere enn sammen- lignbare kommuner.
Andel barn 1-5 år med barnehageplass	96,4 %	94 %	Ja, høyere enn Kostragr.9 og 10
Kultur			
Besøk i folkebiblioteket per innbygger	2,69	Snitt 3,27	Nei, -0,58 under snitt
Utlån alle medier per innbygger	1,68	Snitt 2,83	Nei, -1,15 under snitt
Kinobesøk per innbygger	1,11	Snitt 0,63	Ja, +0,48 over snitt
Andel av elevene som går på i kulturskolen	9,74	Snitt 22,43	Nei, -12,69 under snitt
Antall timer per elev i kulturskolen	18,09	Snitt 16,65	Ja, 1,44 over snitt

Fritidsklubb – åpningstid, antall timer i året	494	> 450	Ja
Andel av kulturutgiftene som går til frivillige	13,38	Snitt 11,75	Ja, 1,63 over snitt
Barne- og familieavdelingen			
Hjemmebesøk helsesøster etter fødsel innen 14 dager	100 %	100 %	Ja
Andel barn i barnevernet korrigert for behovet	4,18 %	4,0 %	Nei, men bedre enn snittet som var på 4,53 %
Andel undersøkelser med saksbehandlingstid under 3 måneder	0 %	0 %	Ja. Bedre enn snittet som var på 11,23 %
Antall barn i institusjon	0 ved årsslutt 2022, 4 januar 2023	< 3	Ja. Plasseringer er i stadig endring i løpet av året
Antall barn i fosterhjem	52	< 50	Nei, plasseringer er i stadig endring i løpet av året. Men har vært relativt stabilt over år.
Andel barn under omsorg som har omsorgsplan	82,5 %	96 %	Nei, har gått noe ned de siste årene. Mål å nå snittet for fylket
Barn med hjelpetiltak	128	110	Målet er at stadige flere barn skal få rett og nyttig hjelp før melding til barnevernet
Antall deltakere over i arbeid eller utdanning etter endt introduksjonsprogram	61,11 %	65 %	Nei, litt lavere resultat for 2022 enn i 2021
Stab			
SLT: Gjennomførte klassebesøk i 5. og 8. trinn	100 %	100 %	Ja
PPT: Saksbehandlingstid sakkyndig vurdering	167 dager	< 3 mnd.	Nei, nedgang i saksbeh.tid siden 2021 men fortsatt over frist.

* Vi bruker i all hovedsak tall fra Kommunebarometeret. Tall for skole og barnehage følger i stor grad barnehageåret og vil derfor ha noe heng. Tallene som framkommer i tabellen, er siste publiserte tall fra offentlig statistikk.

Helse og omsorg

Mål	Status	Mål 2022	Mål oppnådd
Økonomi			
LTS: Redusere overforbruk fastlegetjenester	3 mill. per 1. sept	Redusere, se på andre løsninger	Nei -12,6 mill.
Alle: Rammereduksjoner	I gang	Holde budsjettmålene	Nei, merforbruk
Medarbeidere-organisasjon			
Alle: Beholde kompetente og motiverte medarbeidere	Medarbeiderundersøkelse annet hvert år	Gjennomføre medarbeiderundersøkelse	Ja, des 2022
Alle: Reduksjon i sykefraværet/øke nærværet	>10	<8 prosent. I tillegg: prosjekt i institusjon	Nei, 11,1 prosent prosjektet forts.
LTS: Rekruttere fastleger til ledige hjemler	6 ledige	Færre ledige	Rekruttert en hjemmel.
Inst.: Sentralkjøkkenet. Øke antall middagsutleveringer til hjemmeboende og bofellesskap	Nå:155 middagsporsjoner i snitt daglig til ca 200 kunder i alt	Øke med 5 prosent ifht 2021	Nei, 158
PHST: Innføre/etablere mer fremtidsrettet arbeidsform rettet mot nye botiltak	Planlegges	Ansette medarbeidere mars/ april 2022	Ja, 3 årsverk arbeider ambulant og fleksibelt for bostedsløse og leier/eier av egen bolig.
PHST: Utvikle interkommunalt krisesenter i nye lokaler	I gang	Andre oppgaver til-legges senteret. Mere robust bemanning	Fullført
PHST:Minimere ventelister	Omstillingstiltak igangsatt	Færre på venteliste og kortere ventetid på tjenester.	Nei, stor etterspørsel etter tjenester.
Alle: Heltidskultur	Jfr. målsetting fra K-styret. Inst.: Kvartalsvis rapport til K-styret	Alle: I henhold til K-vedtak. Inst.: eget prosjekt	Snitt 79,5%
Tjenester			
Alle: Brukerundersøkelser i system	Er delvis på plass	Alle skal ha verktøy + gjennomføring etter plan	Påbegynt
LTS: Stabile fastlegetjenester for en større andel av befolkningen	6 700 uten fast fastlege	Færre uten fast fastlege	Nei, ikke nådd 7 858 per 1.1.23
PHST:Videreutvikle behandlingstiltaket Rask psykisk helsehjelp	Veiledet selvhjelp: igangsatt. Er i startfasen med gruppebehandling	Videreutvikle arbeidspraksis, gruppebehandling og individuell kognitiv behandling.	Ja, i gang
PHST: Videre implementering av tilbakemeldingsverktøyet FIT	I gang	Flere medarbeidere behersker verktøyet.	Delvis, Ikke kommet så langt som håpet pga. pandemi.
Hjemmetjenesten: Redusere betalingsdøgn til sykehuset	Samhandling - gode pasientforløp	2018 nivå	Ja, redusert med 4,7 mill. fra 2021
Alle: Implementere ny velferdsteknologi	Ulike løsninger	Gjennomføre gevinstrealisering før oppstart.	Ja, videreført innføring

Planlegge nytt sykehjem		Avklare dimensjonering ++ ihht K-vedtak	Utsatt pga. strategiprosess
Tild.kont.: Redusere antall betalingsdøgn til sykehuset	ca. 1277 per. 30.09.2021	Tild.kont.: 2020-nivå, dvs. max. 750 døgn	Ja, 499 døgn
Tild.kont.: Andel av beboere i institusjon totalt med omfattende bistandsbehov	85,54 prosent (Kommunebarometeret 2021)	90 prosent (Kommunebarometeret 2022)	88,7 prosent
Samfunn			
PHST: Botiltak for personer med rus-/psykiske helseproblemer	Framdrift i arbeidet i henhold til invest. program	Anbud ut 1. halvår. Byggestart 1. år.	Utgått pga. pris
MTA: Nye omsorgsboliger til målgruppen	Må ut på ny anbudsrunde	Byggestart	Utgått pga. pris

NAV kommune, måloppnåelse:

Mål	Status	Mål 2022	Mål oppnådd
Redusere antall brukere med behov for økonomisk sosialhjelp herunder fokus på barnefamilier	KOSTRA	Redusere antall brukere med sosialhjelp som hovedinntektskilde	38 færre brukere totalt, 12 av disse hadde barn. Unge i aldersgruppen 18-30 er redusert med 25
Beholde kompetente og motiverte medarbeidere	Lav turnover og gode søkere til stillinger	Beholde kompetente medarbeidere og rekruttere riktig kompetanse	Ja
Øke andel brukere med overgang til arbeid, utdanning eller arbeidsrettet aktivitet	KOSTRA / intern rapportering	Øke oppfølging av unge under 30 år med mål om økt deltakelse i skole, arbeid eller arbeidsrettede tiltak	Ja

Tekniske tjenester, måloppnåelse

Mål	Resultat (Evaluering 2022)	Mål oppnådd
Økonomi: Kostnadseffektiv drift	Regnskap = Tiltak = 0 avvik	+ 5,7 mill. kr
Org: Redusert sykefravær	Tilstedeværelse = Tiltak > 95 %	Nei, 92 %
Org: Ledersamtaler og lederavtaler	Begge tiltak = 100 %	Ja, 100 %
Tjenester: Samfunnsutviklerrolle	Diverse tiltak	
▪ Støtte nyskaping	Flyplass – Dypvannskai – Batterifabrikk – FV810 Bustneslia – E6 Mo i Rana – Vekstmobilisering	Ja, helt eller delvis
▪ Sikre infrastruktur	Næringstomter – Bygginvesteringer – Infrastrukturinvesteringer – Vedlikeholdsetterslep – Veiplaner – VA-planer	Ja, helt eller delvis
▪ Videreføre byutvikling	Jernbanepark, Medvirkningsprosesser byutvikling	Ja, helt eller delvis
▪ Utvikle kommunen	Luftkvalitet – Vannkvalitet – Miljøfyrtårn – Plastreduksjon – Fjernvarme – Klimatiltak	Ja, helt eller delvis
▪ Styrke folkehelse	Fritidspark – Fritidsanlegg – GS-veier – Turløyper – Skiløyper – Uteområder	Ja, helt eller delvis
Areal og miljø		
Tjenester: Saksbehandling med faglig kvalitet	Adm. og politiske vedtak basert på adm's innstilling, skal i minimum 90 % av klagesakene stadfestes av Statsforvalter	Nei, 73 %
Prosjekt		
Tjenester: Økonomi og investeringsplan prosjektleveranser	Innen tid og/eller kostnad = 100 %	Nei, 95 %
Bydrift		
Tjenester: Framtidsretta og bærekraftig kommunal infrastruktur	Regularitet VA/veg-timer = 99 %	Nei, 96 %

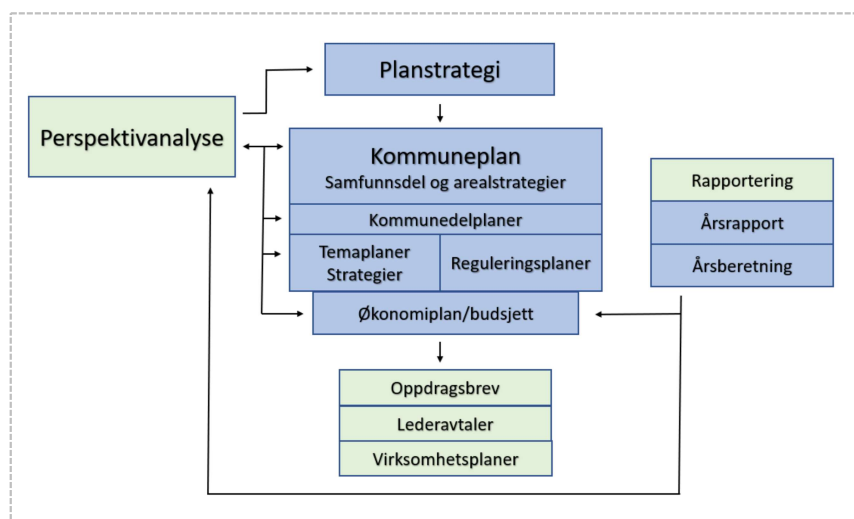
Styring og kontroll – etisk standard

Kommuneloven stiller krav til rapportering og internkontroll. Det skal redegjøres for iverksatte og planlagte tiltak for å sikre betryggende kontroll og etisk standard. Internkontrollen skal være systematisk og tilpasset virksomhetens størrelse, egenart, aktivitet og risikoforhold.

I Rana kommune er internkontroll en del av den ordinære virksomhetsstyringen. Dette omfatter helhetlig styring av kommunen, fra vedtatte politiske planer og strategier til rådmannens interne iverksetting. Årlig oppdragsbrev fra rådmannen med tilhørende lederavtale og resultatkrav gir overordnede føringer for virksomhetsstyringen. Rådmannen delegerer videre sin myndighet i linja gjennom signert delegasjon, og kommunens lederplattform setter ramme for utøvelse av ledelse.

Kommunens styringssystem omfatter vedtatte styringsdokumenter, kommunens kvalitetssystem og håndbøker. Systemet skal sikre oppnåelse av fastsatte målsetninger, effektiv drift, pålitelig rapportering og etterlevelse av lover og regler. Det er etablert rutiner og årshjul med frister for rapportering internt og fra rådmann til politisk nivå.

Figur 14. Kommunens plan -og styringssystem

Kvalitetsmeldinger, tilsyn og forvaltningsrevisjoner innen fag- og tjenesteområder følges opp systematisk. Rådmannen rapporterer løpende status til kontrollutvalget (KU) og Kommunestyret. I 2022 har kommunestyret behandlet to forvaltningsrevisjonsrapporter knyttet til vedlikehold av kostbar infrastruktur og psykisk helse og rustjeneste.

Rana kommune benytter kvalitetssystemet EQS som dokumentbase og avvikssystem. Det er etablert internt kvalitetsnettverk, og det pågår løpende arbeid med internkontrollaktiviteter i hele organisasjonen. Ved utgangen av året var det registrert 1 672 unike brukere i kvalitetssystemet, 1 743 styrende dokumenter, 657 dokumentrevisjoner, 2 942 kvalitetsmeldinger derav 1 710 med status som avvik. En kvalitetsmelding vurderes som avvik dersom det er brudd på lov og forskrift, regelverk, interne prosedyrer og brudd på avtale.

I 2022 har rådmannen blant annet iverksatt følgende tiltak for å sikre betryggende kontroll:

- Stilt krav til internkontroll, risikostyring og rapportering i Rådmannens oppdragsbrev.
- Forsterket fokus på beredskap, informasjonssikkerhet og personvern.
- Etablert felles personvernombud sammen med kommuner i Digitale Helgeland.
- Systematisk bruk av kvalitetsmeldinger for kontinuerlig forbedring.
- Videreutviklet sammenheng mellom styrende dokument og styringsindikatorer. Styrket rapportering på ikke økonomiske mål.
- Gjennomført løpende oppdatering av sentrale rutiner, prosedyrer og reglement.
- Løpende dialog med revisor for å styrke og forbedre internkontroll på sentrale områder.
- Gjennomført forbedringstiltak i tjenestene etter oppfølging av uønskede hendelser, funn ved interne revisjoner, stikkprøver, forvaltningsrevisjoner og tilsyn.

I 2023 planlegges følgende tiltak for å sikre betryggende kontroll:

- Videreutvikle rapportering på ikke økonomiske mål - ledelsesaktiviteter.
- Videre utrulling og tilpassing av innhold i kvalitetsstyringssystemet.
- Videreføre arbeidet med risikobasert styring på alle nivå.
- Gjennomføre systematisk opplæring.
- Jobbe videre med ledelsesforankring og kultur for innovasjon og forbedring.

Etisk standard

Etisk standard er et viktig fundament for god internkontroll og for forebygging av korrupsjon og misligheter. Som forvalter av samfunnets fellesgoder stilles det ekstra høye krav til våre etiske holdninger. Ansatte, ledere og folkevalgte må være seg bevisst at de med sin opptreden påvirker innbyggernes tillit og holdning til kommunen.

Kommunens verdier, vedtatt arbeidsgiverstrategi og arbeidsreglement stiller krav til etisk holdning og atferd. Etiske retningslinjer gjennomgås årlig med ansatte og det tilrettelegges for refleksjon over verdigrunnlag og etiske dilemma.

Det er et uttalt mål for Rana kommune at kritikkverdige forhold skal avdekkes og behandles. Det er etablert varslingsrutiner med utvidet varslingskanal for å senke terskelen for å varsle.

Rana kommune er medlem i Transparency International Norge (antikorupsjon).

Vedtaksoppfølging

Tabellene viser en oversikt over alle politiske vedtak med status fra formannskapet og kommunestyret i 2022.

Formannskapet avviklet ti møter i 2022. Det ble behandlet 150 politiske saker, sju referatsaker og ett spørsmål. I 2021 behandlet formannskapet 188 politiske saker, ni referatsaker og fem spørsmål.

Formannskapet 2022

Sektor	Iverksatt	Under arbeid	Totalt
Støttetjeneste	127	0	127
Oppvekst og kultur	5	0	5
Helse og omsorg	0	0	0
Tekniske tjenester	17	0	17
Rana Byggdrift KF	1	0	1
Sum	150	0	150

Kommunestyret 2022

Sektor	Iverksatt	Under arbeid	Totalt
Støttetjeneste	72	0	72
Oppvekst og kultur	26	0	26
Helse og omsorg	2	0	2
Tekniske tjenester	33	0	33
Andre *)	14	0	14
Sum	147	0	147

*) Rana Byggdrift KF, Mo i Rana Havn KF og Kontrollutvalget

Kommunestyret gjennomførte ni møter i 2022, to av disse over to dager. Kommunestyret behandlet 147 politiske saker, 22 referatsaker og 15 spørsmål/interpellasjoner.

I 2021 behandlet kommunestyret 126 politiske saker, 17 referatsaker og 38 spørsmål/interpellasjoner.

Det er redegjort for status og oppfølging av verbalvedtak i sak 4/2023. Rapport på vedtaksoppfølging for 2022 følger som eget vedlegg.

Medarbeidere og organisasjon

Aktivitet- og redegjørelsesplikten (ARP)

Arbeidsgivere og offentlige myndigheter har en styrket plikt til å arbeide med likestilling og ikke-diskriminering. Dette kalles aktivitets- og redegjørelsespliktene (ARP). I årsberetningen redegjøres det for den faktiske tilstanden for kjønnslikestilling i virksomheten og hva vi gjør for å oppfylle aktivitetsplikten.

Rana kommunes arbeidsgiverpolitikk er individorientert, og rettet mot utfordringer i alle livsfaser. Dette innebærer satsning på økt nærvær, heltidskultur og inkludering av de som står utenfor arbeidslivet. Mangfold og integrering er et av kommunens satsningsområder.

Likestilling

Som arbeidsgiver skal Rana kommune arbeide aktivt for å ta i bruk mulighetene likestilling og mangfold gir. Vi jobber målrettet for å unngå diskriminering og mobbing på arbeidsplassen. Sentrale fokusområder for dette arbeidet er etnisitet, kjønn, heltidskultur, nedsatt funksjonsevne, tro og livssyn, alder og seksuell orientering. Likestilling og diskriminering er også et viktig aspekt innen rekruttering.

Rana kommune er en kvinneorientert arbeidsplass og 22,5 prosent av de ansatte er menn. Helse og omsorgssektoren har en kvinneandel på 82,6 prosent, tett fulgt av NAV kommune og sektor for oppvekst og kultur med en kvinneandel på henholdsvis 81 og 80 prosent. Sektor for tekniske tjenester har høyere andel menn (62,3 prosent) enn kvinner.

Tabell 9. Kjønnsfordeling avdelingsvis 2022

Sektor	Totalt	Antall		Andel i prosent	
		Kvinner	Menn	Kvinner	Menn
Støttetjeneste	68	39	29	57,4 %	42,6 %
Oppvekst og kultur	739	591	148	80,0 %	20,0 %
Helse og omsorg	1 039	858	181	82,6 %	17,4 %
NAV kommune	21	17	4	81,0 %	19,0 %
Tekniske tjenester	146	55	91	37,7 %	62,3 %
Rana kommune	2 013	1 560	453	77,5 %	22,5 %

Det søkes balanse mellom kjønnene i leder – og mellomledersjiktet. Rådmannens ledergruppe hadde ved utgangen av 2022 en kvinneandel på 60 prosent. På avdelingsleder nivå (3.4.2 ledere) var fordelingen 54,4 prosent kvinner. I seksjonsledersjiktet (3.4.3 ledere) er kvinneandelen 61,3 prosent.

Kjønnsfordeling i kommunestyret

Kommunestyret har samlet 37 medlemmer, herav 13 kvinner og 24 menn.

Ansatte – stillinger og årsverk

Per 31.12.2022 var det 2 013 ansatte fordelt på 1 723,2 årsverk. 3,8 færre årsverk og 44 færre ansatte enn i 2021. 87,1 prosent av ansatte i kommunen har fast stilling, mens 12,9 prosent er midlertidig ansatt. Andel faste stillinger er økt med 2,5 prosentpoeng.

Antall årsverk er i hovedsak uendret innenfor sektorene bortsett fra Helse -og omsorg som har 11,9 færre årsverk enn i 2021. Endringen skyldes bemanning som følge av koronatiltak og intern omfordeling av ressurser.

Tabell 10. Sektorvis årsverksutvikling

Sektor	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Endring fra i fjor
Støttetjeneste	66,4	70,1	71,3	73,3	64,1	63,4	64,8	1,4
Oppvekst og kultur	754,5	756,8	743,1	708,7	693,8	676,8	680,9	4,1
Helse og omsorg	756,2	780,7	782,6	788,5	801,2	831,4	819,5	-11,9
NAV kommune	18,8	21,8	21,8	23,4	21,5	18,0	19,3	1,3
Tekniske tjenester	201,9	212,9	214,4	216,7	213,1	137,4	138,7	1,3
Sum årsverk	1 797,8	1 842,3	1 833,2	1 810,6	1 793,7	1 727,0	1 723,2	-3,8

Heltidskultur

I 2022 er det jobbet systematisk med heltidskultur og fleksible arbeidstidsordninger. Arbeidet med heltid og heltidskultur står sterkt i kommunen. Styrket heltidskultur øker kvalitet og kontinuitet i tjenestene, tiltrekker kompetent arbeidskraft og sikrer stabile fagmiljø, og er god arbeidsgiverpolitikk.

65,7 prosent av alle ansatte i kommune hadde heltidsstilling ved utgangen av 2022. Dette er en økning på 1,2 prosentpoeng fra 2021. I 2023 oppdateres kartlegging av uønsket deltid.

Tabell 11. Deltidsansatte i Rana kommune

	Ansatte 2021		Ansatte 2022		
Heltid	1 326	64,5 %	1 322	65,7 %	 Deltid kvinner: 36,8 prosent Deltid menn: 25,8 prosent
Deltid	731	35,5 %	691	34,3 %	
Totalt	2 057	100 %	2 013	100 %	

Den gjennomsnittlige stillingsprosenten i Rana kommune har hatt en positiv utvikling. Dette er et resultat av at flere ansatte som har jobbet deltid har fått mulighet til å øke sine stillinger både fast og midlertidig. Gjennomsnittlig stillingsprosent er nå 85,6 prosent. Vi er dermed nær måltallet på 86 prosent innen 2025. Det er kvinners stillingsstørrelse som har økt mest, med 2,0 prosentpoeng fra 2021 til 2022.

Tabell 12. Gjennomsnittlig stillingsstørrelse Rana kommune

	2020	2021	2022		
Kvinner	83,2	82,7	84,7		84,7
Menn	88,5	88,0	88,6		88,6
Alle	84,4	84,7	85,6		85,6

Alderssammensetning

Gjennomsnittsalderen i Rana kommune har gått opp fra 45 år til 45,3 år fra 2021 til 2022. Snittalderen øker både for menn og kvinner. Helse og omsorgsektoren har lavest snittalder med 43,1 år, mens støttetjenesten har høyest gjennomsnittsalder med 50,9 år.

Tabell 13. Alderssammensetning

Aldersgruppe	2021		2022	
	Antall ansatte	Andel i prosent	Antall ansatte	Andel i prosent
Under 20 år	7	0,3 %	8	0,4 %
20 - 39 år	701	34,1 %	675	33,5 %
40 - 61 år	1 177	57,2 %	1 129	56,1 %
62 - 64 år	110	5,3 %	134	6,7 %
65 år og over	62	3,0 %	67	3,3 %
Sum	2 057	100 %	2 013	100 %

Gjennomsnittsalderen blant ansatte i Rana kommune har vært relativt stabil over tid, samtidig er det bevegelse mellom aldergruppene. Andel ansatte i alderen 20 -61 år er redusert med 1,7 prosentpoeng fra 2021 til 2022. Samtidig øker andel ansatte fra 62 år og oppover med 1,7 prosentpoeng. Fortsetter utviklingen vil andel seniorer øke. For å sikre bærekraftig sammensetning av bemanning må flere unge motiveres til å jobbe i kommunen.

Foreldre permisjon

I 2022 er det tatt ut i alt 3 108 uker foreldrepermisjon i Rana kommune. 2 586 uker for kvinner og 522 uker for menn. I 2022 har 86 kvinner tatt ut foreldrepermisjon, og gjennomsnittlig lengde på permisjon var 30 uker. Tilsvarende har 28 menn tatt ut foreldrepermisjon, og gjennomsnittlig lengde for permisjonen var 19 uker.

Avgangsalder

Rana kommune har som mål å være en attraktiv arbeidsgiver for medarbeidere i alle livsfaser. Kommunen benytter seniorpolitiske tiltak for å beholde godt kvalifiserte ansatte. I 2022 var det 61 ansatte som hadde senioravtale.

Vi ønsker at våre ansatte skal jobbe lengst mulig og har satt et mål om gjennomsnittlig avgangsalder på 66 år innen utgangen av 2025. Avgangsalderen har gått ned fra 64,6 år i 2021 til

64,3 år i 2022. Dette er ikke en ønsket utvikling og et brudd i forhold til tidligere trender. Vi vil følge dette videre opp i 2023.

Pensjonsytelser

Kommunen har også i 2022 hatt to leverandører for tjenestepensjon. Statens Pensjonskasse (SPK) for lærere og Kommunal Landspensjonskasse (KLP) for øvrige ansatte.

I løpet av 2022 var det 84 ansatte som gikk ut med ulike ordninger, 53 ansatte sluttet i kommunen, mens 31 har delvis sluttet og går i reduserte stillinger.

Tabell 14. Ansatte som har sluttet helt eller delvis med AFP, alderspensjon og uførestønad

Ytelse	2019			2020			2021			2022		
	Sum	Kvinner	Menn	Sum	Kvinner	Menn	Sum	Kvinner	Menn	Sum	Kvinner	Menn
Hel AFP	23	17	6	27	18	9	33	24	9	18	14	4
Delvis AFP	6	4	2	2	1	1	4	4	0	6	4	2
Hel alderspensjon	23	18	5	21	15	6	14	9	5	6	6	0
Delvis alderspensjon	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Hel uførepensjon	32	30	2	34	31	3	25	25	0	29	24	5
Delvis uførepensjon	19	19	0	27	22	5	26	25	1	25	23	2
Sum	104	89	15	111	87	24	102	87	15	84	71	13

Tall fra KLP viser at Rana kommune har en høyere andel uføre enn øvrige kommuner i Nordland og blant kommuner tilknyttet KLP. Uføreandelen er 14,8 prosent, mot 12,9 prosent i Nordland og KLP total med 9,8 prosent. Uføreandelen er spesielt høy blant sykepleiere med 19 prosent. Det jobbes med å analysere og vurdere årsakssammenhenger til denne utviklingen.

Lønn og likestilling

Fra 2021 til 2022 har menn hatt bedre lønnsutvikling enn kvinner (0,5 prosentpoeng). Dette skyldes blant annet at en fjerdedel av ansatte ikke er med i statistikken på grunn av streik og lønnsnemd som kom først i februar i 2023. Denne gruppen inneholder en stor andel kvinner. I tillegg ser vi at menn som gruppe har prosentvis større andel høyere utdanning enn kvinner i Rana kommune.

Tabell 15. Lønnsutvikling for fast og timelønne

Kjønn	Månedss- fortjeneste 2022	Grunnlønn 2022	Endring måneds- fortjeneste	Endring i grunnlønn
Kvinner	46 464	43 422	2,5 %	3,5 %
Menn	49 660	45 629	3,0 %	4,0 %
Kvinner og menn	47 243	43 960	2,6 %	3,6 %

Tall per 1.12.2021 og 1.12.2022 basert på KS'PAI-register

Kvinnerns lønn som andel av menns lønn

Stillingsgruppe og stillingskode brukes som mål på kjønnsforskjell i lønn siden tallene i stor grad holder utenfor den delen av forskjellene som skyldes ulike yrkesvalg. For stillingsgruppe og stillingskode utgjør kvinnerns gjennomsnittlige grunnlønn av menns lønn 99 og 98,5 prosent i Rana kommune. Tilsvarende tall for KOSTRA gruppe 9 er henholdsvis 99,6 prosent og 99,5 prosent.

<i>Justert for</i>	<i>Kvinnerns måneds fortjeneste i prosent av menn 2021</i>	<i>Kvinnerns grunnlønn i prosent av menn 2021</i>	<i>Kvinnerns måneds fortjeneste i prosent av menn 2022</i>	<i>Kvinnerns grunnlønn i prosent av menn 2022</i>
Stillingsgruppe	97,6	100,0	96,5	99,0
Stillingskode	97,5	99,5	96,3	98,5

Arbeidsgiverstrategi 2018-2024

Rana kommunes arbeidsgiverstrategi for perioden 2018- 2024 prioriterer fire satsningsområder.

- Godt lederskap.
- Myndiggjorte medarbeidere med rett kompetanse
- Mangfold og inkludering
- Innovasjon og utvikling

Det utarbeides årlig Handlingsplan med utvalgte styringsparametere som følges opp som del av ordinær virksomhetsstyring og rulleres årlig ved behandling av budsjett og økonomiplan.

Utvalgte Styringsindikatorer medarbeidere og organisasjon

<i>Indikator</i>	<i>Forrige måling</i>	<i>Siste måling</i>	<i>Mål 2025</i>	<i>Status</i>
Sykefravær	10,3 %	10,5 %	7,8 %	
Gjennomsnittlig stillingsstørrelse	84,7 %	85,6 %	86,0 %	
Avgangsalder ansatte	64,7	64,3	66,0	
Antall lærlinger		46	52	
Mestringsorientert ledelse	3,81	3,84	4,20	
Indre motivasjon	4,16	4,17	4,30	
Turnover (andel ansatte sluttet)	11,0 %	10,9 %	11,8 %	

Vurdering av utvikling kommenteres under de ulike temaene i årsberetningen.

Medarbeiderundersøkelse -10 faktor

Rana kommune benytter 10-faktor som er en forskningsbasert medarbeiderundersøkelse.

Utviklingsverktøyet er et ledd i kommunens strategiske arbeidsgiverpolitikk og bygger på nasjonal og internasjonal forskning som fremmer kontinuerlig utvikling av engasjement, kunnskapsdeling, kultur og god ledelse.

Medarbeiderundersøkelsen er gjennomført i hele organisasjonen to ganger, sist i 2022.

Resultatene viser at det store bildet er bra, selv om det i en stor og sammensatt organisasjon til enhver tid vil være enkelte avdelinger eller medarbeidere som opplever det annerledes.

Medarbeiderundersøkelse gjennomført høsten 2022 viser en viss variasjon mellom enheter og avdelinger, men samlet sett ligger Rana rundt snittet i kommunene. I tabellen nedenfor vises resultater fra 10-faktor undersøkelsen i 2022 sammenlignet med 2020, samt nasjonalt snitt. Skalaen går fra en til fem der fem er beste score. Svarprosenten er økt, og resultatet viser forbedring i rett retning på syv av ti faktorer.

Alle avdelinger i Rana kommune jobber systematisk med oppfølging av egne resultat etter felles metodikk i 2023. Medarbeidersamtaler er tilpasset 10 - faktor undersøkelsen.

Tabell 16. Resultat medarbeiderundersøkelse kommunenivå 2022

Faktor	Navn	Rana 2022	Rana 2020	Utvikling	Landet	Rana mot kommune snitt	Beskrivelse
1	Indre motivasjon	4,17	4,16	↑	4,23	-0,06	Motivasjonen for oppgavene i seg selv - indre jobbmotivasjon.
2	Mestringstro	4,27	4,27	→	4,32	-0,05	Tiltro til egen kompetanse og mulighet til å mestre jobbutfordringer.
3	Autonomi	4,15	4,13	↑	4,25	-0,10	Mulighet til å jobbe selvstendig og gjøre egne vurderinger, basert på egen kompetanse, og definert jobbrolle.
4	Bruk av kompetanse	4,14	4,14	→	4,21	-0,07	Positiv opplevelse av bruk av egen kompetanse i jobben.
5	Mestringsorientert ledelse	3,84	3,81	↑	3,97	-0,13	Ledelse som vektlegger at medarbeidere skal utvikle seg ut fra egne forutsetninger, slik at man opplever mestring og yter sitt beste.
6	Rolleklarhet	4,22	4,20	↑	4,27	-0,05	Forventningene til jobben er tydelig definert og kommunisert.
7	Relevant kompetanseutvikling	3,45	3,42	↓	3,65	-0,20	Relevant kompetanseutvikling bidrar til at medarbeiderne er best mulig rustet til å utføre sine oppgaver med høy kvalitet.
8	Fleksibilitetsvilje	4,41	4,43	↑	4,45	-0,04	Medarbeiderens villighet til å være fleksibel på jobb og tilpasse sin måte å jobbe på til nye behov og krav.
9	Mestringsklima	4,06	3,98	↑	4,13	-0,07	Medarbeiderne motiveres av å lære, utvikle seg og gjøre hverandre gode, fremfor å rivalisere om å bli best.
10	Prososial motivasjon	4,69	4,67	↑	4,68	0,01	Motivasjon for å gjøre noe nyttig og verdifullt for andre (prososial motivasjon), er en viktig drivkraft med dokumentert positiv effekt.

Ledelse og myndiggjorte medarbeidere

Rana kommune har satset på å styrke kommunalt lederskap. Lederstruktur og ansvarslinjer er tydeliggjort gjennom administrativ organisering. Det er etablert «lederpakke» med lederavtale for kommunale ledere.

Mestringsorientert ledelse er en måleparameter i medarbeiderundersøkelsen. Det er en positiv forbedring fra 2020 til 2022, men det er ennå et stykke opp til måltallet på 4,2. Snitt tallet i landet er 3,97 men vi ønsker å strekke oss lengre. Det jobbes målrettet med å utvikle og følge opp ledere og utvikle felles ledelseskultur.

Mangfold og integrering

Rana kommune er en åpen og inkluderende arbeidsgiver, hvor alle søkere blir vurdert likeverdig. I utlysningstekster oppfordres kvalifiserte søkere til å søke uten hensyn til alder, kjønn, funksjonsevne eller etnisk bakgrunn.

Rana kommune tar høyde for at det som skjer underveis i yrkeskarrieren påvirker vårt ønske om å fortsette å jobbe i kommunen, og hvor lenge vi velger å være yrkesaktive. Livsfase politikken støtter opp om kommunens arbeidsgiverstrategi og fastsetter hvordan det kan tilrettelegges for ansattes behov i ulike faser. Livsfasepolitikken skal revideres i 2023.

Innovasjon og utvikling

Et godt tjenestetilbud krever kompetanse og stiller krav til omstilling og innovasjon. I 2022 ble det vedtatt innovasjonsstrategi, etablert innovasjonsfond og innovasjonspris. Innovasjonsfondet skal bidra til innovativ utvikling av kommunens tjenester. Formålet er bedre kvalitet på tjenester, økt tilfredshet blant medarbeidere og økt effektivitet i kommunen. Fondet skal gi økonomisk løftekraft til å etablere innovasjonskultur og iverksette nye prosjekt.

Rekruttering

Rekruttering er en av våre største utfordringer. Det er økende konkurranse i arbeidsmarkedet og krevende å rekruttere rett kompetanse. Rekrutteringsutfordringene øker innenfor flere fagfelt. I 2022 utlyste vi 397 stillinger med 1 796 søkere.

Rana kommune jobber aktivt på flere arenaer for å markedsføre kommunen som en attraktiv arbeidsplass. Kommunen har rekrutteringspatrulje og er aktiv deltaker på ulike møteplasser – eksempelvis karrieredager. Rana kommune er også partner i Heile Helgeland som er et samarbeidsprosjekt med helhetlig tilnærming til rekruttering. Bak satsningen står en rekke engasjerte bedrifter, offentlige virksomheter og kommuner. Strategi for rekruttering vil bli fremmet som politisk sak våren 2023.

Kommunen - døråpner til yrkeslivet

Kommunen er en viktig praksisarena og døråpner til yrkeslivet. Også i 2022 har Rana kommune hatt mange inne på ulike ordninger. Ved årsskiftet var det registrert 46 lærlinger i Rana kommune.

Målet om to lærlinger per 1000 innbyggere er ikke nådd. Det har ikke vært nok søkere til å fylle lærlingekvoten. Dette er ikke en ønsket utvikling og vi må utforme en spisset strategi for å rekruttere og motivere unge til å bli lærlinger i Rana kommune.

Helse, miljø og sikkerhet

Rana kommune jobber systematisk med helse, miljø og sikkerhet. Det ble avholdt fire møter i det overordnede arbeidsmiljøutvalget AMU, som er en lovpålagt fora der administrasjon og arbeidstakersiden (hovedtillitsvalgte og hovedverneombud) deltar. I 2022 har arbeidstakersiden hatt lederfunksjonen. Det er gjennomført planmessig opplæring av verneombud og ledere. I 2022 er det registrert 1 602 HMS avvik fordelt på 378 brudd på lov og forskrift, 211 brudd på regelverk, 916 brudd på interne prosedyrer og 97 brudd på avtale.

Rana kommune har inngått ny avtale med Friskgården AS som leverandør av bedriftshelsetjeneste i 2022.

Sykefravær

Rana kommune hadde et sykefravær i 2022 på 10,5 prosent, mot 10,3 prosent i 2021. I 2022 var det registrert et koronarelatert fravær på 0,7 prosent mot 0,4 prosent året før. Rana kommune hadde en større smittebølge av korona på begynnelsen av året noe som gjenspeiler seg i høye fraværstall første kvartal og samlet for året.

Langtidsfraværet er 7,7 prosent og korttidsfraværet 2,8 prosent.

Tabell 17. Sykefravær per sektor 2016-2022

Sektor	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Endring fra i fjor
Støttetjeneste	5,3	5,9	4,9	5,1	5,8	5,2	7,8	2,6
Oppvekst og kultur	8,9	8,9	6,9	8,1	9,7	10,3	10,0	-0,3
Helse og omsorg	10,5	10,6	9,2	10,2	10,7	11,3	11,6	0,3
NAV kommune	4,7	4,5	10,7	11,4	6,3	5,9	9,8	3,9
Tekniske tjenester	6,7	6,6	6,7	5,9	4,7	7,6	8,0	0,4
Sum sykefravær	9,1	9,1	8,0	8,6	9,4	10,3	10,5	0,2

Mål for sykefravær er justert i henhold til vedtak i kommunestyret. Sykefraværet skal reduseres med 2,5 prosentpoeng over tre år med utgangspunkt i status pr. 31.12.2021. Måltall for 2022 var 9,3 prosent med nedtrapping til 7,8 prosent ved utgangen av 2024.

Strategi for sykefravær 2022-2024 ble vedtatt av kommunestyret i februar 2022 (k. sak 7/22).

Viktige fokusområder er:

- Gjennomføring og oppfølging av medarbeiderundersøkelsen 10-faktor.
- Lederopplæring og lederstøtte.
- Oppfølging med bistand fra HR avdelingen i avdelinger med høyt sykefravær.
- HMS-opplæring til ledere og verneombud.
- Samarbeid med NAV lokal, NAV arbeidslivssenter og HR for å sikre samhandling og kunnskapsdeling.

I 2022 nådde vi ikke målet med å redusere sykefraværet med 1 prosentpoeng. Det har tre hovedårsaker:

- Smittebølge på begynnelsen av året
- Oppstart først på våren 2022 med utrulling av tiltak.
- Varierende og mangelfull dokumentasjon på oppfølging av sykemeldte i tidlig fase. Dette forsinker prosessene med å avklare arbeidsforhold og arbeidsevne.

HR avdelingen har vært inne i 49 avdelinger og 64 saker. Reduksjon i sykefravær krever kontinuitet, fokus og pågår ofte over en lengre periode før man ser resultat. Det kan derfor ikke forventes umiddelbar effekt av tiltakene i sykefraværsstrategien.

Et godt partssamarbeid er en forutsetning for å nå målet. I 2022 er det lagt grunnlag for videre arbeid og resultat på sikt.

Planstatus i forhold til Planstrategi 2020-2023

Planstrategi 2020-2023 viser hvilke planer og strategier som skal utarbeides eller revideres, og gir føringer for videre utvikling av plansystemet. Forenkling, sikre iverksetting gjennom «den røde tråden» og samskaping, og rapportering på samfunn og bærekraft har vært viktig å prioritere denne planperioden.

Ny innovasjonsstrategi og ny frivilligstrategi ble utarbeidet og vedtatt i 2022. Begge strategiene bidrar til å legge grunnlag for samskaping og nye måter å løse fellesskapets oppgaver på. I 2022 ble det utarbeidet planprogram for Kommuneplanens arealdel, som skal delvis revideres i 2023. Det ble også utarbeidet planprogram for Kommunedelplan byutvikling. Ny helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse (Rana-ROS) og plan for krisekommunikasjon ble utarbeidet og vedtatt i 2022.

I 2022 har det vært viktig å tydeliggjøre i perspektivanalysen hva som er langsiktige utfordringer i vår kontekst, som grunnlag for mer tydelige koblinger mellom utfordringer og tiltak/ressursbruk, og som grunnlag for rapportering på ikke-økonomiske mål i årsberetningen.

Tabell 18. Oversikt over gjeldende planer og strategier.

Plandokument	Status
Kommuneplaner	
Økonomiplan/budsjett 2023-2026	Vedtatt 2022
Kommuneplan 2017-2027 – samfunnsdel med arealstrategier	Vedtatt 2020
Kommuneplanens arealdel 2016-2028	Delvis revisjon pågår
Kommuneplanens arealdel, sone Mo og omegn 2013-2023	
Kommunedelplaner	
Kommunedelplan byutvikling	Under arbeid
Kommunedelplan for naturmangfold 2020-2030	Vedtatt 2020
Temaplaner	
Temaplan næringsutvikling for Rana kommune	Vedtatt 2018
Boligstrategi Rana kommune 2022-2025	Vedtatt 2021
Kommunedelplan for kulturminner, bygninger og andre anlegg (vedtatt 2002)	Under arbeid, behandles desember 2023
Klimabudsjett i økonomiplan	Vedtatt 2022
Tiltaksplan bedre luftkvalitet	Rulleres årlig
Strategi helse og omsorgstjenestene	Ny – under arbeid
Strategi oppvekst	Under arbeid

Plandokument	Status
Strategi kultur, ny	Behandles våren 2024
Frivilligstrategi 2023-2026	Vedtatt 2022
Temaplan idrett og fysisk aktivitet 2021-2030	Vedtatt 2020
Innovasjonsstrategi Rana kommune	Vedtatt 2022
Alkoholpolitisk handlingsplan 2020-2024	Vedtatt 2020
Handlingsplan mot vold i nære relasjoner 2017-2022	Vedtatt 2017
Handlingsplan rus- og kriminalitetsforebygging 2021-2024	Vedtatt 2021
Trafikksikkerhetsplan 2020-2023	Vedtatt 2021
Hovedplan vann 2019-2030	Vedtatt 2019
Hovedplan avløp og vannmiljø 2017-2030	Vedtatt 2017
Hovedplan veg 2019-2030	Vedtatt 2020
Miljø- og næringstiltak i landbruket 2020-2021	
Hjorteviltplan (samarbeid med Hemnes)	
Beitebruksplan	
Helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS) 2022-2025	Vedtatt 2022
Overordna beredskapsplanverk 2019-2022	Under revisjon
Plan for krisekommunikasjon – som del av overordna beredskapsplanverk	Vedtatt 2022
Anskaffelsesstrategi 2021-2024	Vedtatt 2021
Strategisk rekrutteringsplan	Under arbeid
Arbeidsgiverstrategi 2018-2024	Vedtatt 2018
HMS planverk	
Arkivplan	
Digitaliseringsstrategi	

Rapportering på bærekraftig omstilling og samfunnsutvikling

Prioriterte mål og strategier i kommuneplanen er valgt for å styre utviklingen i politisk ønsket og bærekraftig retning, og for å møte de viktigste utfordringene som samfunn og som organisasjon.

Kommunens visjon «Norges grønne industrihovedstad – framtida er fornybar» følges opp med fire hovedsatsingsområder, tilhørende strategier, og syv prioriterte bærekraftsmål. Vedtatt retning mot kommune 3.0 kobles mot bærekraftsmål nr. 17 «Samarbeid for å nå målene».

Kommuneplan 2017-2027

Samfunnsdel med arealstrategier

Våre syv prioriterte bærekraftsmål:

Mål nr. 3. God helse.

Mål nr. 4. God utdanning.

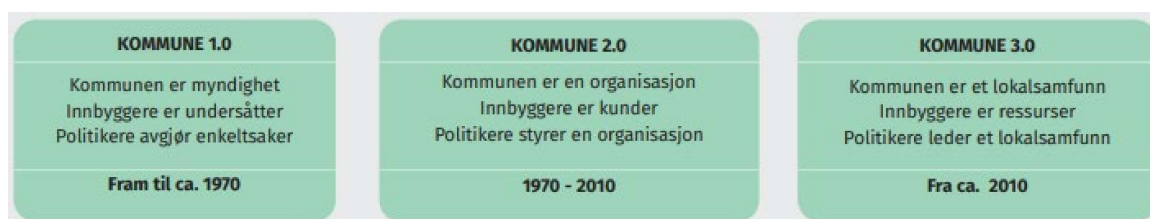
Mål nr. 9. Industri, innovasjon og infrastruktur.

Mål nr. 10. Mindre ulikhet.

Mål nr. 11. Bærekraftige byer og samfunn.

Mål nr. 13. Stoppe klimaendringer.

Mål nr. 17. Samarbeid for å nå målene.

Systematisk oppfølging av vedtatt retning og prioriterte samfunns- og bærekraftsmål er en viktig del av styringsprosessene i Rana kommune. Denne delen av årsberetningen gir en helhetlig og indikatorbasert informasjon og vurdering av hvordan det går med samfunn, innbyggere og

omstillingsprosesser. Det finnes ingen standardiserte måter å måle samfunnsutvikling eller bærekraft på i kommunene. Vi har valgt å bruke fargekode grønn, gul eller rød på relevante samfunns-/bærekraftsindikatorer, i tillegg til skjønnsmessige vurderinger innenfor valgte utviklingsområder. Vurderingene og fargekodene vil samlet indikere om utviklingen går i ønsket og bærekraftig retning.

	Mål oppnådd
	Delvis måloppnåelse
	Mål ikke oppnådd

Valg av utviklingsområder og indikatorer tar utgangspunkt i kontekst, langsiktige utfordringer, prioriterte mål og strategier - beskrevet i Perspektivanalysen og kommunens planverk. Rana står i en stor samfunnsomstilling. Ny industrietablering og ny flyplass, med forventet befolkningsvekst og tilflytting påvirker både samfunn og befolkning de neste 10-15 årene. Denne konteksten påvirker også hvilke samfunns-/bærekraftsindikatorer vi bør følge særskilt med på.

Følgende utviklingsområder er valgt:

- Bærekraftig omstilling
- Styring og demokrati
- Demografi
- Rekruttering og sysselsetting
- Økologisk bærekraft
- Samfunnssikkerhet og beredskap
- Sosial bærekraft og folkehelse
- Bolig
- Næringsutvikling
- Digital infrastruktur

Rapportering og vurderinger på de ulike utviklingsområdene er en viktig del av grunnlaget for kommunens planlegging og påfølgende økonomiplanprosess;

- Går utviklingen i ønsket og bærekraftig retning?
- Blir utfordringene mindre?
- Bør vi sette inn mer ressurser/tiltak på noen områder?
- Kan vi redusere ressursbruk på noen områder?
- Trenger vi ny kompetanse?
- Trenger vi nye/reviderte planer/strategier, eller bør noen fases ut?
- Har vi planer/strategier som ikke blir fulgt godt nok opp?

Kontekst

Rana kommune som samfunn og som organisasjon preges av flere omstillingsprosesser som må balansere to fremtidsperspektiv. På den ene siden optimismen som følger ny industrietablering, ny flyplass og forventet befolkningsvekst. Denne samfunnsomstillingen påvirker andre utviklingsområder. Viktigheten av å sikre tilgang på fornybar kraft, rekruttere og beholde nye innbyggere, sikre attraktive lokalsamfunn og gode tjenestetilbud er avgjørende for å lykkes, både for industrien, øvrige næringer og for kommunesamfunnet.

På den andre siden demografiutfordringen - med flere eldre, færre nyfødte, færre yrkesaktive og mange i utenforskap. Dagens velferdsmodell er ikke lenger bærekraftig, og vi må omstille oss og tenke helt nytt.

Bærekraftig omstilling

Med bærekraftig omstilling menes 1) økonomisk og demografisk omstilling i kommunens tjenester, og 2) omstilling til en mer innovativ og samskapende kommune for å løse fremtidens oppgaver på en mer bærekraftig måte. Å redegjøre for ønsket omstilling er viktig, men det er utfordrende å vurdere og finne konkrete indikatorer og vurdere framdrift.

Utviklingstrekk og utfordringer	Iverksatte strategier, tiltak/prosjekter
- Økonomisk/demografisk omstilling av kommunens tjenester er beheftet med usikkerhet. - En viktig barriere for omstilling til en mer innovativ og samskapende kommune er den samlede kompleksiteten som ulike sektorer, forvaltningsnivå, lovverk, systemer, og dokumentasjonskrav representerer.	- Kommunaløkonomisk bærekraft (KØB) - Anskaffelsesstrategi - Oppvekststrategi (under arbeid) - Strategi helse- og omsorgstjenestene (under arbeid) - Ny innovasjonsstrategi og frivilligstrategi

Vurdering

- Kommunen er god på omstilling, og leverer gode tjenester tilpasset endret demografi og rammebetingelser.
- Som følge av ny industrietablering skjer det imidlertid store og raske endringer i arbeids- og samfunnsliv, og kommunens tjenester og drift må endres kontinuerlig.
- Det skjer innovasjon og samskaping på flere områder i kommunen i dag, men vi har også et stort utnyttet potensial.
- Kommunen har et utnyttet potensial i å tenke helhet når det gjelder bærekraftige innkjøp. Bedre samarbeid på tvers av avdelinger kan redusere behov for innkjøp (f.eks. ulike konsulentoppdrag, kompetanse, kontor- og institusjonsmøbler og bildeling på tvers av avdelinger).

Styring og demokrati

Innbyggernes tillit til og tilfredshet med kommunen er viktig for lokaldemokratiet. Engasjerte innbyggere er viktig for å fremme samfunnsdeltakelse og samarbeid på tvers.

Utviklingstrekk og utfordringer	Iverksatte strategier, tiltak/prosjekter
Lokaldemokratiet og lokalt selvstyret er under press fordi kommunene i økende grad får en rolle som forvalter av sterkt statlig styrte velferdstjenester. Det kan føre til svekket tillit til kommunen og at innbyggere i mindre grad engasjerer seg.	- Vekstmobilisering og flere andre store samfunnsprosjekter i Ranaregionen bidrar til engasjement og mobilisering på tvers. - Innovasjonsstrategi og frivilligstrategi skal bidra til økt innbyggerinvolvering og brukermedvirkning i kommunale tjenester.

Indikator	Forrige måling	Status	Langsiktig mål	Vurdering	Bærekraft
Valgdeltakelse, kommunestyrevalg	55,9 %	63,3 %	Økning		
Systemer og løsninger for å sikre åpenhet og innsyn (opptil 20 poeng)	17,0	5,0	Økning		
Plassering Kommunebarometeret, årlig samlet rangering.	183. plass	140. plass	Økning		
Frivillighetens tilfredshet med samarbeidet med kommunen	Ikke målt				
Innbyggere sin opplevelse av mulighet til å påvirke beslutninger	Ikke målt				

Vurdering

- Høy tillit til kommunen og engasjerte/deltakende aktører og innbyggere er viktig forutsetning for bærekraftig omstilling og samfunnsutvikling, og for en mer samskapende og innovativ kommune (K3.0).
- Det bør gjennomføres undersøkelser som setter kommunen i stand til å følge med på effektene av iverksatte omstillingsprosesser og vedtatte strategier.

Demografi

Befolkningens demografiske sammensetning danner blant annet grunnlag for planlegging og omstilling av kommuneøkonomien og framtidig tjenestebehov.

Utviklingstrekk og utfordringer	Iverksatte strategier, tiltak/prosjekter
- Økningen i antall eldre kommer raskere og mer komprimert i Rana på grunn av oppbyggingen av industrien på 60- og 70-tallet. - Andelen unge har over flere tiår blitt lavere. - Rana har over år hatt en lavere innvandrerandel sammenlignet med de største bykommunene i Nord-Norge.	Ny industrietablering, ny flyplass og dypvannskai er de store samfunnsprosjektene som skal bidra til en mer bærekraftig demografisk utvikling, i et 30-40 års perspektiv.

Indikator	Forrige måling	Status	Langsiktig mål	Vurdering	Dimensjon
Antall innbyggere	26 092	25 980	Vekst		
Andel av befolkningen 0-17 år	19,5 %	19,2 %	Økning		
Andel innvandrerbefolkning	8,2 %	8,4 %	Økning		

Vurdering

- I Rana har vi siste årene hatt svak befolkningsnedgang og lav innvandrerandel, samtidig som andelen unge blir færre.
- Rekruttering av unge under ny industrietablering (helst par/familier) vil være den viktigste forutsetningen for en mer demografisk bærekraftig utvikling.
- Eldre som ressurs er et viktig satsingsområde i samarbeid med frivilligheten.
- Det vil være viktig å utnytte potensialet i strategien aldersvennlig samfunn.
- Det bør utarbeides/iverksette strategier som gjør befolkningen klar over og i stand til å legge til rette og forberede seg på egen og pårørende sin alderdom.

Rekruttering og sysselsetting

Ranasamfunnets evne til å rekruttere og beholde nye innbyggere, sikre høy sysselsetting og forebygge utenforskap er avgjørende for ny industrietablering, øvrige næringer og for kommunesamfunnet.

Utviklingstrekk og utfordringer	Iverksatte strategier, tiltak/prosjekter
- Færre unge står utenfor arbeid, utdanning og opplæring. - Andelen unge innvandrere som står utenfor arbeid, utdanning og opplæring går også nedover, men er vesentlig høyere enn total andel unge i utenforskap. - Rana kommune og mange andre bransjer i Rana har store rekrutterings utfordringer. I kommunens tjenester vil knapphet på personell bli mer krevende enn det økonomiske tiltak kan motvirke. - Rekrutteringsutfordringer forsterkes med ny industrietablering, og samlet vil rekrutteringsutfordringene kreve innsats på mange områder samtidig.	- Vekstmobilisering med etablert rekrutteringssamarbeid på tvers lokalt. - Forsterket satsing på tidlig innsats og forebygging for å redusere andel som står utenfor arbeid, utdanning og opplæring. - Rekrutteringsstrategi for Rana kommune er under arbeid.

Indikator	Forrige måling	Status	Langsiktig mål	Vurdering	Bærekraft
Aldersbæreevne	3,9	3,5	Økning		8 ANSTENDIG ARBEID OG ØKONOMISK VEKST
Andelen av befolkningen i yrkesaktiv alder	65,2 %	64,9 %	Økning		
Utenfor arbeid, utdanning og opplæring 15-29 år, totalt	9,4 %	7,9 %	Reduksjon		
Utenfor arbeid, utdanning og opplæring 15-29 år, innvandrere	21,5 %	18,2 %	Reduksjon		11 BÆREKRAFTIGE BYER OG LOKALSAMFUNN
Arbeidsledighet 15-29 år	2,2 %	2,4 %	Lav		
Andel sysselsatte 15-74 år	66,1 %	68,0 %	Økning		
Jobb for to – tilflytta partnere som mangler jobbtilbud	Ikke målt				
Overgang fra introduksjonsprogram til arbeid/utdanning	68,8 %	61,1 %	Økning		
Lærlinger uten lærlingeplass	Ikke målt				

Vurdering

- Det er positivt at den totale andelen unge som står utenfor arbeid, utdanning og opplæring er på vei ned.
- Kommunen må øke innsatsen for å redusere andelen innvandrere som står utenfor arbeid, utdanning og opplæring.
- Generelt må kommunen i større grad se muligheter i flyktninger.
- Samarbeid på tvers om å rekruttere og beholde arbeidskraft under ny industrietablering er viktig.
- Hvis vi skal lykkes med å beholde flyktninger/tilflyttere er blant annet sosiale nettverk, deltakelse og opplevd tilhørighet viktige faktorer, men vanskelige å finne gode indikatorer på. For å måle og vurdere slike faktorer bør det gjennomføres jevnlig befolkningsundersøkelser.

Økologisk bærekraft

«Norges grønne industrihovedstad – framtida er fornybar» er visjonen til Rana kommune.

Bærekraftsanalysen fra 2020 viser at industri, transport og mobilitet, energiforbruk, vann og avløp, og avfallshåndtering er viktige innsatsområder for å nå bærekraftsmålene.

Utviklingstrekk og utfordringer	Iverksatte strategier, tiltak/prosjekter
• Utviklingen mot et lavslippsamfunn går ikke raskt nok. • Klima-, natur- og miljøutfordringer tiltar og kan også forsterkes med forventet befolkningsvekst. • Det er økt press på å redusere energiforbruk som følge av krigen i Europa. • Behovet for tilgang på fornybar energi øker. • Lokal luftkvalitet kan utfordres av forventet vekst.	• Viktige satsingsområder og strategier i kommuneplanen for å fremme en mer økologisk bærekraftig samfunnsutvikling er samarbeid om grønn omstilling, ren luft og rent vann, klimavennlig og verdibevarende løsninger innen transport, bygg og arealbruk, og byutvikling med vekt på grønnstrukturer og urbanisering. • Satsingsområder og strategier i kommuneplanen følges opp i arealplanlegging, i kommunedelplan for naturmangfold, og i virksomhetsplaner. • Rana kommune har eget klimabudsjett, som styringsverktøy for klima- og energiplanlegging.

Indikator	Forrige måling	Status	Langsiktig mål	Vurdering	Bærekraft
Utslipp klimagasser utenom industri, CO ² -ekv., i 1 000 t, referanseår 2009	88	90	Reduksjon (60)		
Registrerte EL-biler (93 biler ved første registrering i 2016)	443	776	Økning		
Registrerte biler hybrid ladbar (67 biler ved første registrering i 2016)	330	530	Økning		
Gjennomsnittlig kjørelengde, km per personbil per år (11 680 km i 2016)	10 530	10 332	Reduksjon		
Miljøsertifiserte bedrifter, antall (referanseverdi 2011 er 11 bedrifter)	43	45	Økning (50)		
Energiforbruk kommunale bygg kWh/m ² (referanseverdi 2009 er 2015)	203	201	Reduksjon (185)		
Avfall, andel husholdningsavfall til ombruk og materialgjenvinning	45 %	42 %	Økning (55 %)		
Matsvinn per innbygger, antall kilo	Ikke målt				
Vannkvalitet, kjemisk tilstand i fjorden utfra utvalgte miljøgifter i blåskjell	Ikke god	Ikke god	God		
Luftkvalitet, overskridelse av grenseverdi PM10 antall ganger	9	10	Reduksjon (7)		
Dyrket/dyrkbare jord omdisponert til andre formål enn jordbruk		10 dekar	Minst mulig		
Vanntap i distribusjonsnett for drikkevann		37,1 %	Reduksjon		

Status og rapportering på kommunens klimabudsjett

Klimabudsjettet er kommunens styringsdokument for klima- og energiplanlegging. I 2021 lå klimagassbudsjettet for første gang som eget vedlegg til årsbudsjettet. Det viser utslippsstatus, historikk, framskrivninger, tiltak som er gjennomført og ikke minst tiltak som skal gjennomføres. Klimabudsjettet fyller kravene i statlige planretningslinjer for klima og energiplanlegging.

For klimabudsjett 2022 ble tiltakene vedtatt, men mange av tiltakene mangler finansiering. Dette gjorde at tiltakene ikke kunne realiseres. Det var heller ikke mulig å søke støtte om midler til tiltakene. Klimamillionen har etter dette fått en språklig endring fra å kun kunne brukes som egenandel til å søke støtte om midler, til å kunne brukes til finansiering av klimaprojekter.

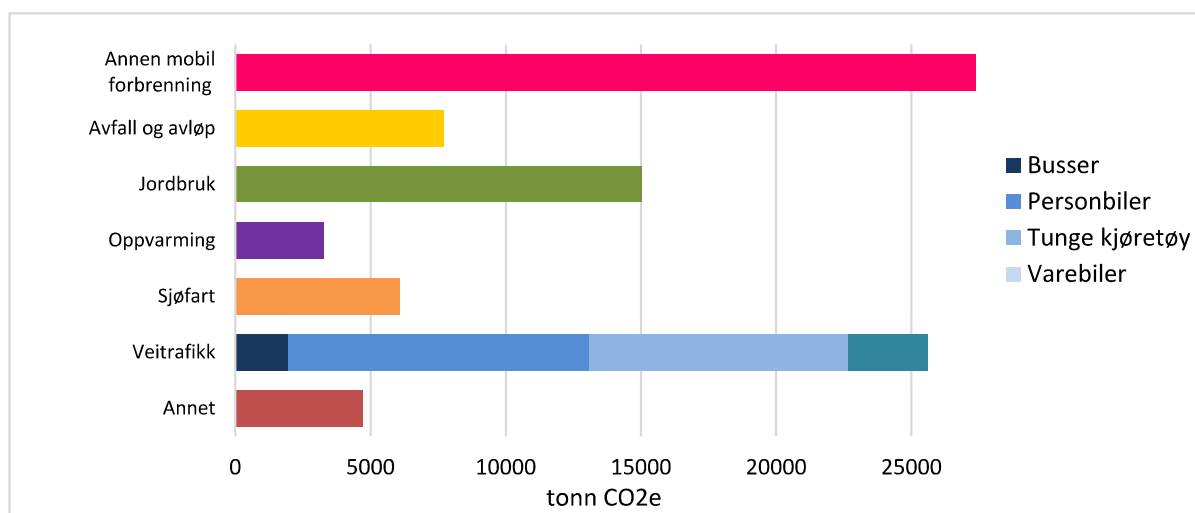
Klimabudsjettet skal rapporteres på lik linje med virksomhetenes økonomiske rapportering. Kommunens klimabudsjett er fortsatt litt i startgropa og det startes nå et arbeid for hvordan rapporteringen skal utformes og gjennomføres.

Status klimagassutslipp 2021

Sektorvis fordeling av ikke-kvotepliktige klimagassutslipp i Rana for 2021 er vist i figuren under. Miljødirektoratets utslippstall er publisert med ett års forsinkelse, og nyeste tilgjengelige utslippstall er derfor for 2021.

Bortimot tre femtedeler av utslippene kommer fra annen mobil forbrenning og veitrafikk. Sektoren annen mobil forbrenning omfatter alt av ikke-veigående maskiner som går på avgiftsfri diesel - for eksempel anleggsmaskiner og traktorer. Sektoren *annet* omfatter ikke-kvotepliktige utslipp fra industri og energiforsyning. Utslippene i 2021 var 90 000 tonn CO₂-ekvivalenter, en liten økning fra 2020. Denne økningen skyldes noe økte utslipp fra veitrafikk fra 2020 til 2021. I 2020 var utslippene fra veitrafikk lavere enn øvrige år på grunn av at koronapandemien.

Figur 15. Ikke-kvotepliktige klimagassutslipp i Rana kommune i 2021. Kilde: Miljødirektoratet

Status for klimamål

Kommuneplan 2017-2027 peker ut en tydelig retning mot grønn omstilling. Kommunens klimamål er at ikke-kvotepliktige klimagassutslipp reduseres med 40 prosent innen 2030 og 90 prosent innen 2050, sammenliknet med referanseår 2009.

Ifølge Miljødirektoratets utslippstall var utslippene redusert med 9 prosent i 2021 i forhold til 2009. Dette betyr at vi må redusere ytterligere 30 000 tonn årlige CO₂-ekvivalenter for å nå klimamålet for 2030. Framskrivningene av klimagassutslipp i Rana viser at klimamålet ikke vil nås med dagens vedtatte nasjonale og lokale tiltak.

Annen mobil forbrenning

Dette er den største kilden til ikke-kvotepliktige utslipp i kommunen og omfatter utslipp fra bruk av avgiftsfri diesel og bensin til ikke-veigående motorredskaper som traktorer, anleggsmaskiner og snøscootere. Økt anleggsvirksomhet i kommunen har gitt økte utslipp på bygge- og anleggsplasser.

Kommunen har de senere årene bidratt til reduserte utslipp fra anleggsmaskiner på anleggsplass ved bygging av nye Gruben og Båsmo skoler, samt nye gymsaler på Båsmoen og Selfors.

Veitrafikk

Denne sektoren omfatter utslipp fra personbiler, varebiler, busser og tungtransport og har store potensialer for utslippsreduksjon. Utslipp fra denne sektoren har hatt en gradvis nedgang siden 2009, noe som skyldes overgang til el- og hybridbiler.

Elektrifisering av biler i kommunal tjeneste gir reduserte utslipp. Økt bruk av nettbaserte møter og hjemmekontor bidrar også til en reduksjon innen veitrafikk.

Sjøfart

Denne sektoren omfatter klimagassutslipp fra all sjøfart innenfor kommunen, det vil si at utslipp fra både innenriks, utenriks og gjennomfartstrafikk er inkludert. Et viktig tiltak i kommunen er etablering av landstrøm ved Rana Industriterminal i 2018.

Avfall og avløp

Denne sektoren omfatter klimagassutslipp fra utslippskildene avfallsdeponigass, biologisk behandling av avfall samt utslipp fra avløp.

Andre tiltak

- Karbonlagring i bygg ved bruk av massivtre ved nye Båsmo og Gruben skole og nye gymsaler på Båsmo og Selfors
- Ombruk/resirkulering av bygningsmasse i riving av kommunale bygg
- Utbygging av alle gatelys til LED
- Byutvikling med vekt på grønnstrukturer og urbanisering
- Utleie av elsykler for å initiere økt bruk
- Utvikling av gang- og sykkelveinett, for eksempel ny vei i Brennåsen
- Etablering av kommunalt klimafond
- Utfasing av fossile kilder i Mo fjernvarme
- Klimahensyn i anskaffelsesprosesser

Vurdering

- Utviklingen mot et lavslippsamfunn går ikke raskt nok, generelt kreves det store kutt i klimagassutslipp for å bekjempe/stoppe klimaendringer og negative miljøpåvirkninger;
 - Redusere biltrafikk og utslipp fra veitrafikk
 - Bedre tilgang på offentlig transport.
 - Redusere energiforbruk i kommunale bygg
 - Redusere mengde avfall og øke mengde avfall som gjenvinnes/resirkuleres.
 - Utbedre infrastruktur for drikkevann, avløp og drenering.
- Miljøvennlig areal- og transportplanlegging vil være viktig i et vekstperspektiv.
- Selv om 10 dekar dyrka/dyrkbar jord er omdisponert i 2022, vurderes dette som grønt nivå i forhold til jordvern på grunn av kvaliteten på arealet.
- Miljøfartsgrensen langs E6 i Svortdalen er videreført i 2022 og strekningen er utvidet til Tverråneset. Samarbeidet med Statens Vegvesen fungerer godt.
- Næringslivet er en viktig samarbeidspart i arbeidet med å bli en lavutslippskommune. Miljøsertifisering av flest mulig bedrifter er en viktig strategi. I Rana er vi på god vei mot målet på 50 sertifiserte bedrifter, og i 2022 ble kommunes miljøvernpris tildelt Vitensenter Nordland for sin formidling av kunnskap om bærekraft, klima og miljø.
- Gjenvinningsgraden på husholdningsavfall har gått ned siden 2021. Med egen matdunk fra 2023 forventes det en økning, men generelt har kommunen et stort potensial for økt ombruk og materialgjenvinning.
- Nye skolebygg på Gruben, Båsmoen og Selfors erstatter gamle bygg, og vil gi mindre energiforbruk i den kommunale bygningsmassen.

Samfunnssikkerhet og beredskap

Klimaendringer og den geopolitiske situasjonen gjør at samfunnssikkerhet og beredskap vil bli et enda viktigere tema fremover. Flom og skred, tørke, pandemi, flyktningstrøm, og hackerangrep mot digital infrastruktur er eksempler på hendelser som kommunene må være forberedt på.

Utviklingstrekk og utfordringer	Iverksatte strategier, tiltak/prosjekter
• Krig og energikrise i Europa endrer trusselbildet for norske kommuner. Uforutsigbare tider krever høyere beredskap på flere områder. • Økt forekomst av cyberangrep. • Økt fare for terrorhendelser. • Klimaendringer gir økt grad av ekstremvær, og økte utfordringer knyttet til å stå imot, tilpasse oss og håndtere klimakonsekvenser. • Pandemien pågår fremdeles.	• Systematisk arbeid med opplæring, øvelser og informasjon. • Kommunen har oppdatert ROS, oppdaterte analyser og planverk, og gjennomfører øvelser på håndtering av uønska hendelser på overordna nivå (iht. gjeldende lovverk). • Innsatsområder som prioriteres for samfunnssikkerhetsarbeidet i Rana er gjennomgående sikkerhetskultur, tydelig og målrettet. krisekommunikasjon, og systematisk forberede, øve og forbedre.

Vurdering

- Kommunen må fortsette å jobbe systematisk, helhetlig og proaktivt med beredskapsarbeid på alle nivå i organisasjonen.
- Globale og nasjonale utviklingstrekk og utfordringer kan raskere enn før endre forutsetningene for samfunnssikkerheten lokalt.
- ROS og beredskapsplaner i kommunens sektorer må kobles bedre opp mot overordna beredskapsplanverk, slik at alle avdelinger er godt forberedt på uønskede hendelser.
- Klargjøring av roller og ansvar i forhold til regelverk og beredskapsplanverk er et forbedringspotensial i kommunen.

Sosial bærekraft og folkehelse

Folkehelseloven og flere bærekraftsmål legger grunnlag for hvordan kommunene skal jobbe med levekår, folkehelse og sosial bærekraft. Mål og strategier i kommunens planer/strategier skal være egnet til å møte de viktigste utfordringene, og tiltak for å redusere ulikheter i befolkningen er et særskilt ansvar. Ny industrietablering, forventet befolkningsvekst og tilflytting fra utlandet påvirker både samfunn og befolkning de neste 5-10 årene. Det vil også påvirke hvilke levekår- og folkehelseindikatorer vi bør følge særskilt med på.

Utviklingstrekk og utfordringer	Iverksatte strategier, tiltak/prosjekter
• Vi ser tydelige sosiale, etniske og geografiske levekårsforskjeller i kommunen • Økende fattigdom og ulikheter som følge av krig i Europa, inflasjon og prisvekst. • Færre unge står utenfor arbeid, utdanning og opplæring. Men andelen som står utenfor arbeid, utdanning og opplæring er betydelig høyere blant unge innvandrere. • Flere gjennomfører videregående opplæring. Men andelen som gjennomfører videregående skole er betydelig lavere i gruppen som har foreldre med videregående skole som høyeste utdanningsnivå, • Sentrumssonene og Gruben sentrum har flest levekårsutfordringer samlet. • En økende andel unge og eldre opplever psykiske problemer og ensomhet. • Rana har en høy andel utføre. • Utfordringer knyttet til sosial bærekraft og folkehelse er vedvarende og komplekse.	• Folkehelse og sosial bærekraft er gjennomgående perspektiv i kommunens planverk og alle kommunens tjenester. • Kommunestyret har vedtatt å utarbeide en strategi for å forebygge økt fattigdom. • Oppvekstreformen og prosjektet «Tidlig inn Rana» skal fremme samordning av forebygging og tidlig innsats. • Oppvekstløft Nord – samarbeid mellom O6-kommunene om videre utvikling av tidlig og helhetlig innsats (Foyer og mentorordninger) • Frivilligstrategi – med formål om å bygge strukturer for dialog og samarbeid mellom kommune og frivilligheten, om bærekraftig samfunns- og tjenesteutvikling.

Indikator	Forrige måling	Status	Langsiktig mål	Vurdering	Bærekraft
Gjennomføring i videregående opplæring (totalt)	72 %	74 %	Økning		3 GOD HELSE OG LIVSKVALITET
Gjennomføring i videregående opplæring (foreldre med vgs. som høyeste utdanningsnivå)	64 %	65 %	Økning		
Andel 15-29 år utenfor arbeid, utdanning og opplæring, totalt	9,4 %	7,9 %	Reduksjon		4 GOD UTDANNING
Andel innvandrere 15-29 år utenfor arbeid, utdanning og opplæring	21,5 %	18,2 %	Reduksjon		
Mottakere av stønad til livsopphold, 20-66 år	19 %	19 %	Reduksjon		8 ANSTENDIG ARBEID OG ØKONOMISK VEKST
Mottakere av uføreytelser, 18-44 år	3,8 %	4,4	Reduksjon		
Inntektsulikhet - Gini-koeffisient	0,2	0,2	Lav		10 MINDRE ULIKHET
Andel i arbeid/utdanning etter endt introduksjonsprogram	68,8 %	61,1 %	Økning		
Vedvarende lavinntekt (husholdninger), andel alle aldre	6,8 %	6,6 %	Reduksjon		11 BÆREKRAFTIGE BYER OG LOKALSAMFUNN
Plaget av ensomhet, ungdomsskoleelever (Ungdata)	27 %	25 %	Reduksjon		
Psykiske plager ungdom (Ungdata)	16 %	17 %	Reduksjon		
Angst og depresjon, symptomer 0-74 år	63 %	63 %	Reduksjon		
Vold og mishandling, anmeldte tilfeller	8,3 %	7,0 %	Reduksjon		
Treffsteder for unge, opplevelse av at tilbudet er bra	49 %	42 %	Økning		
Trygghet i nærmiljøet (Ungdata)	87 %	89 %	Økning		
Fornøyd med lokalmiljøet, ungdom (Ungdata)	68 %	65 %	Økning		
Antall pensjonister som deltar i humanitært frivillig arbeid		106	Økning		
Andel enslige over 80 år (landet 60,7 %, KG9 58,9%)	64,0 %	63,7 %	Reduksjon		

Vurdering

- Kommunen bør vurdere nye og mer radikale former for samarbeid på tvers for å møte vedvarende og komplekse utfordringer knyttet til sosiale, etniske og geografiske ulikheter i levekår og helse.
- Med en økende andel eldre bør kommunen i større grad se på hvordan hele samfunnet vårt er bygd opp. Hvor vi bygger boliger, hvilke typer boliger vi har, hvordan vi legger til rette for samskaping og trivsel mellom ulike aldersgrupper og interesser, hvordan vi legger til rette for å forberede egen alderdom er avgjørende for sosialt bærekraftige lokalsamfunn.
- Møteplasser, særlig for unge og eldre, er viktig å prioritere, jf. tidligere ungdataundersøkelser.
- Eldre som ressurs er en viktig strategi (forankret i Frivilligstrategi) for å redusere ensomhet.
- Kommunestyret har vedtatt å utarbeide en strategi for å bekjempe forventet økning i fattigdom. Som grunnlag for strategien vil det være viktig å utarbeide et helhetlig kunnskapsgrunnlag med oversikt over virkemidler.
- Godt samarbeid med frivillighet og næringsliv – om nye tiltak som forebygger utenforskap er viktig.

Bolig

Å ha en bolig er en grunnleggende forutsetning for livskvalitet, velferd og samfunnsdeltakelse. Selv om de fleste har et trygt sted å bo, er det mange grupper som har utfordringer med å skaffe seg bolig, eller som har dårlig boevne.

Utviklingstrekk og utfordringer	Iverksatte strategier, tiltak/prosjekter
• Andel vanskeligstilte på boligmarkedet øker. • Det mest utfordrende for kommunen er å skaffe bolig til de som ikke har boevne. • Det er lengre ventetid på utleiebolig for vanskeligstilte. • Flere ber om avdragsfrihet på startlån på grunn av økte levekostnader. • Strengt krav til utforming og standard bidrar til økte driftskostnader og økt husleie ved bygging av boliger for vanskeligstilte. • Innstramming i Finansavtaleloven har medført økt søkermasse og økt press på saksbehandling knyttet til startlån. • Boligprisene har økt, og med økte renter og levekostnader er det generelt blitt mer utfordrende å kjøpe bolig, særlig for unge og eldre.	• Ny boligstrategi for Rana kommune 2022-2025 vedtatt i desember 2021. • Ny prosjektkoordinatortstilling for samordning av boligjenester, iverksetting av boligstrategien og sikre at det gjøres helhetlige valg. • Økt låneramme fra Husbanken, til startlån og tilskuddsmidler til vanskeligstilte. • Bygging av fire boenheter (modulbygg) til personer som står i boligkrise. • KOBO – digitalt system for kommunale utleieboliger, der innbyggertorget er støttefunksjon. • Revisjon av retningslinjer for tildeling av kommunal bolig. • Ny nettside moirana.com med egen portal for bolig – for utleiere og leietakere.

Indikator	Forrige måling	Status	Langsiktig mål	Vurdering	Bærekraft
Bor trangt, andel alle aldre	7,0 %	6,0 %	Reduksjon		
Bor trangt, andel 0-17 år	16,0 %	15,0 %	Reduksjon		
Ventetid startlån		Øker	Reduksjon		
Ventetid utleiebolig vanskeligstilte		Øker	Reduksjon		
Antall husstander som har fått utbetalt bostøtte	473	498	Reduksjon		
Andel husstander med utbetaling av bostøtte som er barnefamilier	20,3 %	23,5 %	Økning		

Vurdering

- Kommunen har et betydelig potensial i samarbeid på tvers om boligsosialt arbeid.
- God oversikt over boligbehov og tilgjengelige boliger for vanskeligstilte er viktig, og kommunen må særlig følge med på behov og tilgjengelighet i en vekstfase.

Næringsutvikling

Temaplan næringsutvikling prioriterer syv strategisk viktige prosjekter som skal skape vekst og bærekraftig verdiskaping i Ranaregionen; ny stor flyplass, sykehus, dypvannskai, Nesna Industripark, Campus Helgeland, batterifabrikk og Invest in Rana. Innenfor prioriterte næringsområder – industri, destinasjonsutvikling og offentlige virksomheter – har temaplan næringsutvikling definert hovedmål som skal fremme vekst, bærekraft, kompetanse og innovasjon, omdømme, attraktivitet, bolyst og framtidsetta infrastruktur.

Utviklingstrekk og utfordringer	Iverksatte strategier, tiltak/prosjekter
- Behov for ferdig regulert/opparbeidet nærings- og industriareal. - Fremtidig tilgang på fornybar energi. - Fremtidig tilgang på arbeidskraft. - Behov for framtidsetta kompetanse tilpasset grønn næringsutvikling. - Mange initiativ innenfor eksisterende og nye grønne verdikjeder. - Mangel på statlige subsidieordninger for nye grønne industriprosjekter. - Dreining mot en mer bærekraftig næringsutvikling.	- Temaplan næringsutvikling - Prosjekt VekstMObilisering med seks satsingsområder; næringsutvikling, kommunikasjon, Welcome to Mo i Rana, utdanning, attraktivitet og grønn mobilitet og infrastruktur. - Prosjektet Venture North, Invest in Rana region Norway med formål om å profesjonalisere, markedsføre og tilrettelegge for nasjonale og internasjonale virksomheter. - Helhetlig reisemålsutvikling

Indikator	Forrige måling	Status	Langsiktig mål	Vurdering	Bærekraft
NHOs Kommune-NM 2022, rangering totalscore attraktivitet og vekstkraft	Ikke målt	93. plass	Økning		
NHOs Kommune-NM 2022, rangering etter næringsvariasjon	Ikke målt	16. plass	Økning		
NHOs Kommune-NM 2022, rangering etter arbeidsmarked (sysselsetting, sykefravær, utføre, arbeidsledighet)	Ikke målt	189. plass	Økning		
NHOs Kommune-NM 2022, rangering etter kompetanse	Ikke målt	49. plass	Økning		

Vurdering

- Temaplan for næringsutvikling har gitt retning for næringsarbeidet og bidratt til å løfte kommunen på de tre prioriterte næringsområdene industri, destinasjonsutvikling og offentlige virksomheter.
- Prioriterte næringsområder og prosjekter i temaplan næringsutvikling er fortsatt aktuelle. Fremdriften vurderes som god, men det er likevel behov for styrket innsats på igangsatte satsinger.
- Ranasamfunnet står overfor store industriprosjekter og samfunnsendringer, som krever betydelig mer drahjelp fra statlig nivå. Kommunen bør prioritere økt press for å få gjennomslag nasjonalt.

Digital infrastruktur

Nye krav til effektivisering og digital tilgjengelighet, og kvaliteten på digital infrastruktur påvirker framdrift i digitaliseringen, hvor stabile digitale tjenester er og hvor sårbar kommunen er for dataangrep.

Utviklingstrekk og utfordringer	Iverksatte strategier, tiltak/prosjekter
- Kommunen står overfor både juridiske og tekniske utfordringer i digitaliseringen, som eierskap til løsninger, tilgang til data, forholdet til leverandører, datasikkerhet og personvern. - Krigen i Europa har økt det digitale trusselbildet betydelig for norske kommuner. Det er gjentatt cyberangrep mot kommuner som krever kontinuerlig oppdatering av sikkerhetstiltak og implementering av nye tiltak. - Ny teknologi/velferdsteknologi krever høy hastighet og mer sikre og robuste nett. - Nye digitale tjenester for innbyggere og for ansatte i Rana kommune krever raske og robuste nett som gjør at nettutbyggere må forsere utbygging i regionen.	- Utbygging av kommunale nett på fiber gjøres fortløpende ut fra behovet til interne sikre og robuste nett på kommunale lokasjoner. - Nett med høy hastighet som for eksempel 5G bygges kontinuerlig ut i sentrale områder. 5G-nettet bygges ut med høy sikkerhet slik at det også kan benyttes for tilkobling til kommunal programvare. 5G kan for enkelte små kommunale lokasjoner være tilstrekkelig robust og sikkert nok. - Rana kommune har høyt fokus på sikkerhet og fortsetter å implementere nye sikkerhetstiltak i tråd med nasjonale sikkerhetsmyndigheters anbefalinger.

Vurdering

- Bedre og mer samhandling med digitale verktøy krever fortsatt utbygging av sikre høyhastighetsnett.
- Det er viktig å fortsette med utbygging av fibernett, også for internt bruk i kommune til bruk for AI og robotisering.
- Robuste nett med høy hastighet gir innbyggerne tilgang til ny teknologi og løsninger, som bidrar til å fremme digital kompetanse og innovasjon.
- Digitalisering er en viktig strategi for å møte rekrutteringsutfordringer.
- Informasjonssikkerhet og personvern er kompetanse som vil bli mer tilgjengelig for innbyggerne med bedre og interaktive læringsverkøy.
- Det er viktig at alle ansatte i kommunen har god kompetanse på informasjonssikkerhet og personvern.

Oppsummert

Formålet med rapportering på samfunn, innbyggere og omstilling er å bruke vurderinger til å gjøre endringer og forbedringer dersom utviklingen ikke er bærekraftig, eller dersom det må gjøres andre prioriteringer for å møte langsiktige utfordringer. Kommuneloven, plan- og bygningsloven og folkehelseloven stiller krav til bærekraftig utvikling, og at kommunens planlegging skal ta stilling til og vise hvordan langsiktige utfordringer følges opp. Det er viktig for kommunen å ha oversikt, kunnskap om og følge med på utviklingen.

Å rapportere og vurdere status og framdrift på samfunnsutvikling og omstilling på en god måte kan være utfordrende. På mange utviklingsområder finnes det ikke egnede indikatorer. Samtidig representerer utviklingsområdene samfunns-/bærekraftsutfordringer med sammensatte årsakssammenhenger.

Mye av oppmerksomheten er på de langsiktige utfordringene, og det kan gi et feilaktig negativt helhetsbilde av utviklingen lokalt. Med optimismen som følger ny industrietablering, flyplass, dypvannskai og forventet befolkningsvekst står Ranasamfunnet i en særstilling når det gjelder positiv utvikling.

Oppsummert vurderes utviklingen å gå i politisk vedtatt retning. Kommuneplanens mål, strategier og retning følges opp, og har i stor grad vært styrende for utviklingen av samfunnet og kommunens tjenester. På spørsmål om de langsiktige utfordringene blir mindre, har de fleste kommunene en vei å gå. Klimautslipp, demografi, rekruttering, samfunnssikkerhet og beredskap, fornybar energi, ulikheter og utenforskap er komplekse og vedvarende utfordringer som forutsetter helt nye løsninger og samarbeidsformer.

Årsregnskap

Rana kommunes årsregnskap

Årsregnskapet til Rana kommune utarbeides i tråd med kommuneloven, forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv. (heretter forskriften), bokføringsloven, kommunale regnskapsstandarder og god kommunal regnskapsskikk.

Kommuner skal utarbeide følgende årsregnskap:

- a) Regnskap for kommunekassen
- b) Regnskap for hvert kommunalt foretak
- c) Regnskap for annen virksomhet som er en del av kommunen som rettssubjekt, og som skal ha eget regnskap i medhold av lov eller forskrift.
- d) Samlet regnskap for kommunen som juridisk enhet(konsernet)

Årsregnskapene skal bestå av et driftsregnskap og et investeringsregnskap. Driftsregnskapet og investeringsregnskapet skal deles inn og stilles opp på samme måte som årsbudsjettet.

Årsregnskapene skal også bestå av et balanseregnskap og noteopplysninger.

Noteopplysninger følger som vedlegg til dette dokument.

Kommunens økonomireglement regulerer rekkefølgen på strykninger der rekkefølgen ikke er bestemt i lov eller forskrift.

Enhetene som inngår i konsernet, er Rana kommune, Mo i Rana Havn KF og Rana Byggdrift KF. Særregnskapene utarbeides som egne regnskaper.

Rana kommunes årsregnskap er avsluttet med et regnskapsmessig mindreforbruk før strykninger på 94,7 mill. kr. Strykninger av bruk av disposisjonsfond på 36,9 mill. kr er utført i henhold til regnskapsforskriftens paragraf 4-3. Mindreforbruk etter strykninger utgjør 57,8 mill. kr og er avsatt til disposisjonsfond i henhold til forskriften.

Investeringsregnskapet er avsluttet med et udisponert beløp før strykninger på 49,4 mill. kr. Strykninger av bruk av lån på 49,4 mill. kr er utført i henhold til regnskapsforskriftens § 4-6. Beløpet er inkludert 16,5 mill. kr i avvik mellom budsjettert bruk av lån til videreutlån og regnskapsført bruk av lån til finansiering av videreutlån.

Økonomiske oversikter

Nedenfor følger obligatoriske oppstillinger i form av økonomiske oversikter etter §§ 5.4 - 5.6 og §5.8 - 5.9 i forskriften.

Økonomisk oversikt drift viser kommunens og konsernets offisielle resultatrapport. Rapporten er satt opp etter forskriften § 5.6 og er lik for alle kommuner.

Brutto driftsresultat er forskjellen mellom driftsinntekter og driftsutgifter. I utgifts begrepet inngår avskrivninger, som utgjør en utgift for kommunene.

Netto driftsresultat er brutto driftsresultat korrigert for avskrivninger og netto finansutgifter.

Bevilgningsoversikt drift spesifiserer inntekter, finansinntekter og finansutgifter og anvendelsen av disse.

Bevilgningsoversikt investering er utarbeidet etter forskriften § 5.5 og viser alle inntekter og utgifter for investeringsregnskaper.

Kommunens og konsernets balanse, som viser bokført verdi av eiendeler, gjeld og egenkapital per 01.01 og 31.12 i regnskapsåret.

Alle tall i noter og økonomiske oversikter er oppgitt i hele tusen.

Økonomisk oversikt drift Rana kommune

Etter § 5-6 i forskriften

Økonomisk oversikt - drift	Note	Regnskap 2022	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2021
Driftsinntekter					
1 Rammetilskudd		859 361	848 540	817 774	822 886
2 Inntekts- og formuesskatt		829 908	826 764	754 562	784 675
3 Eiendomsskatt		89 316	89 360	89 360	89 793
4 Andre skatteinntekter		42 541	42 500	42 500	43 017
5 Andre overføringer og tilskudd fra staten		49 049	53 830	37 826	62 976
6 Overføringer og tilskudd fra andre		296 225	252 175	196 247	300 611
7 Brukerbetalinger		76 028	76 861	70 312	74 679
8 Salgs- og leieinntekter		204 547	181 850	206 963	208 514
9 Sum driftsinntekter		2 446 975	2 371 880	2 215 544	2 387 152
Driftsutgifter					
10 Lønnsutgifter		1 197 831	1 214 601	1 179 076	1 161 129
11 Sosiale utgifter		200 008	212 064	204 253	201 283
12 Kjøp av varer og tjenester		495 175	493 982	442 699	550 683
13 Overføringer og tilskudd til andre		257 491	259 547	235 197	275 190
14 Avskrivninger	4	109 598	113 600	113 600	104 970
15 Sum driftsutgifter		2 260 104	2 293 794	2 174 825	2 293 255
16 Brutto driftsresultat		186 872	78 086	40 719	93 898
Finansinntekter		0	0	0	0
17 Renteinntekter		42 628	34 000	11 567	20 262
18 Utbytter		37 366	37 300	15 000	13 410
19 Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler		29	0	0	236
20 Renteutgifter		60 191	62 170	46 470	28 014
21 Avdrag på lån	10	98 765	98 700	98 700	75 401
22 Netto finansutgifter		-78 933	-89 570	-118 603	-69 507
23 Motpost avskrivninger	4	109 598	113 600	113 600	104 970
24 Netto driftsresultat		217 537	102 116	35 716	129 361
Disp. eller dekning av netto driftsresultat:					
25 Overføring til investering		34 505	32 727	20 262	1 402
26 Avsetninger til bundne driftsfond	13, 14	34 020	19 078	16 078	26 397
27 Bruk av bundne driftsfond	13, 14	-23 500	-27 500	-22 114	-41 796
28 Avsetninger til disposisjonsfond	13	172 512	114 679	46 115	143 358
29 Bruk av disposisjonsfond	13	0	-36 868	-24 625	0
30 Dekning av tidligere års merforbruk	13	0	0	0	0
31 Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat		217 537	102 116	35 716	129 361
32 Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)		0	0	0	0

Økonomisk oversikt konsern

Økonomisk oversikt - drift konsern		Regnskap 2021	Regnskap 2022
Driftsinntekter			
1 Rammetilskudd		822 886	859 361
2 Inntekts- og formuesskatt		784 675	829 908
3 Eiendomsskatt		89 793	89 316
4 Andre skatteinntekter		43 017	42 541
5 Andre overføringer og tilskudd fra staten		62 976	49 049
6 Overføringer og tilskudd fra andre		313 475	313 505
7 Brukerbetalinger		77 119	78 982
8 Salgs- og leieinntekter		258 353	287 584
9 Sum driftsinntekter		2 452 294	2 550 246
Driftsutgifter			
10 Lønnsutgifter		1 202 454	1 246 013
11 Sosiale utgifter		209 936	208 079
12 Kjøp av varer og tjenester		613 760	607 617
13 Overføringer og tilskudd til andre		219 835	185 535
14 Avskrivninger	4	109 208	113 563
15 Sum driftsutgifter		2 355 193	2 360 806
16 Brutto driftsresultat		97 101	189 439
Finansinntekter			
17 Renteinntekter		20 413	42 870
18 Utbytter		13 410	37 366
19 Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler		236	29
20 Renteutgifter		29 013	61 732
21 Avdrag på lån	10	77 851	101 215
22 Netto finansutgifter		-72 805	-82 682
23 Motpost avskrivninger	4	109 208	113 563
24 Netto driftsresultat		133 503	220 321
Disp. eller dekning av netto driftsresultat:			
25 Overføring til investering		1 477	34 505
26 Avsetninger til bundne driftsfond	13, 14	26 397	34 020
27 Bruk av bundne driftsfond	13	-41 796	-23 500
28 Avsetninger til disposisjonsfond	13	147 426	178 441
29 Bruk av disposisjonsfond	13	0	0
30 Dekning av tidligere års merforbruk	13	0	0
31 Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat		133 503	223 465
32 Fremført til inndeckning i senere år (merforbruk)		0	-3 144

Bevilgningsoversikt drift Rana kommune

Etter § 5-4 i forskriften

<i>Bevilgningsoversikt - drift (regnskap)</i>	<i>Note</i>	<i>Regnskap 2022</i>	<i>Regulert budsjett</i>	<i>Opprinnelig budsjett</i>	<i>Regnskap 2021</i>
1 Rammetilskudd		859 361	848 540	817 774	822 886
2 Inntekts- og formueskatt		829 908	826 764	754 562	784 675
3 Eiendomsskatt		89 316	89 360	89 360	89 793
4 Andre generelle driftsinntekter		91 590	96 330	80 326	105 993
5 Sum generelle driftsinntekter		1 870 175	1 860 994	1 742 022	1 803 348
6 Sum bevilgninger drift, netto		1 573 705	1 669 308	1 587 703	1 604 480
7 Avskrivninger	4	109 598	113 600	113 600	104 970
8 Sum netto driftsutgifter		1 683 304	1 782 908	1 701 303	1 709 450
9 Brutto driftsresultat		186 872	78 086	40 719	93 898
10 Renteinntekter		42 628	34 000	11 567	20 262
11 Utbytter		37 366	37 300	15 000	13 410
12 Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler		29	0	0	236
13 Renteutgifter		60 191	62 170	46 470	28 014
14 Avdrag på lån	10	98 765	98 700	98 700	75 401
15 Netto finansutgifter		-78 933	-89 570	-118 603	-69 507
16 Motpost avskrivninger	4	109 598	113 600	113 600	104 970
17 Netto driftsresultat		217 537	102 116	35 716	129 361
Disponering eller dekning av netto driftsresultat		0	0	0	0
18 Overføring til investering		34 505	32 727	20 262	1 402
19 Avsetninger til bundne driftsfond	13, 14	34 020	19 078	16 078	26 397
20 Bruk av bundne driftsfond	13, 14	-23 500	-27 500	-22 114	-41 796
21 Avsetninger til disposisjonsfond	13	172 512	114 679	46 115	143 358
22 Bruk av disposisjonsfond	13	0	-36 868	-24 625	0
23 Dekning av tidligere års merforbruk	13	0	0	0	0
24 Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat		217 537	102 116	35 716	129 361
25 Fremført til inndecking i senere år (merforbruk)		0	0	0	0

Nettobeløp bevilgninger til drift etter § 5-4 tilsvarende beløpet på post 6.

<i>Sektor</i>	<i>Regnskap 2022</i>	<i>Regulert budsjett</i>	<i>Opprinnelig budsjett</i>	<i>Regnskap 2021</i>
10 Støttetjeneste	102 062	111 411	105 770	99 569
19 Rådmannen	5 591	12 737	12 438	5 028
20 Oppvekst og kultur	601 811	606 124	581 682	592 915
30 Helse og omsorg	677 257	664 524	628 458	647 988
35 NAV kommune	36 305	44 938	48 916	42 843
60 Tekniske tjenester	113 670	125 014	110 693	126 389
64 Selvkostområde Vann og Avløp	-42 260	-38 783	-34 383	-25 728
65 Selvkostområde Feiing	473	-16	-16	-212
71 Kirkelig fellesråd	16 068	16 068	16 068	15 785
80 Fellesområde drift	110 994	130 726	156 183	138 574
93 Finans	-48 265	-3 435	-38 106	-38 671
Sum bevilgninger drift	1 573 705	1 669 308	1 587 703	1 604 480

Bevilgningsoversikt investeringer Rana kommune

Etter § 5-5 i forskriften

Bevilgningsoversikt - investeringer	Note	Regnskap 2022	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2021
1 Investeringer i varige driftsmidler	4	232 137	251 199	404 000	429 484
2 Tilskudd til andres investeringer		3 800	22 200	472 200	18 901
3 Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	5	5 599	6 400	6 400	5 244
4 Utlån av egne midler	6	0	0	0	8 500
5 Avdrag på lån	10	0	0	0	0
6 Sum investeringsutgifter		241 536	279 799	882 600	462 129
7 Kompensasjon for merverdiavgift		32 767	37 220	63 350	70 111
8 Tilskudd fra andre		16 401	31 742	31 190	17 130
9 Salg av varige driftsmidler		21 157	2 000	2 000	21 621
10 Salg av finansielle anleggsmidler		0	0	0	0
11 Utdeling fra selskaper		0	0	0	21 531
12 Mottatte avdrag på utlån av egne midler	9	6 040	10 968	10 968	6 040
13 Bruk av lån	9	136 881	169 812	314 198	366 480
14 Sum investeringsinntekter		213 247	251 742	421 706	502 914
15 Videreutlån		133 925	100 000	100 000	111 736
16 Bruk av lån til videreutlån		83 530	100 000	100 000	66 336
17 Avdrag på lån til videreutlån		18 869	24 000	24 000	16 821
18 Mottatte avdrag på videreutlån		105 143	32 000	32 000	77 920
19 Netto utgifter videreutlån		-35 880	-8 000	-8 000	-15 699
20 Overføring fra drift		-34 505	-32 727	-20 262	-1 402
21 Avsetninger til bundne investeringsfond	13	74 545	38 478	38 478	82 076
22 Bruk av bundne investeringsfond	13	-34 757	-28 116	-25 550	-19 307
23 Avsetninger til ubundet investeringsfond	13	8 440	8 440	8 440	32 558
24 Bruk av ubundet investeringsfond	13	-6 132	-6 132	-454 000	-37 440
25 Dekning av tidligere års udekket beløp		0	0	0	0
26 Sum overføring fra drift og netto avsetninger		7 591	-20 057	-452 894	56 484
27 Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)		0	0	0	0

Økonomisk oversikt balanse Rana kommune

Etter § 5-8 i forskriften

		Rana kommune	Konsern	Rana kommune	Konsern
Oversikt - balanse	Note	01.01.2022	01.01.2022	31.12.2022	31.12.2022
EIENDELER					
A. Anleggsmidler	4	7 239 161	7 402 411	7 481 658	7 656 995
I. Varige driftsmidler		3 140 967	3 236 559	3 222 020	3 313 870
1. Faste eiendommer og anlegg	4	3 086 372	3 140 177	3 167 313	3 219 867
2. Utstyr, maskiner og transportmidler	4	54 595	96 382	54 707	94 004
II. Finansielle anleggsmidler		930 647	931 077	934 675	935 257
1. Aksjer og andeler	5	182 577	183 007	188 176	188 758
2. Obligasjoner		0	0	0	0
3. Utlån	6	748 070	748 070	746 499	746 499
III. Immaterielle eiendeler		0	0	0	0
IV. Pensjonsmidler	11	3 167 547	3 234 774	3 324 963	3 407 867
B. Omløpsmidler		1 691 876	1 726 849	1 940 509	1 975 860
I. Bankinnskudd og kontanter		1 306 721	1 323 603	1 517 780	1 533 086
II. Finansielle omløpsmidler		0	0	0	0
1. Aksjer og andeler		0	0	0	0
2. Obligasjoner		0	0	0	0
3. Sertifikater		0	0	0	0
4. Derivater		0	0	0	0
III. Kortsiktige fordringer	18	385 155	403 246	422 729	442 774
1. Kundefordringer	18	40 505	46 935	110 746	121 935
2. Andre kortsiktige fordringer	18	167 161	177 985	133 516	141 420
3. Premieavvik	11	177 489	178 326	178 467	179 419
Sum eiendeler		8 931 037	9 129 259	9 422 167	9 632 855
EGENKAPITAL OG GJELD					
C. Egenkapital		2 619 269	2 651 282	2 826 298	2 865 900
I. Egenkapital drift		829 784	844 697	1 012 817	1 030 574
1. Disposisjonsfond	13	713 035	727 948	885 548	906 449
2. Bundne driftsfond	13, 14	116 749	116 749	127 270	127 270
3. Merforbruk i driftsregnskapet		0	0	0	-3 144
4. Mindreforbruk i driftsregnskapet		0	0	0	0
II. Egenkapital investering		483 304	479 091	525 399	521 083
1. Ubundet investeringsfond	13	225 998	226 259	228 306	228 567
2. Bundne investeringsfond	13	257 306	257 566	297 093	297 353
3. Udekket beløp i investeringsregnskapet		0	-4 734	0	-4 837
III. Annen egenkapital		1 306 181	1 327 493	1 288 082	1 314 243
1. Kapitalkonto	2	1 313 305	1 335 492	1 295 206	1 322 242
2. Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen drift		0	-875	0	-875
3. Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen investering		-7 124	-7 124	-7 124	-7 124
D. Langsiktig gjeld	9	6 008 214	6 148 992	6 289 559	6 437 304
I. Lån		3 081 723	3 149 911	3 161 456	3 227 195
1. Gjeld til kredittinstitusjoner	9	2 194 423	2 262 611	2 624 156	2 689 895
2. Obligasjonslån	9	887 300	887 300	537 300	537 300
3. Sertifikatlån		0	0	0	0
II. Pensjonsforpliktelse	11	2 926 491	2 999 081	3 128 103	3 210 109

	Note	Rana kommune 01.01.2022	Konsern 01.01.2022	Rana kommune 31.12.2022	Konsern 31.12.2022
E. Kortsiktig gjeld		303 554	328 986	306 309	329 651
I. Kortsiktig gjeld		303 554	328 986	306 309	329 651
1. Leverandørgjeld		72 799	82 613	73 103	72 978
2. Likviditetsslån		0	0	0	0
3. Derivater		0	0	0	0
4. Annen kortsiktig gjeld		230 755	241 511	233 206	252 706
5. Premieavvik		0	4 862	0	3 967
Sum egenkapital og gjeld		8 931 037	9 129 259	9 422 167	9 632 855
F. Memoriakonti		0	0	0	0
I. Ubrukte lånemidler		121 395	121 395	104 584	104 584
II. Andre memoriakonti		-25 481	-25 481	-26 087	-26 087
III. Motkonto for memoriakontiene		-95 914	-95 914	-78 497	-78 497

Oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner

Se § 5-9 i forskriften

<i>Drift</i>	<i>Regnskap 2022</i>	<i>Regulert budsjett</i>
1. Netto driftsresultat	-217 537	-102 116
2. Avsetninger til bundne driftsfond	34 020	19 078
3. Bruk av bundne driftsfond	-23 500	-27 500
4. Overføring til investering i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	34 505	32 727
5. Avsetninger til disposisjonsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	114 679	114 679
6. Bruk av disposisjonsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	-36 868	-36 868
7. Budsjettet dekning av tidligere års merforbruk	0	0
8. Årets budsjettavvik (mer- eller mindreforbruk før strykninger)	-94 701	0
12. Strykning av bruk av disposisjonsfond	36 868	0
13. Mer- eller mindreforbruk etter strykninger	-57 833	0
17. Avsetning av mindreforbruk etter strykninger til disposisjonsfond	57 833	0
18. Fremført til inndecking i senere år (merforbruk)	0	0

<i>Investering</i>	<i>Regnskap 2022</i>	<i>Regulert budsjett</i>
1. Sum utgifter og inntekter eksklusive bruk av lån	212 821	289 869
2. Avsetninger til bundne investeringsfond	74 545	38 478
3. Bruk av bundne investeringsfond	-34 757	-28 116
4. Budsjettet bruk av lån	-269 812	-269 812
5. Overføring fra drift i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	-34 505	-32 727
6. Avsetninger til ubundet investeringsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	8 440	8 440
7. Bruk av ubundet investeringsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	-6 132	-6 132
8. Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0
9. Årets budsjettavvik (udekket eller udisponert beløp før strykninger)	-49 401	0
11. Strykning av bruk av lån	49 401	
14. Udekket eller udisponert beløp etter strykninger	0	-
15. Avsetning av udisponert beløp etter strykninger til ubundet investeringsfond	0	-
16. Fremført til inndecking i senere år (udekket beløp).	0	-

Avdelingsregnskap

Kommunestyret vedtar bevilgninger på avdelingsnivå – regnskapet vises derfor også på avdelingsnivå i denne oversikten.

	Regnskap 2022	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2021
Sektor: 10 Støttetjeneste				
100 Brukerbetalinger	0	-27	-26	0
110 Salgs- og leieinntekter	-641	-950	-1 160	-653
140 Andre overføringer og tilskudd fra staten	0	-449	-440	0
150 Overføringer og tilskudd fra andre	-18 272	-15 809	-11 760	-17 407
200 Lønnsutgifter	54 936	60 049	54 752	52 473
205 Sosiale utgifter	14 745	16 553	16 529	15 770
210 Kjøp av varer og tjenester	31 234	32 676	38 654	32 390
220 Overføringer og tilskudd til andre	20 060	18 919	8 781	16 995
250 Renteinntekter	-1 029	-1 000	-617	-1 079
270 Renteutgifter	8	0	0	59
330 Bruk av disposisjonsfond	0	0	-750	0
340 Bruk av bundne fond	0	-656	0	-453
370 Avsetning til bundne driftsfond	129	0	0	0
390 Overføring til investeringsregnskapet	0	0	0	822
Sum sektor: 10 Støttetjeneste	101 170	109 306	103 963	98 918
Sektor: 19 Rådmannen				
150 Overføringer og tilskudd fra andre	-337	-549	-549	-347
200 Lønnsutgifter	3 299	4 364	4 115	3 107
205 Sosiale utgifter	659	975	968	676
210 Kjøp av varer og tjenester	1 652	7 298	7 257	1 340
220 Overføringer og tilskudd til andre	317	649	647	252
330 Bruk av disposisjonsfond	0	-875	-875	0
Sum sektor: 19 Rådmannen	5 591	11 862	11 563	5 028
Sektor: 20 Oppvekst og kultur				
100 Brukerbetalinger	-24 046	-24 776	-24 792	-23 964
110 Salgs- og leieinntekter	-12 702	-13 595	-15 742	-9 880
140 Andre overføringer og tilskudd fra staten	-4 644	-4 634	-9 815	-9 781
150 Overføringer og tilskudd fra andre	-80 248	-68 448	-55 087	-78 924
200 Lønnsutgifter	432 424	431 237	401 047	420 812
205 Sosiale utgifter	72 231	71 391	70 192	71 410
210 Kjøp av varer og tjenester	193 017	186 571	179 896	191 477
220 Overføringer og tilskudd til andre	21 136	23 744	26 168	21 984
250 Renteinntekter	-25	0	0	-10
270 Renteutgifter	8	0	0	2
340 Bruk av bundne fond	-5 686	-730	-100	-5 919
370 Avsetning til bundne driftsfond	8 188	3 000	0	7 259
Sum sektor: 20 Oppvekst og kultur	599 653	603 760	571 767	584 467

	Regnskap 2022	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2021
Sektor: 30 Helse og omsorg				
100 Brukerbetalinger	-51 982	-52 051	-45 487	-50 715
110 Salgs- og leieinntekter	-9 564	-9 165	-7 294	-7 982
140 Andre overføringer og tilskudd fra staten	-288	0	-1 143	0
150 Overføringer og tilskudd fra andre	-150 811	-147 178	-111 555	-161 458
200 Lønnsutgifter	609 194	601 151	580 780	583 110
205 Sosiale utgifter	116 130	115 848	109 869	116 591
210 Kjøp av varer og tjenester	150 737	143 318	93 172	152 275
220 Overføringer og tilskudd til andre	13 552	12 601	8 973	16 167
250 Renteinntekter	-40	0	0	-16
270 Renteutgifter	12	0	0	4
340 Bruk av bundne fond	-2 227	0	0	-3 431
370 Avsetning til bundne driftsfond	1 199	0	0	3 427
Sum sektor: 30 Helse og omsorg	675 913	664 524	627 315	647 972
Sektor: 35 NAV kommune				
150 Overføringer og tilskudd fra andre	-3 968	-492	-484	-2 138
200 Lønnsutgifter	12 189	15 341	13 862	13 544
205 Sosiale utgifter	2 333	2 185	2 142	2 418
210 Kjøp av varer og tjenester	3 092	4 445	4 273	3 173
220 Overføringer og tilskudd til andre	22 659	23 459	29 123	25 845
340 Bruk av bundne fond	0	0	0	-457
370 Avsetning til bundne driftsfond	670	0	0	0
Sum sektor: 35 NAV kommune	36 975	44 938	48 916	42 386
Sektor: 60 Tekniske tjenester				
100 Brukerbetalinger	0	-7	-7	0
110 Salgs- og leieinntekter	-35 184	-30 383	-35 010	-26 386
140 Andre overføringer og tilskudd fra staten	-252	-8 060	-153	-6 747
150 Overføringer og tilskudd fra andre	-28 403	-17 071	-14 184	-21 833
200 Lønnsutgifter	69 994	70 380	69 884	69 745
205 Sosiale utgifter	13 887	15 063	14 504	14 634
210 Kjøp av varer og tjenester	65 103	59 113	57 086	64 668
220 Overføringer og tilskudd til andre	28 274	27 919	18 420	25 561
270 Renteutgifter	22	0	0	2
340 Bruk av bundne fond	-2 093	0	-200	-6 395
370 Avsetning til bundne driftsfond	41	128	128	250
390 Overføring til investeringsregnskapet	822	822	822	0
Sum sektor: 60 Tekniske tjenester	112 211	117 904	111 290	113 499
Sektor: 64 Selvkostområde Vann og Avløp				
110 Salgs- og leieinntekter	-81 699	-82 700	-82 700	-75 684
150 Overføringer og tilskudd fra andre	-870	-260	-260	-1 041
200 Lønnsutgifter	14 143	14 380	14 380	14 238
205 Sosiale utgifter	2 623	3 000	3 000	2 684
210 Kjøp av varer og tjenester	23 415	26 397	30 797	33 872
220 Overføringer og tilskudd til andre	128	400	400	203
230 Avskrivninger	21 557	22 245	22 245	20 530
270 Renteutgifter	19 769	20 762	14 062	10 887
340 Bruk av bundne fond	0	-4 224	-1 924	-5 845
370 Avsetning til bundne driftsfond	1 084	0	0	0
Sum sektor: 64 Selvkostområde Vann og Avløp	150	0	0	-156

	Regnskap 2022	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2021
Sektor: 65 Selvkostområde Feiing				
110 Salgs- og leieinntekter	-4 005	-4 705	-4 705	-4 080
150 Overføringer og tilskudd fra andre	-1	-21	-21	-288
200 Lønnsutgifter	3 169	2 882	2 882	2 884
205 Sosiale utgifter	661	723	723	592
210 Kjøp av varer og tjenester	649	1 085	1 085	648
220 Overføringer og tilskudd til andre	0	20	20	31
230 Avskrivninger	123	120	120	123
270 Renteutgifter	42	20	20	29
340 Bruk av bundne fond	-512	-124	-124	0
370 Avsetning til bundne driftsfond	0	0	0	60
Sum sektor: 65 Selvkostområde Feiing	125	0	0	0
Sektor: 71 Kirkelig fellesråd				
110 Salgs- og leieinntekter	-558	0	0	-472
220 Overføringer og tilskudd til andre	16 626	16 068	16 068	16 257
Sum sektor: 71 Kirkelig fellesråd	16 068	16 068	16 068	15 785
Sektor: 80 Fellesområde drift				
110 Salgs- og leieinntekter	0	0	0	-25 513
150 Overføringer og tilskudd fra andre	-5 832	0	0	-15 618
200 Lønnsutgifter	370	10 382	39 510	3 376
205 Sosiale utgifter	48	0	0	753
210 Kjøp av varer og tjenester	14 295	20 884	26 384	60 880
220 Overføringer og tilskudd til andre	102 112	99 460	90 289	114 695
270 Renteutgifter	0	0	0	6
340 Bruk av bundne fond	-3 630	-12 000	-10 000	-11 249
Sum sektor: 80 Fellesområde drift	107 364	118 726	146 183	127 332
Sektor: 93 Finans				
110 Salgs- og leieinntekter	-60 194	-40 352	-60 352	-57 866
130 Rammetilskudd	-859 361	-848 540	-817 774	-822 886
140 Andre overføringer og tilskudd fra staten	-43 865	-40 687	-26 275	-46 449
150 Overføringer og tilskudd fra andre	-7 484	-2 347	-2 347	-1 556
160 Inntekts- og formuesskatt	-829 908	-826 764	-754 562	-784 675
170 Eiendomsskatt	-89 316	-89 360	-89 360	-89 793
180 Andre skatteinntekter	-42 541	-42 500	-42 500	-43 017
200 Lønnsutgifter	-1 885	4 435	-2 136	-2 161
205 Sosiale utgifter	-23 309	-13 674	-13 674	-24 245
210 Kjøp av varer og tjenester	11 981	12 195	4 095	9 959
220 Overføringer og tilskudd til andre	32 626	36 308	36 308	37 199
230 Avskrivninger	87 918	91 235	91 235	84 317
250 Renteinntekter	-41 565	-33 000	-10 950	-19 394
260 Utbytter	-37 366	-37 300	-15 000	-13 410
270 Renteutgifter	40 331	41 388	32 388	17 025
280 Avdrag	98 765	98 700	98 700	75 401
300 Mot post avskrivninger	-109 598	-113 600	-113 600	-104 970
330 Bruk av disposisjonsfond	0	-35 993	-23 000	0
340 Bruk av bundne fond	-9 351	-9 766	-9 766	-8 047
360 Avsetning til disposisjonsfond	172 512	114 679	46 115	143 358
370 Avsetning til bundne driftsfond	22 709	15 950	15 950	15 401
390 Overføring til investeringsregnskapet	33 683	31 905	19 440	580
Sum sektor: 93 Finans	-1 655 219	-1 687 088	-1 637 065	-1 635 229

Detaljert investeringsregnskap 2022

Prosjekt	Regnskap 2022	Reg. bud. 2022	Oppr. bud. 2022	Avvik 2022
Sum investeringsutgifter	241 536	279 799	882 600	38 263
Skolelokaler				
31720079 Gruben barneskole - nybygg	2 968	2 000	2 000	-968
31720080 Båsmo barneskole - nybygg	32 202	35 000	77 500	2 798
31920082 Selfors barneskole - ny gymsal	43 580	25 000	25 000	-18 580
32120085 Ny gymsal Båsmo barneskole	26 412	25 000	25 000	-1 412
32220002 Riving Båsmo barneskole inkl. gymanlegg	3 500	8 000	8 000	4 500
Sum skolelokaler	108 662	95 000	137 500	-13 662
Kommunale veier				
31760040 Kommunale veier	0	4 000	4 000	4 000
31760042 GS-veg Brennåsen del 2 med va	1 270	0	0	-1 270
31960053 Miljøgate Lars Meyers gate	37	0	0	-37
32160076 Bru Andfjellet	27 612	33 700	16 700	6 088
32160077 Dunderforsen bru - Stupforsmoen	4 774	4 700	3 900	-74
32160089 Boligfelt Brennåsen	1 005	1 100	0	95
32260001 Rør gjennom Harestien/Svingen	752	1 500	1 500	748
32260002 Bekkeinntak Mølnhusdalen	1 562	1 544	0	-18
32260006 Etablering av avgiftsparkering småbåthavna	0	315	0	315
32260008 Utstyr veihevel	125	0	0	-125
32260099 John Deere 6250R	1 744	0	0	-1 744
32260100 Asfaltbalje	391	0	0	-391
32260102 Plogfeste YF14628	270	0	0	-270
32260003 Kantslått - klippehode	206	0	0	-206
32260104 Kjøp av snøfres 260 THS	358	0	0	-358
32260105 Klappvinge hjullaster	235	0	0	-235
32260107 Ny bruktbil samferdsel VW Transporter YA65839	150	0	0	-150
Sum kommunale veier	40 491	46 859	26 100	6 368
Kommunale eiendommer og teknisk infrastruktur				
31660037 Toranesgata	267	270	0	3
31960016 Kjøp av Torggata 2 (Trygdegården)	3	800	0	797
32010001 Oppgradering/utbygging internt nettverk	6 152	8 000	8 000	1 848
32060001 Nytt luftaggregat Moheia bad	337	300	0	-37
32130083 Krisesenter Tjærahågen	251	360	0	109
32130084 Kløverbakken 2 - bofellesskap	0	0	25 000	0
32130086 Oppgradering Ytteren bosenter	101	1 000	22 000	899
32130087 Bygging av 2 småhus m/2 enheter	0	0	6 500	0
32160100 Kjøp av Heggveien 7	0	0	0	0
32260007 Detaljregulering for boliger Engeshaugen	0	320	0	320
32260103 Lys Sagbakken stadion	1 278	0	0	-1 278
32220001 Innredning fritidsklubb Gruben - Leieavtale GIL Eiendom	0	0	1 400	0
32230002 Nordmohøgda 1 - bofellesskap	0	0	19 000	0
32230003 Nordmohøgda 2- bofellesskap	0	0	12 000	0
32230004 Nytt sykehjem og sentralkjøkken	0	0	2 000	0
32230005 Ytteren sykehjem - nytt signalanlegg	0	0	5 000	0
32250001 Kjøp av leilighet i Fairbanksveien 14	2 307	2 300	0	-7
32280001 Utskifting vindu kommunestyresal	1 095	1 100	0	5
Sum kommunale eiendommer og teknisk infrastruktur	11 792	14 450	100 900	2 658

Prosjekt	Regnskap 2022	Reg. bud. 2022	Oppr. bud. 2022	Avvik 2022
Parker og turveier				
31860043 Grønt-park Nordlandstorget	155	200	0	45
32060060 Havmannaksen-jernbaneparken	9 490	12 000	35 500	2 510
32260005 Turvei Yttrabekken - Leirhølabekken	688	690	0	2
Sum parker og turveier	10 333	12 890	35 500	2 557
Vann og avløpsanlegg				
30464023 Hovedplan vannforsyning	590	0	27 850	-590
30464024 Utbedring avløp	716	0	58 400	-716
31264032 Vannledning Langneset -Åga	6	0	0	-6
31564036 Rehab VA Lilleåsen øst	9	0	0	-9
31564095 Rehab VA Slettbakken	5	0	0	-5
31864048 Avløpsløsning Rana	5 813	16 000	0	10 187
31964049 Rehab VA Møllerveien del 1 og 3	1	0	0	-1
31964051 Rehab VA Sankthansveien	1 016	0	0	-1 016
31964052 Høydebasseng Skillevollen	1 439	1 300	0	-139
31964056 Rehab VVA Skellefteåvn, Lilleåsen Øst og Vasaveien	1 116	1 300	0	184
31964057 Rehab VVA Svalbardgata øst og vest	6 738	13 200	0	6 462
31964058 Rehab VVA Svenskveien øst og Storgata øst	12 483	12 000	0	-483
31964059 UV-bygg Hammeren - Reservevannforsyning Mo vannve	2 150	0	0	-2 150
32064062 Rehab VA AP10 til Sportsalleen, Engveien del 1 og Krok	10 737	23 300	0	12 563
32064064 Rehab VA Skogveien	16	0	0	-16
32064070 Rehab VA Petter Dass gt	3 377	2 700	0	-677
32164074 Rehab VA Lemoen-Kvernkroken	1 681	1 350	0	-331
32164075 Rehab VA Hasselbomsvei	3 325	2 600	0	-725
32164090 Skisseprosjekt Ranosen	179	0	0	-179
32264002 Omlegging VA Bane NOR	4 000	0	0	-4 000
32264003 Rehab. VA Per Persaveien	50	0	0	-50
32264004 Rehab. VA Skipper Nilsens gate	46	0	0	-46
32264005 Rehab. VA Øvrebakken	25	0	0	-25
32264097 Rehab VA Mofjellveien	2 440	2 500	0	60
32264098 Rehab VA Skogbrynet 73-77	144	0	0	-144
Sum vann og avløpsanlegg	58 101	76 250	86 250	18 149
Øvrige investeringstiltak				
30460015 Tomtesalg	20	0	0	-20
30460016 Kjøp av tomtegrunn	0	1 000	1 000	1 000
32220031 Ny bibliotekbuss	0	0	3 000	0
32260106 Brannbil midlertidig erstatning VF64879	450	0	0	-450
31160031 Ny flyplass	2 289	1 000	450 000	-1 289
31260033 Bevilgning trafikkisikkerhetstiltak	0	3 750	3 750	3 750
41598007 Egenkapitalinnskudd pensjonsordning	5 599	6 400	6 400	801
41598008 Ramme mindre investeringer lånefinansiert	0	0	5 000	0
41798011 Ramme mindre investeringer < 1 mill. kr	0	0	5 000	0
Sum øvrige investeringer	8 358	12 150	474 150	3 792
Kirkelig fellesråd				
31798092 Tilskudd nytt kjølerom	0	18 400	18 400	18 400
31198091 Investeringstilskudd Rana kirkelige fellesråd	3 800	3 800	3 800	0
Sum kirkelig fellesråd	3 800	22 200	22 200	18 400

Noter

Organiseringen av kommunens virksomhet	92
Note 1 - Endring i arbeidskapital.....	94
Note 2 – Kapitalkonto	95
Note 3 – Vesentlige endringer i regnskapsprinsipp	96
Note 4 – Varige driftsmidler.....	96
Note 5 – Aksjer og andeler.....	97
Note 6 – Utlån	98
Note 7 – Markedsbaserte finansielle omløpsmidler.....	98
Note 8 – Sikring av finansielle eiendeler og forpliktelser	99
Note 9 – Lån	100
Note 10 – Avdrag på lån.....	102
Note 11 – Pensjon	103
Note 12 – Garantier gitt av kommune	105
Note 13 – Bruk og avsetning fond.....	105
Note 14 – Selvkost.....	107
Note 15 – Salg av aksjer	109
Note 16 – Ytelse til ledende personer	109
Note 17 – Godtgjørelse til revisor	110
Note 18 – Fordringer.....	110
Note 19 – Usikre forpliktelser	111
Note 20 – Spesifikasjon av uvanlige og vesentlige poster og transaksjoner.....	111

Regnskapsprinsipper

Regnskapet til Rana kommune utarbeides i tråd med regnskapsprinsipper som fremkommer av kommuneloven § 14, forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner (regnskapsforskriften), Rana kommunes økonomireglement, kommunale regnskapsstandarder, samt god kommunal regnskapsskikk.

Som det fremkommer av kommuneloven § 14-6, fremgår all tilgang og bruk av midler i løpet av året som vedrører kommunens virksomhet av drifts- eller investeringsregnskapet. Det skal ikke forekomme regnskapsføring av tilgang og bruk av midler som bare føres i balanseregnskapet.

Alle kjente utgifter, utbetalinger, inntekter og innbetalinger i året er regnskapsført brutto, det vil si at det ikke er gjort fradrag for tilhørende inntekter til utgiftene – og omvendt. (brutto prinsippet).

Videre er de tatt med i årsregnskapet for vedkommende år, enten de er betalt eller ikke.

(anordningsprinsippet) For utgifter og inntekter som enkeltvis ikke kan fastsettes eksakt for tidspunktet for regnskapsavleggelsen, registreres et anslått beløp. (beste estimat) Justering i henhold til eksakt beløp foretas påfølgende år.

For lån er det den delen av lånet som faktisk er brukt, som føres i investeringsregnskapet, jf. Regnskapsforskriften § 2-6. Ubrukte lånemidler er registrert som memoriapost.

Klassifiserings og vurderingsregler for anleggsmidler, omløpsmidler og gjeld

I tråd med forskrift om årsregnskap og årsberetning for kommuner § 3-1, er eiendeler bestemt til varig eie eller bruk for kommunen klassifisert som anleggsmidler i balanseregnskapet. Eiendeler som ikke oppfyller kravet til varig eie eller bruk, klassifiseres som omløpsmidler. Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost og omløpsmidler til det laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi (laveste verdis prinsipp). Laveste verdis prinsipp fravikes i tilfeller hvor det er i tråd med god kommunal regnskapsskikk for regnskapsføring av sikring.

Anleggsmidler med begrenset levetid, avskrives med like store årlige beløp over levetiden til anleggsmiddelet. Avskrivningsperioden er i tråd med forskrift om årsregnskap og årsberetning for kommuner § 3-4. Avskrivning starter senest året etter at anleggsmidlet er anskaffet eller tatt i bruk. Ved verdifall som ikke er forbigående, nedskrives anleggsmiddelet til virkelig verdi.

Markedsbaserte finansielle omløpsmidler vurderes til virkelig verdi.

Lån som er tatt opp etter kommuneloven § 14-15 første eller andre ledd, § 14-16, § 14-17 første ledd, klassifiseres i balanseregnskapet som langsiktig gjeld. Annen gjeld er kortsiktig. Langsiktig gjeld vurderes til opptakskost, og oppskrives ved varig økning i forpliktelsen i henhold til § 3-2 i forskriften. Kortsiktig gjeld vurderes til høyeste av opptakskost og virkelig verdi. Dette fravikes i tilfeller hvor det er i tråd med god kommunal regnskapsskikk for regnskapsføring av sikring. Hvor kortsiktig gjeld vurderes likt som markedsbaserte finansielle omløpsmidler, vurderes det til virkelig verdi.

Tap på fordringer

Kundefordringer blir vurdert til pålydende verdi med fradrag for mulige tap. Det foretas årlig en gjennomgang av kundemassen og konstaterte tap skal utgiftsføres. I tillegg foretas en konkret gjennomgang av kundemassen for å kunne foreta en avsetning på kunder hvor risikoen for tap foreligger.

Merverdiavgift

For de relevante tjenesteområder benyttes regler i tråd med merverdiavgiftsloven (for eksempel vann og avløp, feiertjeneste, parkering, kantinedrift og kino). For øvrige tjenesteområder kreves merverdiavgiftskompensasjon.

Selvkostberegninger

Selvkost er fastsatt i tråd med kommuneloven § 15-1 og Forskrift om beregning av samlet selvkost for kommunale og fylkeskommunale gebyrer (selvkostforskriften).

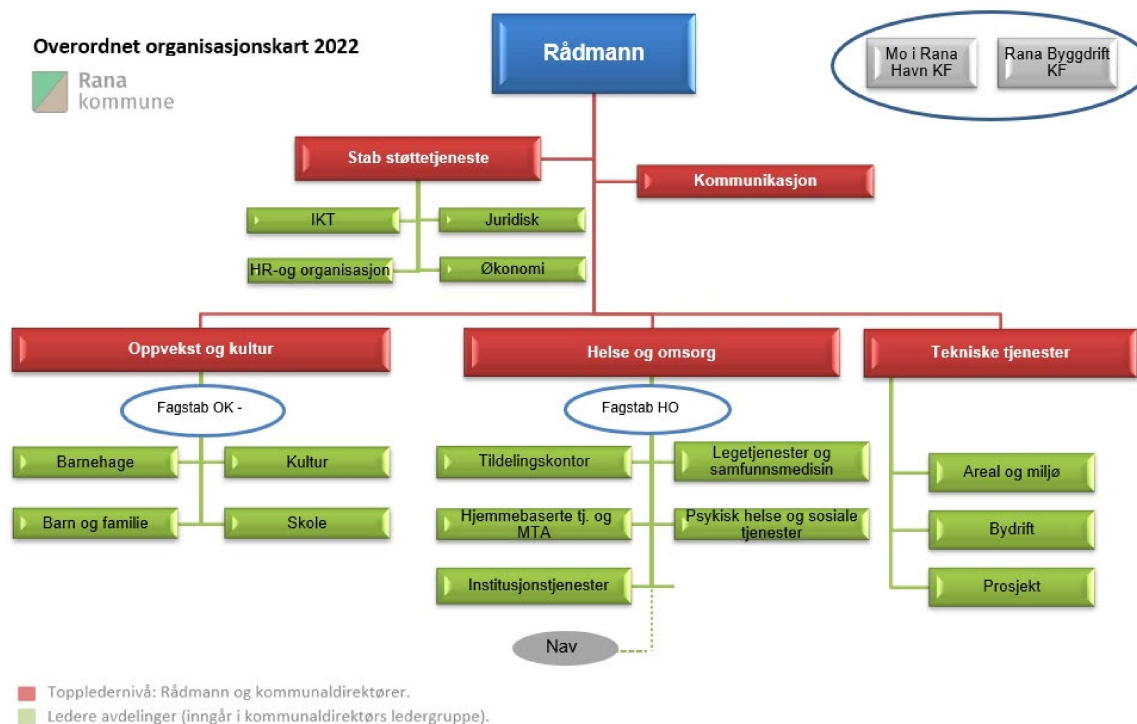
Pensjoner

Pensjoner føres i tråd med regnskapsforskriften § 3-5 om regnskapsføring av pensjon.

Organiseringen av kommunens virksomhet

Av figuren nedenfor fremgår det hvordan kommunens virksomhet er organisert.

Overordnet organisasjonskart 2022:

Kommunen har eierskap og interesser i aksjeselskap, interkommunale selskap, kommunale foretak, og ulike former for interkommunalt samarbeid etter gammel og ny kommunelov, samt andre samarbeid etter avtale.

Det vises i denne sammenhengen til «Eierskapsmelding Rana kommune 2022», del 1 og 2, publisert på kommunens [tjenesteportal](#). Her listes de ulike eierskap, interesser og samarbeid opp. Se også oppstilling nedenfor.

Aksjer og andeler fremgår av note 5.

Interkommunale selskap:

Helgeland Avfallsforedling IKS

Kommunale foretak

Rana Byggdrift KF og Mo i Rana Havn KF

Interkommunale samarbeid og andre virksomheter

Arkiv i Nordland/KOAN	MidtSkandia
Biblioteksentralen SA	Midtre Nordland nasjonalparkstyre
Digitale Helgeland	Norges nasjonalpark kommuner (NPKL)
Fosterhjem Helgeland	Opplæringskontoret Nord-Helgeland
Helseparken i Rana	Polarsirkelen Friluftsråd
Indre Helgeland Kontrollutvalgssekreteriat	PPT Rana
Indre Helgeland Regionråd	Ranavassdraget Fiskeforvaltning SA
Krisesenteret	Samordna innkjøp i Nordland
Kommunenenes Sentralforbund KS	Stiftelsen Helgeland Museum
Landssammenslutning av Vass- dragskommuner (LVK)	Sparebankstiftelsen Helgeland
Legevakt	Termik Rana
	Utmarkskommunenenes sammenslutning (USS)

Note 1 Endring i arbeidskapital

Arbeidskapitalen til kommunen viser hvor likvid kommunen er. Videre uttrykker endringen i arbeidskapital utviklingen i kommunen sin betalingsevne. Utgangspunktet er balanseregnskapet og endringen av arbeidskapitalen som består av omløpsmidler minus kortsiktig gjeld i regnskapsperioden, korrigert for ubrukte lånemidler i tilsvarende periode. Tilsvarende finner man endringen av arbeidskapitalen ved å se på anskaffelses og anvendelse av midler i drift- og investeringsregnskap.

Balanseregnskapet	31.12.2022	01.01.2022	Endring
Omløpsmidler	1 940 509	1 691 876	-248 632
Kortsiktig gjeld	-306 309	-303 554	2 755
Arbeidskapital	1 634 200	1 388 322	245 878
Driftsregnskapet			
			Sum
Sum driftsinntekter			-2 446 975
Sum driftsutgifter			2 150 505
Netto finansutgifter			78 933
Netto driftsresultat			-217 537
Investeringsregnskapet			
Sum investeringsutgifter			241 536
Sum investeringsinntekter			-213 247
Netto utgifter videreutlån			-35 880
Netto utgifter i investeringsregnskapet			-7 591
Endring ubrukte lånemidler (økning +/-reduksjon-)			-16 811
Endring i regnskapsprinsipp ført direkte mot egenkapital			0
Endring arbeidskapital i drifts- og investeringsregnskapet			-208 317

Endring i arbeidskapital konsern

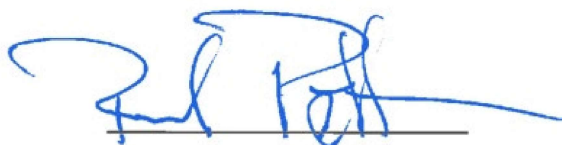
Balanseregnskapet	31.12.2022	01.01.2022	Endring
Omløpsmidler	1 976 960	1 726 849	-250 112
Kortsiktig gjeld	-329 651	-328 986	665
Arbeidskapital	1 647 310	1 397 863	249 447
Driftsregnskapet			
			Sum
Sum driftsinntekter			-2 550 246
Sum driftsutgifter			2 247 243
Netto finansutgifter			82 682
Netto driftsresultat			-220 321
Investeringsregnskapet			
Sum investeringsutgifter			241 911
Sum investeringsinntekter			-213 247
Netto utgifter videreutlån			-35 880
Netto utgifter i investeringsregnskapet			-7 215
Endring ubrukte lånemidler (økning +/-reduksjon-)			-16 811
Endring i regnskapsprinsipp ført direkte mot egenkapital			0
Endring arbeidskapital i drifts- og investeringsregnskapet			-210 725

Note 2 Kapitalkonto

Kapitalkontoen beskriver hvor mye kommunen har brukt av sin egenkapital til å finansiere anleggsmidler. Dette fremkommer som differansen mellom balanseført verdi av anleggsmidler og langsiktig gjeld justert for ubrukte lånemidler. Kapitalkontoen fremgår av balansepostene 2599000 - 2599025.

Balansen	31.12.2022	01.01.2022	Endring
Anleggsmidler	7 481 658	7 239 161	242 497
Langsiktig gjeld	-6 289 559	-6 008 214	-281 346
Endring ubrukte lånemidler (økning +/-reduksjon-)	104 584	121 395	-16 811
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker anleggsmidler			
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker langsiktig gjeld			
Bokført kapitalkonto	1 295 206	1 313 305	-18 099

Mo i Rana, dato: 29.03.2023

Robert Pettersen

Rådmann

Linn Carina Utsi

Økonomisjef

Note 3 Vesentlige endringer i regnskapsprinsipper

	Regnskap 2021	Regnskap 2022	Konsern 2022
Beholdning pr 1.1	7 124	7 124	7 999
Brukt i løpet året			
Avsatt			
Endring			
Beholdning pr 31.12	7 124	7 124	7 999

I 2008 ble det foretatt flere endringer på bakgrunnen av brev fra KRD av 15.7.2007 og 20.12.2007 om endret regnskapsførsel av likviditetsreserven som skulle sees i sammenheng med GKRS nr. 5 *Endringer i regnskapsprinsipper*. Kommunen overførte endringer i regnskapsprinsipper tidligere år samt mottatt topp-finansiering ressurskrevende brukere 2008 til ny konto 2581001 Endring regnskapsprinsipper drift i 2008.

Note 4 Varige driftsmidler

Årets nedskrivning på 22 mill. kr er knyttet til riving av gamle Gruben barneskole og uteområde. Ny skole med uteområde er etablert på annen tomt. Restverdi er derfor vurdert til kr 0,00.

Note anleggsmidler 2022 Rana kommune	Gruppe 1 Edb-utstyr Kontormaskiner	Gruppe 2 Person-vare og Lastebiler	Gruppe 3 Parkerings plasser	Gruppe 4 Boliger, skoler barneh, idrettsanl	Gruppe 5 Forretningsbygg Lagerbygg	Gruppe 6 Tomter	TOTALT
Avskrivnings prosent	20,0 %	10,0 %	5,0 %	2,5 %	2,0 %	0,0 %	
Akkumulert anskaffelseskost pr. 1.1.2022	42 698	76 862	3 420	3 056 606	937 159	96 277	4 213 023
Akkumulerte/reverserte nedskrivninger	0	-1 305	-95	-56 521	-48 795	0	-106 716
Akkumulerte ordinære avskrivninger pr. 1.1.2022	-28 702	-34 957	-3 325	-709 238	-189 118	0	-965 339
Bokført verdi 1.1.2022	13 996	40 600	0	2 290 847	699 247	96 277	3 140 967
Tilgang i året	6 152	3 929	0	215 154	1 349	2 289	228 874
Avgang i året	0	0	0	0	0	-16 218	-16 218
Delsalg i året	0	0	0	0	0	0	0
Årets ordinære avskrivninger	-4 107	-5 862	0	-76 617	-23 011	0	-109 598
Årets nedskrivninger	0	0	0	-22 005	0	0	-22 005
Årets reverserte nedskrivninger	0	0	0	0	0	0	0
Bokført verdi 31.12.2022	16 041	38 666	0	2 407 380	677 585	82 348	3 222 020

GRUPPE 1 = Edb-utstyr og kontormaskiner - 5 år

GRUPPE 2 = Kjøretøy, maskiner, verktøy, inventar - 10 år

GRUPPE 3 = Parkeringsplasser og trafikklys - 20 år

GRUPPE 4 = Boliger, skoler, barnehg. idr.hus, tekn. anl., veier - 40 år

GRUPPE 5 = Forretningsbygg, Lagerbygg, Kirker og Brannstasjoner - 50 år

GRUPPE 6 = Fast eiendom og anlegg

Varige driftsmidler konsern

Note anleggsmidler 2022 Rana kommune konsern	Gruppe 1 Edb-utstyr Kontormaskiner	Gruppe 2 Person-vare og Lastebiler	Gruppe 3 Parkerings plasser	Gruppe 4 Boliger, skoler barneh, idrettsanl	Gruppe 5 Forretningsbygg Lagerbygg	Gruppe 6 Tomter og ikke avskr. b.	Gruppe 7 Båter	TOTALT
Avskrivnings prosent	20,0 %	10,0 %	5,0 %	2,5 %	2,0 %	0,0 %	2,0 %	
Akkumulert anskaffelseskost pr. 1.1.2022	42 698	131 619	3 420	3 056 606	1 025 944	103 183	21 567	4 385 037
Akkumulerte/reverserte nedskrivninger	0	-1 305	-95	-56 521	-48 795	0	0	-106 716
Akkumulerte ordinære avskrivninger pr. 1.1.2022	-28 702	-71 479	-3 325	-709 238	-227 193	0	-1 487	-1 041 424
Bokført verdi 1.1.2022	13 996	58 835	0	2 290 847	749 956	103 183	20 080	3 236 897
Tilgang i året	6 152	3 929	0	215 154	1 572	2 337	0	229 145
Avgang i året	0	0	0	0	0	-16 218	0	-16 218
Delsalg i året	0	0	0	0	0	0	0	0
Årets ordinære avskrivninger	-4 107	-7 924	0	-76 617	-24 442	0	-473	-113 563
Årets nedskrivninger	0	0	0	-22 005	0	0	0	-22 005
Årets reverserte nedskrivninger	0	0	0	0	0	0	0	0
Bokført verdi 31.12.2022	16 041	54 840	0	2 407 379	727 086	89 303	19 607	3 314 257

GRUPPE 1 = Edb-utstyr og kontormaskiner - 5 år

GRUPPE 2 = Kjøretøy, maskiner, verktøy, inventar - 10 år

GRUPPE 3 = Parkeringsplasser og trafikklys - 20 år

GRUPPE 4 = Boliger, skoler, barnehg. idr.hus, tekn. anl., veier - 40 år

GRUPPE 5 = Forretningsbygg, Lagerbygg, Kirker og Brannstasjoner - 50 år

GRUPPE 6 = Fast eiendom og anlegg

GRUPPE 7 = Båter

Note 5 Aksjer og andeler

Finansielle anleggsmidler

Selskapsnavn	Bokført verdi per 1.1.2022	Bokført verdi per 31.12.2022	Endring i året	Markeds- verdi	Eierandel i %
Kinoalliansen AS	5	5		-	3,70 %
Moment Rana AS	93	93		-	91,67 %
Åarjelhsaemien teatere AS	17	17		-	15,00 %
Driv karriere AS	1 347	1 347		-	54,50 %
Visit Helgeland AS	200	200		-	11,20 %
Freyr Battery SA	10 000	10 000		-	0,81 %
Nordland teater AS	100	100		-	40,00 %
Stakobygget AS	2 284	2 284		-	100,00 %
Helgeland Invest AS	1 375	1 375		-	8,56 %
Rana Utviklingsselskap AS	497	497		-	60,58 %
Helgeland Industriutvikling AS	-	-		-	8,56 %
Kommunekraft AS	1	1		-	0,31 %
Kunnskapsparken Helgeland AS	500	500		-	4,80 %
Helgeland kraft AS	80 640	80 640		-	26,85 %
Sjonfjellet Vindpark holding AS	-	-		-	2,94 %
Egenkapitalinnskudd KLP	84 131	89 730	5 599	-	
Sum andeler	56	56		-	
Sum innskudd boliger	1 332	1 332		-	
Sum	182 578	188 177	5 599	-	

Regnskapsforskriften krever opplysninger om aksjer og andeler i selskaper bokført som anleggsmidler. Anleggsmidler er eiendeler bestemt for varig eie eller bruk i motsetning til omløpsmidler som er eiendeler hvor fordringen normalt forfaller innen et år.

Ifølge god kommunal regnskapsskikk skal det i tillegg opplyses om vesentlige endringer i løpet av året, for eksempel selskapsstruktur, eierandel, omdanning, fusjon/fisjon og kjøp/salg av eiendeler.

Årets endringer består av:

Egenkapitalinnskuddet KLP i løpet av 2022 har økt med 5,6 mill. kr.

Egenkapitalinnskudd KLP regnes som anleggsmidler i henhold til regnskapsforskriftens § 8 og skal etter gjeldende regler føres til anskaffelseskost i balansen dvs. med det beløp som faktisk er innbetalt i løpet av de årene det har vært innbetalt egenkapitalinnskudd. Det innbetalte beløp kan avvike fra beregnet egenkapital etter KLP's vedtekter

Rana kommune har mottatt aksjeutbytte i 2022 fra Helgeland Invest AS på kr 9 281 250.

Det er ingen øvrige vesentlige endringer i aksjer og andeler i løpet av 2022.

Aksjer og andeler konsern

Selskapsnavn	Bokført verdi per 1.1.2022	Bokført verdi pr 31.12.2022	Endring i året	Markeds- verdi	Eierandel i %
Kinoalliansen AS	5	5		-	3,70 %
Moment Rana AS	93	93		-	91,67 %
Åarjelhsaemien teatere AS	17	17		-	15,00 %
Driv karriere AS	1 347	1 347		-	54,50 %
Visit Helgeland AS	200	200		-	11,20 %
Freyr Battery SA	10 000	10 000		-	0,81 %
Nordland teater AS	100	100		-	40,00 %
Stakobygget AS	2 284	2 284		-	100,00 %
Helgeland Invest AS	1375	1 375		-	8,56 %
Rana Utviklingsselskap AS	497	497		-	60,58 %
Helgeland Industriutvikling AS	0	0		-	8,56 %
Kommunekraft AS	1	1		-	0,31 %
Kunnskapsparken Helgeland AS	500	500		-	4,80 %
Helgeland kraft AS	80 640	80 640		-	26,85 %
Sjonfjellet Vindpark holding AS	0	0		-	2,94 %
Egenkapitalinnskudd KLP	84 561	90 312	5 751	-	
Sum andeler	56	56		-	
Sum innskudd boliger	1 332	1 332		-	
Sum	183 008	188 759	5 751	-	

Egenkapitalinnskuddet KLP i konsern har økt med 5,8 mill. kr.

Note 6 Utlån

Utlånt til	Utestående 31.12.	Utestående 01.01.	Tap på hovedstol	Tap på løpte renter mv.	Samlet tap
Utlån finansiert med innlån					
Stakobygget	172 048	191 976	0	0	0
Eldres borettslag		37 534			
GIL Eiendom AS	45 400	45 400	0	0	0
Formidlingslån	475 067	412 849	473	0	473
Sum lånefinansierte utlån	692 515	687 759	473	0	473
Utlån finansiert med egne midler					0
Moment AS	6 050	6 050	0	0	0
Fageråsbakkene AS	17 000	17 000	0	0	0
Helgelands Kraft AS	24 161	30 201	0	0	0
Landbruksfondet	3 445	3 398	0	0	0
Sosiale utlån	3 328	3 662	82	0	82
Sum egenfinansierte utlån	53 984	60 311	82	0	82
Sum	746 499	748 070	555	0	555

Note 7 Markedsbaserte finansielle omløpsmidler

Rana kommune har ingen markedsbaserte finansielle omløpsmidler.

Note 8 Sikring av finansielle eiendeler og forpliktelser

<i>Finansiell eiendel (sikring)</i>	<i>Sikrings-instrument</i>	<i>Formål med sikringen</i>	<i>Sikringens utløp (år)</i>
Aksjer			
Andeler			
Obligasjoner			
Utlån			
Sertifikater			
Gjeld	Rentebytteavtale	Forutsigbare rentekostnader	2024, 2028, 2030 og 2031

Kommunen har fire rentebytteavtaler - tre i Danske Bank og en i DNB.

<i>Produkt (gjeld)</i>	<i>Sikring</i>	<i>Formål</i>	<i>Motpart</i>	<i>Lånebeløp</i>	<i>Rente</i>	<i>Utløp</i>
Danske BQ7LC	Rentebytteavtale	Forutsigbare rente	Danske Bank	150 000	0,903	19.06.2030
Danske BRKDF	Rentebytteavtale	Forutsigbare rente	Danske Bank	100 000	1,297	18.06.2031
Danske BLRZS	Rentebytteavtale	Forutsigbare rente	Danske Bank	100 000	1,727	18.12.2024
DnB 4155	Rentebytteavtale	Forutsigbare rente	DnB	100 000	1,385	21.06.2028
Totalt				450 000		

Risiko som sikres

Renterisiko, variasjon i renteutgifter knyttet til låneporteføljen.

Type sikring

Formålet med sikringen er kontantsstrømsikring. Det vil si etablering av sikringer med tanke på å redusere variabiliteten i kontantstrøm knyttet til renteutgifter på lån. Når renteutgifter på underliggende (fysiske) lån øker/faller, vil dette bli nøytralisert med tilsvarende endring i kontantstrøm på sikringsinstrumentet.

Sikringsobjekt

Samlet gjeldsportefølje av flytende investeringslån. Lånene er etablert med flytende rente basert på 3 mnd. nibor og renteregulering hver tredje måned på IMM-dato.

Sikringsinstrument

Det er kun avtaler om bytte fra flytende rente til fast rente som er benyttet som sikringsinstrumenter, såkalte rentebytteavtaler eller renteswapper. Sikringsavtalene inneholder avtalt et beløp som beregningsgrunnlag for avtalen, for eksempel 100 mill. kr. Det beregnes fast avtalt rente av det avtalte beløp i avtalen, som kostnad for kommunen i avtaleperioden. Samtidig beregnes gjeldende 3 mnd. niborrente på avtalebeløpet i samme periode, som inntekt for kommunen i avtaleperioden. Kommunen betaler eller mottar netto utgift eller inntekt i avtaleperioden, men avtalene bruttoføres i regnskapet. Avtalene inngås med forfallsdato på IMM-dato, sammenfallende med forfall på flytende investeringslån. Se nedenfor. Alle avtalene om rentesikringer er etablert med formål å holdes til forfall. Se oversikt ovenfor.

Formålet med sikringen

Formålet med sikringen er forutsigbare og faste betalbare rentekostnader for sikret del av låneporteføljen. Sikringen samsvarer med rentesikringsstrategi nedfelt i Finansreglementet. Andel rentesikret, og løpetid på rentesikringen er innenfor rammer gitt i finansreglementet.

Sikringseffektivitet

Sikringseffektiviteten vurderes som meget høy. Den flytende renten i bytteavtalene reguleres på samme tidspunkt som underliggende portefølje av lån. Regulering skjer den tredje onsdagen i månedene mars, juni, september og desember, IMM-dato. Selve rentefastsettelsen skjer to dager tidligere, nøyaktig kl. 12, både for bytteavtalene og de underliggende lån. Rente blir følgelig helt lik på både rentebytteavtalene og underliggende portefølje av flytende investeringlån.

Rentebytteavtalenes hovedstol korresponderer med en andel av nibor-basert gjeld som er antatt å være til stede i hele bytteavtalenes løpetid.

Note 9 Lån

Eksterne lån	<i>Bokført verdi 31.12.22</i>	<i>Løpetid</i>	<i>Vektet rente</i>	<i>Refinansieri ng*</i>
Lån til egne investeringer**	2 457 756	4,4	2,87 %	200 000
Lån til andres investeringer***	385 538	9,9	3,64 %	-
Lån til innfrielse av kausjoner	0	-	-	-
Lån til videre utlån	876 701	21,3	2,59 %	-
Finansielle leieavtaler	0	-	-	-

*Lån som forfaller og må refinansieres i det året regnskapet legges fram.

** inkl. sikring

***estimert verdi lån kirke 73,4 mill. kr

<i>Lånegiver</i>	<i>Rente</i>	<i>Restgjeld</i>	<i>Andel</i>
Fastrente			
Husbanken		175 325	5,4 %
Verdipapirmarkedet		146 800	4,5 %
Kommunalbanken (Mo i Rana Havn KF)		4 330	0,1 %
KLP (Mo i Rana Havn KF)		10 500	0,3 %
Sum fastrente gjeld		336 955	10,4 %
Rentebytteavtaler			
Danske Bank		350 000	10,8 %
DnB		100 000	3,1 %
Sum fastrente		786 955	13,9 %
Flytende rente			
Husbanken		454 976	14,1 %
Verdipapirmarkedet		390 500	12,1 %
Kommunalbanken		1 890 256	58,6 %
KLP		103 600	3,2 %
Kommunalbanken (Mo i Rana Havn KF)		50 908	1,6 %
Sum flytende rente		2 890 240	89,6 %
Sum gjeld		3 227 195	

De fleste lånene er etablert med flytende rente basert på 3 mnd. nibor og med et tillegg for en kredittmargin (ikke Husbanken). Ved gjennomføringen av låneopptaket i 2022 ble det valgt å forespørre om grønt lån knyttet til investeringer i nye skolebygg på 103,6 mill. kr. Ved gjennomføring av låneopptaket ble lån i KLP valgt med flytende rente pluss margin på 0,79 prosent.

Mo i Rana Havn KF og Rana Byggdrift KF har ikke gjennomført opptak av i 2022.

Fastrente andelen i porteføljen reguleres via rentebytteavtaler, jf. note 8, som gir en andel fast rente pr. 31.12.22 i låneporteføljen på 24 prosent. Lånene i porteføljen har lang løpetid og 60 prosent av lånevolumet har forfall etter 2026. Refinansieringsrisikoen vurderes å være lav. Gjennomsnittlig porteføljerente var per 31.12.22 – 3,27 prosent.

Lånegivere	31.12.2022	Andel
Kommunalbanken	1 945 494	60,3 %
Verdipapirmarkedet	537 300	16,6 %
Husbanken	630 301	19,5 %
KLP	114 100	3,5 %
Sum	3 227 195	100,0 %

Den totale lånegjelden på 3,227 mrd. Kr. Det er videre tatt opp lån fra Husbanken på til sammen 630,3 mill. kr for videreutlån i ordningen med startlån, etableringslån og grunnlån. Kommunen tok i 2012 opp et lån på 246,4 mill. kr for videreutlån til det heleide aksjeselskapet Stakobygget AS, for finansiering av utbyggingen av Campus Helgeland.

Ubrukte lånemidler utgjør til sammen 104,6 mill. kr. Det ble betalt 98,8 mill. kr i ordinære avdrag i 2022, belastet driftsregnskapet, og 18,9 mill. kr i avdrag på innlån fra Husbanken belastet i investeringsregnskapet.

Note 10 Avdrag på lån

Beregning av minimumsavdrag	Regnskap 2022	Regnskap 2021
Beregnet minste lovlig avdrag	78 307	71 601
Korrigerings for mottatte avdrag videreutlån til avdrag andre lån	0	0
Betalt avdrag eks. utlån	98 765	75 401
Differanse	20 458	3 800

Beregnet minimumsavdrag (forenklet metode)	Regnskap 2022	Regnskap 2021
A. Årets avskrivning	109 598	104 970
B. IB Anleggsmidler	3 039 320	2 749 460
C. IB lånegjeld (ekskl. utlån)	2 171 553	1 875 430
Minimumsavdrag (=A/B*C)	78 306	71 601

Grunnlag for beregning av minimumsavdrag	Regnskap 2022	Regnskap 2021
Bokført verdi avskrivbare anleggsmidler 31.12.21	3 039 320	2 749 460
Lånegjeld eks. startlån	2 171 553	1 875 430
Avskrivninger 2022	109 598	104 970

Rana kommune har betalt mer i avdrag enn de beregnede minimumsavdragene.

Konsern

Beregning av minimumsavdrag	Regnskap 2022	Regnskap 2021
Beregnet minste lovlig avdrag	80 502	74 051
Korrigerings for mottatte avdrag videreutlån til avdrag andre lån	0	0
Betalt avdrag eks. utlån	101 215	77 810
Differanse	20 713	3 759

Beregnet minimumsavdrag (forenklet metode)	Regnskap 2022	Regnskap 2021
A. Årets avskrivning	113 563	109 208
B. IB Anleggsmidler	3 162 513	2 873 754
C. IB lånegjeld (ekskl. utlån)	2 239 741	1 946 068
Minimumsavdrag (=A/B*C)	80 427	73 955

Grunnlag for beregning av minimumsavdrag	Regnskap 2022	Regnskap 2021
Bokført verdi avskrivbare anleggsmidler 31.12.21	3 162 513	2 873 754
Lånegjeld eks. startlån	2 237 291	1 943 618
Avskrivninger 2022	113 563	109 208

Note 11 Pensjon

Regnskapsføring av pensjon

Etter § 3-5 og § 3-6 i budsjett- og regnskapsforskriften skal driftsregnskapet belastes med pensjonskostnader som er beregnet ut fra langsiktige forutsetninger om avkastning, lønnsvekst og G-regulering. Pensjonskostnadene beregnes på en annen måte enn pensjonspremien som betales til pensjonsordningen, og det vil derfor normalt være forskjell mellom disse to størrelsene.

Forskjellen mellom betalt pensjonspremie og beregnet pensjonskostnad betegnes premieavvik, og skal inntekts- eller utgiftsføres i driftsregnskapet. Premieavviket tilbakeføres igjen neste år/med 1/7 per år for premieavvik oppstått i 2014 eller senere, med 1/10 per år for premieavvik oppstått fra 2011 til 2013 og med 1/15 per år for premieavvik oppstått fra 2002 til 2010.

Regnskapsføringen av pensjon innebærer et unntak fra de grunnleggende prinsippene for kommuneregnskapet om at alle kjente utgifter og inntekter i året skal tas med i årsregnskapet for vedkommende år (kl. § 14-6, 2. ledd nr. c).

Bestemmelsene innebærer også at beregnede pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser er oppført i balansen som henholdsvis anleggsmidler og langsiktig gjeld.

Beregningsforutsetninger

Beregningsforutsetningene er regulert i regnskapsforskriften § 3-6.

<i>Økonomiske forutsetninger for beregning av pensjonskostnaden</i>	<i>KLP</i>	<i>SPK</i>
Diskonteringsrente	3,00 %	3,00 %
Lønnsvekst	1,98 %	1,98 %
G-regulering	1,98 %	1,98 %
Pensjonsregulering	1,22 %	
Forventet avkastning	3,50 %	3,00 %
Amortiseringstid	7	7

Premiefond

Premiefondet er et fond for tilbakeført premie og overskudd. Eventuelle midler på premiefondet kan bare brukes til fremtidig premiebetaling. Premiefondet fremgår ikke av kommuneregnskapet, men bruk av fondet reduserer faktisk betalte pensjonspremier.

	<i>KLP hovedordning</i>	<i>KLP Folkevalgte</i>	<i>KLP Sykepleier</i>	<i>SUM</i>	<i>Konsern</i>
Innestående på premiefond 01.01.	-321 179	-2 153	-12 950	-336 283	-336 327
Tilførsel	-62 515	-280	-5 927	-68 721	-70 139
Bruk av premiefondet i løpet av året	70 000	0	5 882	75 882	77 126
UB 31.12.2022	-313 694	-2 433	-12 995	-329 122	-329 340

Spesifikasjon av samlet pensjonskostnad, premieavvik pensjonsforpliktelser og estimatavvik

Pensjonskostnad og premieavvik	KLP felles	KLP sykepleier	SPK	Sum 2022	Konsern
Årets pensjonsopptjening, nåverdi	81 784	19 543	16 874	118 200	124 388
Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	72 691	13 813	5 578	92 082	94 482
Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-91 358	-16 785	-3 121	-111 264	-113 976
Administrasjonskostnad	4 519	974	595	6 088	6 337
A Beregnet netto pensjonskostnad (inkl. adm)	67 636	17 545	19 925	105 106	111 231
B Innbetalt pensjonspremie (inkl. adm.kostnader)	106 319	30 008	19 367	155 695	162 917
C Årets premieavvik (B-A)	38 684	12 463	-558	50 588	51 685

Pensjonsutgifter i drifts- og investeringsregnskapet	KLP felles	KLP sykepleier	SPK	Sum 2022	Konsern
B Forfalt pensjonspremie (inkl. adm.kostnader)	106 319	30 008	19 367	155 695	162 917
C Årets premieavvik	-38 684	-12 463	558	-50 588	-51 685
D Amortisering av tidligere års premieavvik	46 665	4 964	-1 971	49 658	49 833
E Brutto pensjonsutgift etter premieavvik og amortisering (SUM B:D)	114 301	22 509	17 954	154 764	161 065
G Pensjonstrekk ansatte	13 928	3 110	3 967	21 005	21 712
Årets regnskapsførte pensjonsutgift (E-G)	100 373	19 400	13 987	133 760	139 353

Akkumulert premieavvik	KLP felles	KLP sykepleier	SPK	Sum 2022	Konsern
Sum gjenstående premieavvik tidligere år (pr. 01.01.)	149 717	24 996	-5 836	168 876	165 087
Årets premieavvik	38 684	12 463	-558	50 588	51 685
Sum amortisert premieavvik dette året	-46 665	-4 964	1 971	-49 658	-49 833
Akkumulert premieavvik pr. 31.12	141 735	32 495	-4 423	169 807	166 939
Arbeidsgiveravgift av akkumulert premieavvik	7 229	1 657	-226	8 660	8 514
Sum akkumulert premieavvik inkl. arb.g.avgift	148 964	34 152	-4 649	178 467	175 452

Pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser	KLP felles	KLP sykepleier	SPK	Sum 2022	Konsern
Brutto pensjonsforpliktelse pr. 01.01.	2 280 030	434 538	207 827	2 922 394	2 994 317
Estimatavvik (ført direkte mot egenkapitalen)	110 064	12 425	-21 892	100 597	103 299
Virkning av planendringer (ført direkte mot egenkapitalen)				0	0
Årets pensjonsopptjening	81 784	19 543	16 874	118 200	124 388
Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	72 691	13 813	5 578	92 082	94 482
Utbetalinger	-97 694	-12 159	1	-109 853	-111 459
Brutto pensjonsforpliktelse pr. 31.12.	2 446 874	468 159	208 388	3 123 421	3 205 027
Brutto pensjonsmidler pr. 01.01.	2 558 171	466 078	127 503	3 151 753	3 218 981
Estimatavvik (ført direkte mot egenkapitalen)	49 992	5 047	-32 845	22 194	29 791
Virkningen av planendringer (ført direkte mot egenkapitalen)					0
Innbetalt pensjonspremie (inkl. adm.)	106 319	30 008	19 367	155 695	162 917
Administrasjonskostnad/rentegaranti	-4 519	-974	-595	-6 088	-6 339
Utbetalinger	-97 694	-12 159	1	-109 853	-111 459
Forventet avkastning	91 358	16 785	3 121	111 264	113 976
Brutto pensjonsmidler pr. 31.12.	2 703 627	504 784	116 553	3 324 964	3 407 867
Netto pensjonsforpliktelse pr. 31.12.	-256 753	-36 625	91 835	-201 544	-202 840
Arbeidsgiveravgift av netto pensjonsforpliktelse			4 684	4 684	4 850

Note 12 Garantier gitt av kommune

Garanti gitt til	Opprinnelig garanti	Garantibeløp per 31.12	Utløp
Kløvertun Boligstiftelse, 961 531 454	4 200	1 455	2022
Rana kommunale boligstiftelse, 951 019 909	4 326	707	*
Rana kommunale boligstiftelse, 951 019 909	7 830	1 279	2025
Eldres borettslag, 965 038 906	13 025	6 539	2042
Skonseng naturbarnehage, 971 501 472	2 980	-	2029
Røverreiret barnehage, 981 209 044	2 210	23	2023
Båsmobakken barnehage, 951 563 838	1 850	1 128	2039
Småtroll barnehage, 960 835 999	3 575	-	2022
Småtroll barnehage, 960 835 999	600	243	2039
Utskarpen Menighetsbarnehage, 957 885 179	2 404	1 186	2039
Kirketunet Barnehage, 988 059 625	8 000	4 200	2037
Driv Karriere as, 919 864 168	25 000	7 494	2025
Helgeland avfallsfordeling IKS, 971 140 496	35 525	26 551	2040
Nordland Bompengeselskap - E6 Helgeland sør	202 000	129 049	2030
Nordland Bompengeselskap - E6 Helgeland nord	186 000	119 938	2030
Nordland Bompengeselskap - E6 Helgeland nord	136 000	64 683	2038
Tusenbein barnehage, 971 482 613	2 300	1 951	2035
Mo i Rana Havn KF, 971 035 684	10 500	10 500	2047
Eldres borettslag, 965 038 906	26 400	26 400	2052
Sum garantier	651 754	403 323	

Nye garantier i 2022: kommunestyret behandlet i K sak 99/22 garanti for låneopptak i Eldres borettslag. Formål: kjøp av eiendom fra kommunen. Selvskyldnergarantien utgjør 26,4 millioner kroner og reduseres med 1/30 per år og utløper 01.11.2052. Garantien er godkjent av departementet.

Note 13 Bruk og avsetning fond

Vesentlige bundne fond

Bundne fond - formål	Bokført verdi 01.01.	Avsetning	Bruk	Bokført verdi 31.12.
Næringsfond	-56 037	-15 130	11 383	-59 784
Skjønnsmidler ubrukte	-7 027	-1 000	16	-8 011
Tilskuddsmidler utbedtr/etabl. Lån	-3 095	-6 635	1 797	-7 933
Kompetansemidler	-6 913	-128	0	-7 041
Landbruksfondet	-7 860	0	1 110	-6 750
Prosjekt familiesenteret veiledning	-3 483	-5 058	2 543	-5 999
Gavefond og øvrige bundne driftsfond	-32 334	-6 069	6 651	-31 752
Sum bundne driftsfond	-116 749	-34 020	23 500	-127 270
Avdragsfond	-148 533	-19 928	733	-167 727
Ekstraordinære avdrag form.lån	-92 745	-47 691	31 664	-108 771
Boligfond	-11 871	-5 153	2 307	-14 717
Øvrige bundne investeringsfond	-4 157	-1 774	52	-5 879
Sum bundne investeringsfond	-257 306	-74 545	34 757	-297 094

Bruk og avsetninger alle fond

<i>Avsetninger til fond</i>	<i>Regnskap 2022</i>	<i>Reg. budsjett 2022</i>	<i>Oppr. budsjett 2022</i>	<i>Regnskap 2021</i>
Avsetninger til ubundne fond	172 512	114 679	46 115	143 358
Avsetninger til bundne driftsfond	34 020	19 078	16 078	26 397
Avsetninger til ubundne investeringsfond	8 440	8 440	8 440	32 558
Avsetninger til bundne investeringsfond	74 545	38 478	38 478	82 076
Sum avsetninger til fond	289 517	180 675	109 111	284 388
<i>Bruk av fond</i>	<i>Regnskap 2022</i>	<i>Reg. budsjett 2022</i>	<i>Oppr. budsjett 2022</i>	<i>Regnskap 2021</i>
Bruk av ubundne fond	0	-36 868	-24 625	0
Bruk av bundne driftsfond	-23 500	-27 500	-22 114	-41 796
Bruk av ubundne investeringsfond	-6 132	-6 132	-454 000	-37 440
Bruk av bundne investeringsfond	-34 757	-28 116	0	-19 307
Sum bruk av avsetninger	-64 389	-98 616	-500 739	-98 543
Netto avsetninger	225 128	82 059	-391 628	185 845

Balanse alle fond Rana kommune – konsern

<i>Rana kommune - konsern</i>	<i>Pr 1.1.2022</i>	<i>Avsetning</i>	<i>Bruk</i>	<i>Pr. 31.12.2022</i>
Ubundne driftsfond	727 948	178 504	0	906 452
Bundne driftsfond	116 749	34 020	-23 500	127 270
Ubundne investeringsfond	226 259	8 440	-6 132	228 567
Bundne investeringsfond	257 566	74 545	-34 757	297 353
Sum fond	1 328 522	295 508	-64 389	1 559 642

Note 14 Selvkost

<i>Selvkostområde vann</i>	<i>Regnskap 2021</i>	<i>Regnskap 2022</i>
A. Driftsutgifter, kjerneprodukt	25 706	19 452
B. Indirekte kostnader, interntjenester	1 058	873
C. Kalkulatoriske rentekostnader	5 956	10 827
D. Kalkulatoriske avskrivninger	10 158	10 648
E. Andre inntekter og kostnader	-290	-568
F. Gebyrgrunnlag (A + B + C + D + E)	42 588	41 232
G. Gebyrinntekter	-39 325	-41 555
H. Årets finansielle resultat G - F	3 263	-323
I. Avsetning til selvkostfond	-	323
J. Bruk av selvkostfond	-3 263	-
K. Kontrollsum (subsidiert) H - I + J	-	-
L. Saldo selvkostfond pr. 01.01.	5 981	2 802
M. Kalkulert renteinntekt/-tap (fond)	85	105
N. Saldo selvkostfond pr. 31.12. (inkl. renter) (L + M + I - J)	2 802	3 230
Nøkkeltall:		
O. Årets finansielle dekningsgrad i % (G/F x 100)	92,34 %	100,78 %
P. Årets selvkostgrad i % etter justering med fond (G/(F + I - J)) x 100	100,00 %	100,00 %

Benyttet kalkylerente: 3,536 %

<i>Selvkostområde avløp</i>	<i>Regnskap 2021</i>	<i>Regnskap 2022</i>
A. Driftsutgifter, kjerneprodukt	23 406	18 964
B. Indirekte kostnader, interntjenester	983	870
C. Kalkulatoriske rentekostnader	4 931	8 942
D. Kalkulatoriske avskrivninger	10 372	10 909
E. Andre inntekter og kostnader	-751	-303
F. Gebyrgrunnlag (A + B + C + D + E)	38 941	39 382
G. Gebyrinntekter	-36 359	-40 144
H. Årets finansielle resultat G - F	2 582	-762
I. Avsetning til selvkostfond	-	762
J. Bruk av selvkostfond	-2 582	-
K. Kontrollsum (subsidiert) H - I + J	-	-
L. Saldo selvkostfond pr. 01.01.	3 834	1 302
M. Kalkulert renteinntekt/-tap (fond)	50	60
N. Saldo selvkostfond pr. 31.12. (inkl. renter) (L + M + I - J)	1 302	2 124
Nøkkeltall:		
O. Årets finansielle dekningsgrad i % (G/F x 100)	93,37 %	101,93 %
P. Årets selvkostgrad i % etter justering med fond (G/(F + I - J)) x 100	100,00 %	100,00 %

<i>Selvkostområde feiling</i>	<i>Regnskap 2021</i>	<i>Regnskap 2022</i>
A. Driftsutgifter, kjerneprodukt	4 039	4 337
B. Indirekte kostnader, interntjenester	121	142
C. Kalkulatoriske rentekostnader	25	42
D. Kalkulatoriske avskrivninger	123	123
E. Andre inntekter og kostnader	-739	-489
F. Gebyrgrunnlag (A + B + C + D + E)	3 569	4 155
G. Gebyrinntekter	-3 629	-3 517
H. Årets finansielle resultat G - F	-60	638
I. Avsetning til selvkostfond	60	-
J. Bruk av selvkostfond	-	-638
K. Kontrollsum (subsidiering) H - I + J	-	-
L. Saldo selvkostfond pr. 01.01.	436	505
M. Kalkulert renteinntekt/-tap (fond)	9	7
N. Saldo selvkostfond pr. 31.12. (inkl. renter) (L + M + I - J)	505	-126
Nøkkeltall:		
O. Årets finansielle dekningsgrad i % (G/F x 100)	101,68 %	84,65 %
P. Årets selvkostgrad i % etter justering med fond (G/(F + I - J)) x 100	100,00 %	100,00 %

<i>Selvkostområde renovasjon</i>	<i>Regnskap 2021</i>	<i>Regnskap 2022</i>
A. Driftsutgifter, kjerneprodukt	43 990	46 951
B. Indirekte kostnader, interntjenester	2 966	3 254
C. Kalkulatoriske rentekostnader	1 599	2 406
D. Kalkulatoriske avskrivninger	3 895	3 566
E. Andre inntekter og kostnader	-3 718	-3 546
F. Gebyrgrunnlag (A + B + C + D + E)	48 732	52 630
G. Gebyrinntekter	-46 540	-49 192
H. Årets finansielle resultat G - F	2 192	3 438
I. Avsetning til selvkostfond	-	-
J. Bruk av selvkostfond	-2 192	-3 438
K. Kontrollsum (subsidiering) H - I + J	-	-
L. Saldo selvkostfond pr. 01.01.	-2 192	-4 479
M. Kalkulert renteinntekt/-tap (fond)	-95	-239
N. Saldo selvkostfond pr. 31.12. (inkl. renter) (L + M + I - J)	-4 479	-8 156
Nøkkeltall:		
O. Årets finansielle dekningsgrad i % (G/F x 100)	95,50 %	93,47 %
P. Årets selvkostgrad i % etter justering med fond (G/(F + I - J)) x 100	100,00 %	100,00 %

Øvrige selvkostområder 2022	<i>Plansaks- behandling (301)</i>	<i>Bygge- og delesaks- behandling (hoveddel av funksjon 302)</i>	<i>Matrikulering (kart og oppmåling, funksjon 303)</i>	<i>Eier- seksjonering (del av funksjon 302)</i>
A. Driftsutgifter, kjerneprodukt	2 044	7 749	2 853	219
B. Indirekte kostnader, interntjenester				
C. Kalkulatoriske rentekostnader				
D. Kalkulatoriske avskrivninger				
E. Andre inntekter og kostnader				
F. Gebyrgrunnlag (A + B + C + D + E)	2 044	7 749	2 853	219
G. Gebyrinntekter	-191	-6 755	-3 167	-80
H. Årets finansielle resultat G - F	1 853	994	-314	139
I. Avsetning til selvkostfond	-	-	-	-
J. Bruk av selvkostfond	-	-	-	-
K. Kontrollsum (subsidiert) H - I + J	1 853	994	-314	139
L. Saldo selvkostfond pr. 01.01.	-	-	-	-
M. Kalkulert renteinntekt/-tap (fond)	-	-	-	-
N. Saldo selvkostfond pr. 31.12. (inkl. renter) (L + M + I - J)	-	-	-	-
Nøkkeltall:				
O. Årets finansielle dekningsgrad i % (G/F x 100)	9,34 %	87,17 %	111,01 %	36,53 %
P. Årets selvkostgrad i % etter justering med fond (G/(F + I - J)) x 100	9,34 %	87,17 %	111,01 %	36,53 %

Note 15 Salg av aksjer

Rana kommune har ikke salg av aksjer i 2022.

Note 16 Ytelse til ledende personer

Ytelser til ledende personer fremkommer under. Med ledende personer menes rådmann, daglig leder i kommunale foretak og ordfører.

	2021	2022	Konsern 2022
Lønn og annen godtgjørelse til rådmann/daglig leder	1 495	1 659	3 924
Lønn og annen godtgjørelse til ordfører/styreleder	1 062	1 116	1 201
Lønn og annen godtgjørelse til varaordfører	852	901	901
Sum	3 409	3 676	6 026

Note 17 Godtgjørelse til revisor

Honorar til revisjonstjenester inkluderer både regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon fra kommunens leverandør av revisjonstjenester, Deloitte AS.

<i>Deloitte AS</i>	<i>2021</i>	<i>2022</i>	Konsern 2022
Godtgjørelse til revisor	998	1 088	1 218
<i>Nettobeløp inkl. mva. kompensasjon</i>			

<i>Type revisjonsoppdrag</i>	<i>2021</i>	<i>2022</i>
Lovpålagt revisjon	362	440
Forvaltningsrevisjon	533	615
Andre revisjonsoppdrag	103	33
Sum godtgjørelse til revisor	998	1 088

Note 18 Fordringer

	<i>2021</i>	<i>2022</i>	Endring
Kundefordringer	40 505	110 746	70 241
Andre kortsiktige fordringer	167 161	133 516	-33 645
Premieavvik	177 489	178 467	978
Sum kortsiktige fordringer	385 155	422 729	37 574

	Endring	
Usikre kundefordringer	-2 700	-2 673
		27

Fordringer til andre kommuner, virksomheter og kommunens innbyggere mv blir vurdert i sammenheng med avslutningen av regnskapet, jfr. hovedoversikt balanse pkt 2.1.

En vurderer kundefordringene i tråd med notatet fra GKRS fra april 2006: "Tidspunktet for regnskapsføring av utgifter, utbetaling og tap i kommuneregnskapet" og vurderingsreglene for omløpsmidler § 8 jfr. Forskrift av 15.12.2000 nr. 1424, herunder også kommunens interne retningslinjer for tapsføring.

Alle kundefordringer, med unntak av fordringer sikret med legalpant over 90 dager er i denne sammenheng nedskrevet pr 31.12.2022 med 2,7 mill. kr, og anses tilstrekkelig til å dekke fremtidige tap.

Note 19 Usikre forpliktelser

Regresskrav fra Gjensidige Forsikring ASA

Rana kommune er stevnet av Gjensidige forsikring i forbindelse med brann i en flyktningebolig. Saken ble behandlet i tingretten 15.-16.mars. Regresskravet fra forsikringsselskapet er på 8,3 mill. kr pluss renter og omkostninger.

Tvist mellom Øijord & Aanes entreprenørforretning AS

I forbindelse med en entreprise, er det uenighet mellom Rana kommune og Øijord & Aanes entreprenørforretning AS. Tvistesum er på 13,5 mill. kr. Det er ikke tatt ut stevning. Partene er uenig om hvem som er ansvarlig for forsinkelser og følgekostnader som oppstod under arbeidet med nytt vann- og avløpssystem.

Note 20 Spesifikasjon av uvanlige og vesentlige poster og transaksjoner

I. Anslag refusjonsinntekter ressurskrevende tjenester

Gjelder delvis refusjon av direkte lønnsutgifter til særlig ressurskrevende helse- og omsorgstjenester til enkeltbrukere. Tilskuddordningen er basert på et prinsipp der kommunen skal inntektsføre et anslag for refusjonsinntekt samme år som utgiften påløper. Det betyr at kommunen må foreslå en beregning av anslått refusjonsinntekt som inntektsføres i driftsregnskapet med motpost i balanseregnskapet (fordring på staten). Utbetalingen skjer to-tre måneder etter fristen for å sende inn refusjonskravet (mai - juni).

Ut fra oppgaver innhentet fra Helse og omsorg, er refusjonsinntekten for 2022 anslått til 54,2 millioner kr og gjelder 45 tjenestemottakere. For 2021 var refusjonsinntekten 65 millioner kr for 46 tjenestemottakere. Nedgang i refusjonsinntekten skyldes i hovedsak korrigert grunnlag pensjonskostnader knyttet til bruk av premiefond.

II. Anordning variabel lønn

I henhold til kommuneloven § 14-6 tredje avsnitt bokstav c skal alle kjente utgifter og inntekter tas med i årsregnskapet for vedkommende år, enten de er betalt eller ikke når regnskapet avsluttes. (anordningsprinsippet)

Variable lønnsutgifter knyttet til november og desember utbetales i januar og februar påfølgende år. Rana kommune har siden 2011 anordnet lønnsutgiftene i henhold til anordningsprinsippet. Fra og med regnskapsåret 2012 er det kun forskjellen mellom variabel lønn i november og desember mellom regnskapsårene som påvirker regnskapsresultatet. I 2022 utgjorde denne differansen en redusert utgift på 197 800 kroner.

 [Lytt til teksten](#)

Hva ser du etter?

→ Nyheter, kunngjøringer og høringer	→ Ledige stillinger
→ Ny flyplass i Mo i Rana	→ Ønsker du å booke time hos saksbehandler
→ Har du rett på bostøtte?	→ Meld feil digitalt til Rana kommune
→ Kommunestyre- og fylkestingsvalg 2023	→ Pårørende? Vi vil ha din mening!

Hei! Mitt navn er Kari. [Hva kan jeg hjelpe deg med?](#)

Våre tjenester

Hva kan vi hjelpe deg med? Se alle våre tjenester.

Aktivitetskalender

Hva skjer i Rana kommune? Følg med på alt som skjer.

Flytte til Mo i Rana

Alt du trenger å vite hvis du ønsker å flytte til Rana.

Vil du være med å påvirke?

Følg med på hva som skjer i kommunen og lokaldemokratiet. Si din mening om planer, følg med på prosjekter og se politikernes møtekalender.

[Se alt om politikk](#)

- Politisk møteplan og saksdokumenter
- Følg med på våre politiske møter
- Si meningen din/høringer
- Planer, budsjett og reglementer
- Offentlig innsyn og postliste
- Rana i vekst

Kontakt oss

[Kontaktinformasjon](#)[Nød- og vakttelefoner](#)[Personvernerklæring](#)[Meld om feil på nettsiden eller gi oss din tilbakemelding](#)[Tilgjengelighetserklæring](#)

Følg oss på sosiale medier

